

Nykyinen totuus Viidennessä Mooseksen kirjassa

Johdanto

Liiton kirja: Viides Mooseksen kirja

Kertomus kuuluu näin: Kuningas Josian hallituskaudella Jerusalemissa (640-609 eKr.) joku - todennäköisesti joku temppeleistä työskentelevistä henkilöistä - löysi kopion eräästä kirjasta, ja kirja luettiin kuningas Josialle. "Kun kuningas kuuli, mitä lain kirjassa sanottiin, hän repäisi vaatteensa." (2. Kun. 22:11.) Miksi? Koska hän tajusi, ettei hän eikä hänen kansansa noudattanut sitä, mitä kirjaan oli kirjoitettu.

Tuon kirjan pohjalta, jota kutsuttiin "liiton kirjaksi" (2. Kun. 23:2), Josia aloitti sitten suuren uudistamisen. Voimme lukea siitä 2. Kun. 23. luvusta.

Mikä oli tämä kirja, jolla oli näin suuri vaikutus kuninkaaseen ja hänen kansansa? Sen uskotaan olleen Viides Mooseksen kirja, joka on tutkistelukohteemme tässä neljänneksessä.

Viides eli viimeinen Mooseksen kirja - latinankieliseltä nimeltään *deuteronomium*, joka tarkoittaa 'toinen laki' - voitaisiin tiivistää seuraavasti:

Lähdettyään Egyptistä ja astuttuaan Siinailla liittoon Herran kanssa israelilaiset vaelsivat erämaassa 40 vuotta sen sijaan, että olisivat menneet suoraan Kanaaninmaahan. Kun 40 vuotta oli kulunut ja heprealaiset olivat vihdoinkin siirtymässä luvattuun maahan, Mooses piti heille sarjan puheita. Hänen puheittensa ydin oli: *Olette astumaisillanne luvattuun maahan. Lopultakin! Älkää unohtako, mitä Herra on tehnyt teidän hyväksenne! Älkääkä unohtako, mitä hän pyytää teitä nyt tekemään - rakastamaan häntä koko sydämestänne ja sielustanne ja osoittamaan rakkautenne olemalla kuuliaisia kaikille hänen käskyilleen, liiton ehtojen mukaisesti.*

Korostaakseen liiton tärkeyttä Mooses kertasi kansalle kymmenen käskyn lain. Se oli heidän velvollisuuksiensa oikeudellinen peruste liitossa, jonka Jumala oli solminut ensin heidän esi-isänsä kanssa ja oli nyt solmimassa uudestaan heidän kanssaan aivan Kanaaninmaan rajalla.

Kysymme näin ollen: Onko sillä, mitä Israelin kansa koki luvatus maan kynnyksellä, yhtymäkohtia siihen, mitä me tänä päivänä aivan luvatus (tosin paljon paremman) maan kynnyksellä kohtaamme?

Siksi tämän neljänneksen aiheena on "Nykyinen totuus Viidennessä Mooseksen kirjassa". Ja sitä me juuri tutkimme: nykyisen totuuden sanomia, joita voimme poimia Jumalan sanasta hänen liittokansalleen.

Tässä neljänneksessä tutkimme Viidettä Mooseksen kirjaa aihealueittain kat-
taen sellaisia teemoja kuten ikuinen liitto, laki ja armo ja mitä tarkoittaa Jumalan
ja lähimmäisen rakastaminen. Ennen kaikkea tutkimme sitä, miten Viides Moo-
seksen kirja paljastaa meille Jumalan rakkauden, joka on ilmennyt kaikkein voi-
mallisimmin Jeesuksen ristinkuolemassa ja hänen ylösnousemuksessaan.

Tämän päivän seurakunnan ja muinaisen erämaaseurakunnan välissä on toki
valtava aikaero ja kulttuurillinen kuilu, mutta kenties meillä on kuitenkin enem-
män yhdistäviä kuin erottavia tekijöitä heidän kanssaan. Eikö esimerkiksi seu-
raavat sanat voitaisi yhtä hyvin osoittaa meille tänään?

”Minä opetan teille lain käskyt ja säädökset, kuten Herra, minun Jumalani,
käski minun tehdä. Teidän tulee noudattaa niitä siinä maassa, jonka nyt menette
ottamaan haltuunne. Noudattakaa niitä ja pitäkää ne, sillä ne ovat muiden kan-
sojen silmissä osoitus teidän viisaudestanne ja ymmärryksestänne. Nämä lait
kuullessaan kaikki sanovat: ’Miten viisas ja ymmärtäväinen tuo suuri kansa on-
kaan.’” (5. Moos. 4:5, 6.)

Huomaa, etteivät lait itsessään olleet muille kansoille osoitus heidän viisau-
destaan ja ymmärryksestään, vaan se, että he olivat kuuliaisia noille laille. Tässä
on varmasti sanoma meillekin. Vain yksi monista, kuten Viidennestä Mooseksen
kirjasta tulemme näkemään.

*Clifford R. Goldstein on maailmanlaajuisen adventtikirkon keskushallinnossa
työskentelevä raamatuntutkisteluoppaamme, Adult Bible Study Guiden (suom.
Raamatun Sanoma) päätoimittaja. Lisäksi hän on kirjailija, jonka tuoreimpiin kir-
joihin kuuluu muun muassa Baptizing the Devil: Evolution and the Seduction of
Christianity (Paholaisen kaste: Evoluutio ja kristikunnan vietteleminen, ei suom.).*

Esipuhe Viidenteen Mooseksen kirjaan

*”Joka ei rakasta, ei ole oppinut tuntemaan Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus.”
(1. Joh. 4:8.)*

Avaintekstit:

Jes. 14:12-14;
Hes. 28:12-17;
1. Moos. 3:1-7;
1. Moos. 12:1-3;
Ap. t. 7:20-36;
2. Moos. 19:4-8.

Viides Mooseksen kirja ei tietenkään syntynyt tyhjiössä. Kuten kaikella muullakin elämässä, kirjalla on oma viitekehyksensä; ja kuten kaikella muullakin elämässä, viitekehyksellä on tärkeä osuus siihen, miten ymmärrämme kirjan sisällön ja tarkoituksen.

Sitä ennen historiassa on tapahtunut paljon, mikä selittää paitsi kirjassa kuvattua tilannetta myös maailmantilannetta ja ympäristöä, jossa kirjan sisältö syntyi. Olisi vaikeaa ymmärtää tuulilasinyykkijän tarkoitusta ja tehtävää ilman viitekehystä autoon, ja aivan samoin olisi vaikea ymmärtää Viidettä Mooseksen kirjaa ilman sitä viitekehystä, josta se nousi, varsinkin kun tarkastelemme sitä tämän neljänneksen teeman näkökulmasta (Viides Mooseksen kirja ja nykyinen totuus).

Joku oli lukenut venäläisen kirjailijan Leo Tolstoin suurteoksen *Sota ja rauha* vain kolmessa päivässä. Kun lukijalta kysyttiin, mistä kirja kertoo, hän vastasi: ”Se kertoo Venäjistä.”

Hieman samantapaisesta on kysymys yrittäessämme kattaa Viidettä Mooseksen kirjaa edeltävää tuhansien vuosien historiaa vain yhden viikon tutkistelussa. Keskittymällä kuitenkin huippukohtiin, voimme nähdä ne viitekehukset, jotka auttavat meitä parhaiten ymmärtämään tätä kirjaa, joka on niin täynnä ”nykyistä totuutta”.

2.10. Senioripäivä

Tämä tutkistelu on sapatiksi 2.10.2021

VASTA- VUORONEN RAKKAUS

1. Joh. 4:8 sanotaan: "Jumala on rakkaus." Niin yksinkertaisia kuin nämä sanat ovatkin, ajatus niiden takana on niin syvälinen, että tuskin käsitämme niiden merkitystä. Niissä ei sanota, että Jumala rakastaa tai osoittaa rakkautta tai että hän on rakkauden ilmentymä, vaan että hän *on* rakkaus! Se on siis Jumalan identiteetin ydin. Langenneina olentoina kemikaalisilla reaktioilla toimiva päämme ei kykene täysin käsittämään, mitä "Jumala on rakkaus" pohjimmiltaan tarkoittaa.

Sen verran kuitenkin ymmärrämme, että kyseessä on erittäin hyvä uutinen. Jos tekstissä lukisi "Jumala on viha" tai "Jumala on kostonhimoisen" tai "Jumala on välinpitämätön", meillä olisi aiheita huoleen.

Totuus siitä, että "Jumala on rakkaus", auttaa meitä ymmärtämään paremmin, että Jumalan hallinto - se miten hän hallitsee koko luomakuntaa - on heijastus hänen rakkaudesta. Rakkaus on läsnä koko maailmankaikkeudessa, kenties vielä kiinteämmin kuin painovoima. Jumala rakastaa meitä, ja meidän tulee vastavuoroisesti rakastaa häntä (5. Moos. 6:5; Mark. 12:30).

Jotta rakkaus olisi todellista, se on annettava vapaaehtoisesti. Jumala ei voi pakottaa meitä osoittamaan rakkautta, sillä se ei olisi enää rakkautta. Kun Jumala loi älykkäitä ja rakastamaan kykeneviä olentoja taivaaseen ja maan päälle, oli olemassa riski, etteivät nuo olennot rakastaisi häntä vastavuoroisesti. Jotkut eivät rakastaneetkaan; siitä sai alkunsa suuri taistelu.

Kun kyse on rakkaudesta, miksi seuraavat jakeet ovat järkeviä vain vapauden ja siihen liittyvän riskin viitekehyksessä? Jes. 14:12-14; Hes. 28:12-17, RK 2012; Ilm. 12:7.

Hes. 28:15 (RK 2012) osoittaa, että vaikka Lucifer oli täydellisen Jumalan täydelliseksi luoma olento, hänessä havaittiin vääryyttä. Ei kuitenkaan niin, että vääryyttä olisi alun perin luotu häneen. Rakkauteen kykeneväksi luotuna Luciferilla oli täysi moraalinen vapaus, mutta kaikesta saamastaan huolimatta ("kaikenlaiset jalokivet olivat koristeinasi", jae 13), hän halusi enemmän. Asia johti toiseen, ja lopulta taivaassa "sytty sota".

Voitko muodostaa rakkauden vastavuoroiseen osoittamiseen perustuvan suhteen robottikoiraan?

SYNTIIN- LANKEEMUS JA VEDEN- PAISUMUS

Lähes jokainen koululainen on kuullut tarinan siitä, miten omena putosi Isaac Newtonin päähän, ja kas niin, Newton keksi painovoiman. Keskeistä tässä ei ole, putosiko hänen päähänsä todellisuudessa omena vai ei, vaan hänen suuri oivaluksensa. Tuolloin jo kaikki, jotka olivat koskaan pudonneet, tunsivat painovoiman. Oivallus koski sitä, että sama voima, joka veti omenaa maahan (vetovoima), piti myös kuun radallaan kiertämässä maan ympärillä, maan radallaan auringon ympärillä ja niin edelleen.

Tämä oli tärkeää, sillä tuhansien vuosien ajan monet uskoivat, että taivaita hallitsivat eri lait kuin maata. Newton osoitti uskomuksen vääräksi.

Vaikka Newtonin oivallus koski luonnonlakeja, sama periaate pätee moraalilakiin. Sama vapaus, joka kuuluu olennaisena osana rakkauteen ja joka johti Luciferin lankeemukseen taivaassa, johti myös ihmiskunnan syntiinlankeemukseen maan päällä.

Lue 1. Moos. 2:16, 17 ja 1. Moos. 3:1-7. Miten nämä jaheet, joissa esiintyy täydellisen Jumalan täydelliseksi luomia ihmisiä täydellisessä ympäristössä, ilmentävät vahvasti sitä, miten olennaisena osana vapaus kuuluu rakkauteen?

Syntiinlankeemuksen jälkeen tilanne huononi niin pahaksi, että Herra sanoi ihmisistä, että "heidän ajatuksensa ja pyrkimyksensä olivat kauttaaltaan pahat" (1. Moos. 6:5). Ja koska heidän ajatuksensa olivat pahoja, niin olivat heidän tekonsakin. Pian kaikki oli muuttunut niin pahaksi, että Herra tuhosi koko maailman vedenpaisumuksella. Tavallaan hän antoi ihmiskunnalle mahdollisuuden aloittaa alusta. Kuten kertomus Baabelin eli Babylonin tornista osoittaa (1. Moos. 11:1-9), ihmiset kuitenkin halusivat edelleen uhmata Jumalaa. "Kun torni oli saatu osittain valmiiksi, osaa siitä käytettiin rakentajien asuntoina. Muut osat taas kalustettiin ja koristeltiin loisteliaasti ja omistettiin heidän epäjumalilleen. Kansa iloitsi heidän menestyksestään, ylisti hopeisia ja kultaisia jumaliaan ja lyöttäytyi yhdessä vastustamaan taivaan ja maan Hallitsijaa." (1AO 101.) Niinpä Jumala kieltien sekoittamisen lisäksi hajaannutti langenneen ihmiskunnan eri puolille maailmaa.

Pane merkille, millaisia omat ajatuksesi ovat pitkin päivää. Mitä huomaat sydämesi tilasta?

KUTSU ABRAMILLE

Abram (myöh. Abraham) esiintyy ensimmäisen kerran 1. Moos. kirjan 11. luvun sukuluettelossa, heti Babylonin tornilta hajaantumisen jälkeen.

Lue 1. Moos. 12:1-3. Miten ymmärrämme Jumalan Abramille antaman lupauksen Jeesuksen ristinkuoleman ja evankeliumin levittämisen valossa?

Vuosisatoja myöhemmin puuttuessaan galatalaisten harhappisuuteen Paavali viittasi Abrahamin kutsumiseen ja osoitti sen olleen varhainen ilmaus siitä, mitkä Jumalan aiheet ovat aina olleet: saattaa tiedoksi evankeliumi koko maailmalle. "Tietäkää siis, että todellisia Abrahamin jälkeläisiä ovat ne, joilla on usko. Pyhät kirjoitukset tiesivät jo edeltäpäin, että Jumala tekee vanhurskaiksi kansat, kun ne uskovat. Jumala näet ilmoitti edeltäpäin Abrahamille hyvän sanoman: sinun kanssasi saavat kaikki kansat siunauksen. Näin ne, joilla on usko, saavat siunauksen yhdessä Abrahamin kanssa, joka uskoi." (Gal. 3:7-9.)

Abrahamin kutsuminen mainitaan ensimmäisen kerran 1. Moos. kirjan 12. luvussa. Kirjan loppuosa käsitteleekin pääasiassa Abrahamin jälkeläisten kohtaloita, yksi rikkinäinen sukupolvi toisensa jälkeen, joista syntyi aina uusia moraalisesti rappeutuneita perheitä. Kuitenkin heidän kauttaan lupauksen oli lopulta määrä täyttyä. Ratkaiseva käänne tapahtui Mooseksen kutsumisen myötä.

Lue Ap. t. 7:20-36, jossa marttyyri Stefanos kuvailee Moosesta ja Egyptistä lähtöä. Miten kuvaus sopii yhteen Jumalan alkuperäisen Abrahamille antaman lupauksen kanssa?

Tietämättömyyttä ja erheitä täynnä olevassa maailmassa, jossa ei yleisesti ottaen tunnettu totuutta, Herra kutsui kansan, Abrahamin siemenen pois Egyptistä. Heissä hän halusi säilyttää tiedon totuudesta; tiedon hänestä, Jahvesta, ja pelastussuunnitelmasta. Heidän kauttaan hän halusi lisäksi levittää saman tiedon muulle maailmalle.

Mitä yhtäläisyyksiä löytyy meidän ja muinaisen Israelin väliltä, mukaan lukien vastuukysymykset?

LIITTO SIINAILLA

Egyptistä lähtö oli vaikuttava kokemus kaikkine tapahtumineen ovien pihtipieliin sivelystä verestä aina Punaisenmeren jännitysnäytelmään asti. Kuten Herra sanoi: "Te olette itse nähneet, mitä minä tein egyptiläisille ja kuinka olen kotkan siivin kantanut teitä ja tuonut teidät tänne luokseni." (2. Moos. 19:4.)

Miksi Herra ryhtyi näin ällistyttäviin ja dramaattisiin pelastustoimiin hakien kansan pois toisen kansan seasta, tai kuten Mooses asian ilmaisi: "Tai onko millään jumalalla ollut rohkeutta tulla ottamaan kokonainen kansa omakseen toisen kansan keskuudesta, kuten Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt? Te saitte omin silmin nähdä, kuinka hän kuritti egyptiläisiä, teki ihmeitä ja tunnustekoja, soti heitä vastaan ja vei teidät kohotetun kätensä ja pelottavien mainetekojensa voimalla pois Egyptistä." (5. Moos. 4:34.)

Lue 2. Moos. 19:4-8. Miksi Herra kutsui kansan pois Egyptistä?

Herra kutsui palvelukseensa Abrahamin, lisäkin ja Jaakobin jälkeläiset, joiden kanssa hän vahvisti liittonsa niin, että heistä tuli "minun omaisuuteni ennen kaikkia muita kansoja; sillä koko maa on minun" (2. Moos. 19:5, VKR).

Ajatus "minun omaisuudestani" (*s^egullā*, "omaisuus", "aarre") oli kuitenkin helppo ymmärtää väärin (ja niin itse asiassa tapahtuikin). Heidän erityisyytensä ei johtunut siitä, että heissä itsessään olisi ollut mitään luonnostaan pyhää tai vanhurskasta. Erityisyys johtui heille annetusta Jumalan armosta ja niistä upeista totuuksista, jotka heille oli uskotu – totuuksista, joita heidän Jumalan pappisvaltakuntana oli määrä seurata ja aikanaan levittää maailmalle.

Jumala antoi heille liiton määräykset (heidän osuutensa sopimuksesta), kymmenen käskyä (2. Moos. 20), ja sitten liitto vahvistettiin. Pirskotettuaan hiljattain rakennetun alttarin uhrien verellä Mooses "otti liiton kirjan ja luki sen kansan kuullen" (2. Moos. 24:7), ja kansa vakuutti tottelevansa.

"Luettuaan kansalle lain käskyt Mooses otti - - verta - - ja vihmoi lain kirjan ja koko kansan sanoen: 'Tämä on sen liiton veri, jonka Jumala on teille säätänyt.'" (Hepr. 9:19, 20.) Mitä veri merkitsee? Miksi se on niin tärkeää myös meille nykyaikana?

LUOPUMUS JA RAN- GAISTUS

”Me teemme kaiken, mitä Herra käskee.” (2. Moos. 19:8; ks. myös 24:3; 24:7.) Epäilemättä kansa aina tarkoitti sanoillaan täyttä totta, mutta Jumalan kansan historia osoittaa, että heidän tekonsa olivat toistuvasti ristiriidassa heidän sanojensa kanssa. Vaikka he olivat valittu kansa, joka oli vapaaehtoisesti astunut liittoon Herran kanssa, he eivät pitäneet omaa osuuttaan liiton ehdoista, mikä pohjimmiltaan johtui yhdestä asiasta.

Mikä oli Israelin kannalta ratkaiseva osa liittoa? (2. Moos. 19:4, 5.)

Kutsu totella Jumalaa ja pitää hänen käskynsä ei ollut sen lakihenkisempää silloin kuin se on nykyäänkään (ks. Matt. 7:24-27; Joh. 14:15; Jaak. 2:20; Room. 6:11, 12) ja kuitenkin Israel kerta toisensa jälkeen epäonnistui pitämään oman osuutensa sopimuksesta.

Vielä ollessaan Siinain juurella israelilaiset lankesivat luopumukseen (2. Moos. 32:1-6). Valitettavasti uskottomuus oli pikemminkin sääntö kuin poikkeus, ja siksi he joutuivat vaeltamaan erämaassa 40 vuotta, sen sijaan että olisivat pian päässeet luvattuun maahan.

Lue 4. Moos. 14:28-35. Minkä rangaistuksen kansa sai, koska se kieltäytyi luottamasta Herran sanaan ja toimimasta sen mukaan?

Useinkaan tottelemattomuus ei ole suoranaista kapinaa Jumalaa vastaan (tosin sitäkin esiintyy), vaan pikemminkin luottamuksen puutetta siihen, mitä hän meille sanoo. Israelin kohdalla tämä synti oli entistä hirvittävämpi siksi, että he, kuten Jumala itse sanoi, ”ovat nähneet minun kirkkauteni ja ne suuret teot, jotka tein Egyptissä ja täällä autiomaassa, mutta siitä huolimatta he tottelemattomuudessaan ovat yhä uudestaan koetelleet minun kärsivällisyyttäni” (4. Moos. 14:22). Kaikesta näkemästään ja kokemastaan huolimatta he kieltäytyivät tottelemasta Herraa ja valloittamasta maata, vaikka Jumala oli luvannut heidän onnistuvan (4. Moos. 13-14).

Tottelemattomuus on usein luottamuksen puutetta Jumalan sanaan. Miksi tämä on totta?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Jos haluat tutustua syvälliseen ja hyvin harkittuun tutkielmaan suuren taistelun teemasta, joka perustuu ajatukselle, että Jumala on rakkaus, lue John Peckhamin kirja *Theodicy of Love: Cosmic Conflict and the Problem of Evil* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2018).

”Lyhyesti sanottuna, väitän, että Jumalan rakkaus (oikein ymmärrettynä) on kosmisen kiistan keskiössä ja että Jumalan sitoutuminen rakkauteen tarjoaa moraalisesti riittävän syyn sille, että hän sallii pahuutta. Tämä vaikuttaa merkittävästi ymmärrykseemme sallimuksesta: Jumala käyttää voimakeinoja solmimansa liiton ehtojen puitteissa.” - John C. Peckham, *Theodicy of Love: Cosmic Conflict and the Problem of Evil* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2018), s. 4.

”Mooses ja Aaron, Kaaleb ja Joosua pettyivät katkerasti, kun Israelilta evättiin neljäksikymmeneksi vuodeksi pääsy Kanaaniin. Kuitenkin he hyväksyivät napolisematta jumalallisen määräyksen. Mutta ne, jotka olivat moittineet Jumalalta saamaansa kohtelua ja uhanneet palata Egyptiin, itkivät ja surivat kovin, kun heiltä otettiin pois ne siunaukset, joita he olivat väheksyneet. He olivat syyttä vaikeroineet, ja nyt Jumala antoi heille syytä itkuun. Jos he olisivat surreet syntiään silloin, kun se tunnollisesti paljastettiin heille, tätä tuomiota ei olisi langetettu. Mutta he surivat tuomiota; heidän surunsa ei ollut katumusta eikä voinut saada heidän tuomiotaan kumotuksi.” (1AO 369.)

Keskustelunaiheita:

1. Keskustelkaa vapaasta tahdosta ja rakkaudesta. Miksi rakkauden, ollakseen rakkautta, on perustuttava vapaaehtoisuuteen? Ajatellen kaikkea maailman kärsimystä joku voisi sanoa, ettei rakkaus ole sen arvoista. Miten vastaisitte tällaiseen haasteeseen?

2. Jos kuuliaisuus on niin keskeistä koko Raamatussa, mitä lakihenkisyys sitten on? Mitkä seikat voivat muuttaa pyrkimyksen olla uskollinen Jumalalle, hänen sanalleen ja käskyilleen lakihenkisyyden ansaksi?

3. Keskustelkaa tiistain tutkisteluosuuden lopussa olleesta kysymyksestä. Mitä yhteistä on muinaisella Israelilla ja seitsemännän päivän adventistien seurakunnalla, ja miksi yhtäläisyyksistä pitäisi olla kiinnostunut?

Mooseksen antama historian oppitunti

”Kaikki he söivät samaa hengellistä ruokaa ja joivat samaa hengellistä juomaa. Hehän joivat siitä hengellisestä kalliosta, joka kulki heidän mukanaan; tämä kallio oli Kristus.” (1. Kor. 10:3, 4.)

Avaintekstit:

5. Moos. 1-3;
2. Moos. 32:29-32, RK 2012;
4. Moos. 14;
Ef. 3:10;
1. Moos. 15:1-16;
Joh. 14:9.

Nämä ovat ne sanat, jotka Mooses puhui – –.” (5. Moos. 1:1.) Näin alkaa Viides Mooseksen kirja. Ja vaikka Mooses ja hänen läsnäolonsa hallitsevat kirjaa näistä aloitussanoista aina hänen kuolemaansa asti Moabin maassa (5. Moos. 34:5), Viides Mooseksen kirja (kuten koko Raamattu) on todellisuudessa kirja Herrasta Jeesusuksesta. Sillä hän on se, joka meidät loi (1. Moos. 1, 2; Joh. 1:1-3), joka meitä ylläpitää (Kol. 1:15-17; Hepr. 1:3) ja joka meidät lunastaa (Jes. 41:14; Tit. 2:14). Löyhemmästi tulkittuna Viides Mooseksen kirja paljastaa, kuinka Herra jatkoikansansa luomista, ylläpitämistä ja lunastamista tässä pelastushistorian ratkaisevassa ajassa.

Perimmiltään kirjassa on kyse siitä, että juuri kun Israelin kansa on lopulta kin astumassa Kanaaninmaahan, Mooses pitää heille historian oppitunnin, jossa nousee esille kautta koko Raamatun toistuva teema: *muistakaa, mitä Herra on tehnyt teidän hyväksenne menneinä aikoina.*

Tämän kehotuksen tulisi merkitä jotakin meille, jotka olemme paremman luvaton maan rajalla: ”Silmätessäni mennyttä historiaamme, taivaltamme läpi jokaisen edistysvaiheen nykyiseen asemaamme – – minut täyttää hämmästys ja luottamus Kristukseen johtajana. Meillä ei ole mitään pelättävää tulevaisuuden suhteen, kunhan emme vain unohda tietä, jota pitkin Herra on meitä johdattanut, emmekä opetuksia, joita hän on historiaamme aikana antanut.” (KPH 230.)

Tämä tutkistelu on sapatiksi 9.10.2021

MOOSEKSEN PALVELU- TEHTÄVÄ

Mooseksen läsnäolo tuntuu läpi koko Raamatun. Vaikka hänet mainitaan ensimmäisen kerran vasta 2. Moos. 2:2, hän oli kirjoittanut myös Ensimmäisen Mooseksen kirjan – Jumalan arvovaltaisen ja perustavanlaatuisen kertomuksen siitä, keitä olemme, miten tulimme tänne, miksi asiat ovat niin huonolla tolalla ja miksi voimme kaikesta huolimatta olla toiveikkaita. Luominen, syntiinlankeemus, lupaus lunastuksesta, vedenpaisumus, Abraham, evankeliumi – kaikilla näillä on juurensa Ensimmäisessä Mooseksen kirjassa, jonka kirjoitti profeetta Mooses. On vaikea mitata tämän yhden miehen vaikutusta – miehen, joka ei ollut virheetön, mutta joka kykeni ponnistelemaan Jumalan asialla, koska rakasti Herraa ja halusi palvella tätä.

Lue 2. Moos. 32:29-32, RK 2012, josta löytyy Herran ja Mooseksen keskustelu kansan langettua palvomaan kultaista vasikkaa. Mitä opimme Mooseksen luonteesta ja siitä, miksi Herra pystyi käyttämään häntä niin voimallisella tavalla hänen heikkouksistaan huolimatta?

Vaikka Mooseksella ei ollut osuutta tähän syntiin, hän anoi kansalle armoa ollen valmis menettämään oman henkensä heidän puolestaan. On kiinnostavaa, että jakeessa 32, kun Mooses pyytää Jumalaa, ”anna anteeksi heidän syntinsä”, alkukielessä käytetty verbi tarkoittaa itse asiassa ’kantaa’. Mooses ymmärtäen synnin vakavuuden ja sen, mitä sen soveltamiseksi tarvittiin, pyysi Jumalaa ”kantamaan” heidän syntinsä. Se on lopulta ainoa tapa, jolla synnit voidaan antaa anteeksi.

Meillä on siis jo Raamatun alkulehdillä vahva ilmaus sijaiskärsimyksestä, jossa Jumala itse Jeesuksen persoonassa kantaa synnin koko rangaistuksen. Tämä on Jumalan ihmisille ennalta määräämä pelastuskeino, jossa Jumala voi pysyä uskollisena omalle hallinnolleen ja lailleen.

Vuosisatoja myöhemmin Pietari kirjoittaisi Jeesuksesta: ”Itse, omassa ruumiissaan, hän ’kantoi meidän syntimme’ ristipuulle, jotta me kuolisimme pois synneistä ja eläisimme vanhurskaudelle. ’Hänen haavansa ovat teidät parantaneet.’” (1. Piet. 2:24.)

Näemme tässä kertomuksessa, jossa Mooses toimii esiruokoilijana langenneen kansan puolesta, myös esikuvan siitä, mitä Jeesus tekee puolestamme (Hepr. 7:25.)

TÄYTTYNYT PROFETIA

Siitä huolimatta, että nykytiede levittää joitakin vääriä väitteitä totuutena (esimerkiksi, että maailmankaikkeus on itseltään syntynyt tyhjästä tai että elämä maapallolla alkoi sattumalta alkuliemessä), tiede on kuitenkin tarjonnut meille hämmästyttäviä oivalluksia Jumalan luomisvoimasta. Luonnossa sen langenneesta tilasta huolimatta ilmenevä sopusointu, tasapaino ja täsmällisyys monissa asioissa ällistyttävät jatkuvasti tutkijoita.

Jos Jumala on näin tarkka fyysisten asioiden suhteen, kuinka paljon enemmän hengellisten. Viidennen Mooseksen kirjan avausjakeissa näemme otteen Jumalan tarkkuudesta.

Lue 5. Moos. 1:1-6. Mikä profeetallinen merkitys on sillä, että jae kolme mainitsee aikamäärän ”neljäkymmenen vuoden kuluttua”?

Mitä tapahtui sen jälkeen, kun Mooses lähetti vakoojia Kades-Barneasta tutkimaan maata ja kansa hylkäsi kutsun ottaa maa haltuunsa? Kansa ei päässyt luvattuun maahan niin kuin oli toivonut. Kuinka kauan sen piti odottaa? ”Neljäkymmentä päivää teidän on kärsittävä rangaistustanne – vuosi kutakin päivää kohti. Näin te opitte tietämään, mitä merkitsee joutua minun hylkäämäkseni.” (4. Moos. 14:34.)

Viidennessä Mooseksen kirjassa kertomus Jumalan kansasta jatkuu tasan 40. vuoden kohdalta, aivan kuten Jumala oli sanonut. Jumalan profeetallinen sana on yhtä luotettava kuin Jumala itse. Viidennen Mooseksen kirjan avausjakeet todistavat hänen luotettavuudestaan: Jumala tekee sen, minkä hän sanoo tekevänsä, ja hän tekee sen *silloin*, kun hän sanoo sen tekevänsä.

Tämä ei tietenkään ole ainoa profeetallinen aikaennuste, joka on täyttynyt Jumalan sanan mukaan. Esimerkiksi Dan. 9:24–27 löydämme aikaennustuksen Jeesuksen tulolle, joka toteutui aivan kuten Herra oli ilmoittanut. Näemme myös, että ”aika, kaksi aikaa ja puoli aikaa” (Dan. 7:25; ks. myös Ilm. 12:6, 14; Ilm. 13:5) on täyttynyt historian saatossa, samoin kuin Dan. 8:14 ennustamat 2 300 päivää.

Danielin kirjan 2., 7. ja 8. luku ennustivat maailman historian tarkasti. Ne ovat hämmästyttävä näyttöä luotettavan Jumalan kyvystä nähdä tapahtumat ennalta ja hallita kaikkea.

**TUHAT
KERTAA
LUKUISAM-
MIKSI**

Erämaavaelluksen jälkeen Mooses puhui Herran puolesta (olihan hän profeetta ja enemmänkin kuin profeetta) sanoen: ”Tämän maan minä luovutan teille. Menkää ottamaan haltuunne se maa, josta minä olen valalla vannoen antanut lupauksen teidän isillenne Abrahamille, lisakille ja Jaakobille sekä heidän jälkeläisilleen.” (5. Moos. 1:8.)

Huomaa, mitä tulee tämän jälkeen.

Lue 5. Moos. 1:9-11. Mikä merkitys näillä sanoilla on, varsinkin sen seikan valossa, että he olivat saaneet rangaistuksen Jumalalta kapinastaan Kades-Barneassa?

Tässä näemme toisen esimerkin Jumalan armosta. Jopa erämaavaelluksensa aikana he olivat siunattuja: ”Neljäkymmentä vuotta sinä huolehdit heistä autiomaassa, mitään ei heiltä puuttunut, heidän vaatteensa eivät kuluneet rikki, heidän jalakansa eivät turvonneet.” (Neh. 9:21.)

Ja Mooses, osoittaen rakkautta kansaansa kohtaan, pyysi Jumalaa kartuttamaan heidän määräänsä vielä tuhat kertaa lukuisammaksi.

Lue 5. Moos. 1:12-17. Mitä tapahtui Jumalan siunauksen seurauksena ja millaisiin toimiin Mooses ryhtyi?

Silloinkin kun Jumala oli voimallisesti läsnä heidän keskuudessaan, tarvittiin järjestäytymistä ja vastuuvollisuusjärjestelmää. Israel oli *gāhāl*, järjestäytynyt kansankokous (vrt. 5. Moos. 31:30), ja edeltäjä Uuden testamentin seurakunnalle (*ekklēsia*, Matt. 16:18, RK 2012/VKR). Myös Paavali, vaikka työskentelikin erilaisessa tilanteessa, ei koskaan erkaantunut kauas juutalaisista juuristaan. 1. Kor. 12 hän kuvailee tarvetta päteville ihmisille, jotka voisivat suorittaa tiettyjä tehtäviä, jotta seurakuntaruumis voisi toimia kunnolla. Tilanne on verrattavissa Viidennen Mooseksen kirjan erämaaseurakunnan (*gāhāl*) tilanteeseen. Tämän päivän seurakunnan, kuten tuonkin ajan, tulee olla yhtenäinen ruumis, jossa jäsenet täyttävät tiettyjä tehtäviä lahjojensa mukaan.

Vaikka joskus kuulemme ihmisten parhaavan ”järjestäytyntä uskontoa”, Jumalan sana, eikä varsinkaan Uusi testamentti, tunnusta minkään muunlaista uskontoa kuin järjestäytyntä.

KADES- BARNEA

Viidennen Mooseksen kirjan alussa on mainittu Kades-Barnea. Tämä onneton kertomus on taustana Viidennelle Mooseksen kirjalle. Sitä kannattaa siis tutkia tarkemmin.

Lue 4. Moos. 14. Miten kansa suhtautui vakoojien raporttiin? Mitä heidän suhtautumisestaan seurasi? (Ks. myös 5. Moos. 1:20-46.)

Saamme kertomuksesta monta hyvää opetusta, mutta yksi erityisen tärkeä opetus, joka toistuu uudestaan, löytyy jo 4. Moos. 14. luvusta.

Lue 4. Moos. 14:11-20. Näemme Mooseksen jälleen esirukoilijan roolissa. Miten Mooses perustelee Herralle, ettei tämän tulisi tuhota kansaa? Mikä hänen perusteluissaan on niin merkillepantavaa?

Mitä Mooses sanoo Jumalalle? *Jos teet näin, katso, miltä näyttäisit egyptiläisten ja muiden kansojen silmissä.* Tämä oli tärkeä näkökohta, sillä pohjimmiltaan kaikki, mitä Jumala oli tehnyt Israelin hyväksi, ei ollut yksin Israelia varten, vaan oli tarkoitettu koko ihmiskunnan hyväksi. Israelin kansan oli tarkoitus olla valona maailmalle, todistajana aikalaisilleen siitä rakaudesta, voimasta ja pelastuksesta, joka löytyi tosi Jumalassa, ei arvottomissa epäjumalissa, joita nämä ihmiset palvoivat.

Mutta kuten Mooses sanoi: Jos pyyhit tämän kansan pois, mitä sitten? Kansat sanovat: "Herra ei kyennyt viemään kansaansa siihen maahan, jonka hän oli vannonut antavansa sille, ja siksi hän tappoi sen autiomaahan." (4. Moos. 14:16.)

Tässä näemme läpi koko Raamatun toistuvan teeman: Jumalan nimi tulee kirkastetuksi hänen kansassaan. Jumalan kunnia, hyvyys, rakkaus ja voima ilmentyvät hänen seurakunnassaan – siinä, miten hän toimii sen kautta. Tietenkään Jumalan kansa ei aina tee Jumalan tehtävää helpoksi, mutta viime kädessä Jumala saa kunnian teoistaan maan päällä.

Lue Ef. 3:10. Mitä Paavali sanoo tässä ja miten hänen sanansa voivat toteutua? Miten maailmankaikkeus tulee tuntemaan Jumalan viisauden kaikessa moninaisuudessaan? Onko meillä yksilöinä jonkinlainen rooli asiassa? Jos on, niin millainen?

AMORI- LAISTEN SYNNIT

Mooses kertoo Israelin historiaa ja sitä, miten he Jumalan siunauksen turvin kukistivat vihollisensa; kun he olivat uskollisia, Jumala antoi heille voiton, jopa jättiläisistä (5. Moos. 2:10, 11, 20; 5. Moos. 3:13).

Tämä nostaa esiin hankalan aiheen: ihmisten tuhoamisen. Israelin kansa tarjosi usein toiselle kansalle ensin rauhaa (5. Moos. 20:10, 11), mutta jos heidän tarjoustaan ei hyväksytty, he saattoivat hyökätä pakanakansojen kimppuun ja tuhota heidät, myös naiset ja lapset. ”Me valloitimme ja tuhosimme kaikki hänen kaupunkinsa, julistimme ne Herralle kuuluvaksi uhriksi ja surmasimme niissä joka ikisen miehen, naisen ja lapsen jättämättä eloon ainoatakaan.” (5. Moos. 2:34.)

Jotkut yrittävät ohittaa asian väittämällä, etteivät kertomukset ole totta. Me emme tällaisesta tulkinnasta perusta, koska uskomme, että: ”Jokainen pyhä, Jumalan Hengestä syntynyt kirjoitus on hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi Jumalan tahdon mukaiseen elämään.” (2. Tim. 3:16.)

Lue 1. Moos. 15:1-16. Mitä Jumala sanoi Abramille jakeessa 16? Miten hänen sanansa valaisevat tätä vaikeaa aihetta?

Epäilemättä monet pakanakansoista olivat erittäin raakoja ja julmia, ja olisivat oikeutetusti ansainneet Jumalan rangaistuksen jo paljon aiemmin. Ja vaikka Jumala kärsivällisesti odotti, että he muuttaisivat tapansa, he eivät tehneet niin — mutta tämä ei silti muuta miksikään sitä vaikeaa asiaa, että kaikki tapettiin, myös lapset. (Luultavasti paljon enemmän lapsia kuoli jo vedenpaisumuksessa kuin israelilaisten surmaamina.)

Totuus on se, että tietomme tapahtumista on rajoittunut ja meidän täytyy hyväksyä tämä vaikea tosiasia ja luottaa Jumalan hyvyyteen, joka on paljastettu monin muin tavoin. Usko ei ole sitä, että rakastamme Jumalaa vain kauniina päivinä. Se on sitä, että luotamme häneen, vaikka emme kaikkea ymmärräkään.

Lue 1. Kor. 10:1-4 ja Joh. 14:9. Miten jakeet opettavat meitä luottamaan Jumalan rakkauteen, oikeudenmukaisuuteen ja hyvyyteen, silloinkin kun näemme asioita, joita on vaikea sovittaa yhteen siihen käsitykseen, joka meillä on Jumalasta?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Tässä erään tutkijan yritys vastata vaikeisiin kysymyksiin siitä, mitä israelilaiset tekivät joillekin pakankansoille:

”Kaikkien asioiden ja kaikkien ihmisten Luojana, joka hallitsee kaikkea, Jumala voi tehdä mitä vain haluaa kenelle tahansa, ja hän on aina tekemisissään oikeassa. — —

Jumalan tiet ovat meille mysteeri. Koska emme tule koskaan täysin ymmärtämään [häntä], voimme yhtä hyvin rentoutua mieltämme askarruttavien kysymysten äärellä. Jes. 55:8-9 tarjoaa lohdutusta.

Raamatusta saamamme kuvan perusteella kanaanilaiset olivat äärimmäisen pahoja, ja heidän hävittämisensä oli Jumalan tuomio heidän synneistään. Kanaanilaisten tuhoaminen ei ollut ensimmäinen eikä viimeinen kerta, kun Jumala tekee näin. Kanaanilaisten kohtalo ja 1. Moos. 6-9 kuvattu ihmiskunnan kohtalo (Nooan perhettä lukuun ottamatta) eroavat toisistaan lähinnä tuhon mittakaavan ja välittäjän suhteen. — —

Jumala ei koskaan tarkoittanut, että israelilaiset omaksuivat täyden tuhoamisen yleiseksi menettelytavakseen muita kohtaan. 5. Moos. 7:1 nimenomaisesti tunnistaa ja rajoittaa kohteet tiettyihin kansoihin. Israelilaisten ei tullut noudattaa samaa linjausta aramealaisia, edomilaisia, egyptiläisiä tai muita kansoja vastaan (vrt. 5. Moos. 20:10-18). — —

Kanaanilaiset saivat kokea kohtalon, jonka kaikki syntiset lopulta kohtaavat: Jumalan tuomion. — —

Se, että Jumala hävitti kanaanilaiset, oli välttämätön askel pelastushistoriassa. — —

Vaikka kanaanilaiset kokonaisuudessaan olivat Jumalan tuomion kohteena, heillä oli ainakin 40 vuoden varoitus aika (ks. Rahabin tunnustus: Joos. 2:8-11).” – Daniel I. Block, *The NIV Application Commentary: Deuteronomy* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 2012) s. 98, 99.

Keskustelunaiheita:

1. Ajattele tuhatvuotiskautta, jolloin kaikkiin kysymyksiimme vastataan. Miten ymmärryksemme tästä ajanjaksosta auttaa meitä luottamaan Jumalaan riippumatta siitä, millaisia vaikeita kysymyksiä meillä tällä hetkellä on?

2. Miten Jumala on johtanut sinua menneinä aikoina ja miten muistot noista hetkistä auttavat sinua luottamaan häneen myös tulevaisuutesi suhteen? Miksi on tärkeää, ettemme unohtaisi, miten Jumala on toiminut meidän elämässämme?

Ikuinen liitto

”Minä pidän voimassa liiton sinun ja myös sinun jälkeläistesi kanssa, ikuisen liiton sukupolvesta toiseen, ja minä olen oleva sinun Jumalasi ja sinun jälkeläistesi Jumala.” (1. Moos. 17:7.)

Avaintekstit:

- 1. Moos. 12:1-3;
- Room. 4:1-5;
- 2. Moos. 2:24;
- 5. Moos. 5:1-21;
- 5. Moos. 26:16-19;
- 5. Moos. 8:5;
- Matt. 28:10.

Minä näin taas uuden enkelin, joka lensi korkealla taivaan laella. Hänen tehtävänään oli julistaa ikuinen evankeliumi maan asukkaille, kaikille kansoille, heimoille, kielille ja maille.” (Ilm. 14:6.) ”Ikuisessa evankeliumissa” sana ”ikuinen” tarkoittaa sitä, että se on aina ollut olemassa, sitä, että Kristuksessa Jeesuksessa annettu lupaus oli olemassa jo ”ennen aikojen alkua” (Tit. 1:3).

Ei siis ihme, että Raamattu puhuu toisinaan myös ”ikuisesta liitosta” (1. Moos. 17:7; Jes. 24:5; Hes. 16:60, RK 2012; Hepr. 13:20), sillä evankeliumin ytimessä on liitto ja liiton ytimessä on evankeliumi: Jumala pelastavassa armossaan ja rakkaudessaan tarjoaa sinulle lunastusta, jota et ansaitse etkä koskaan voisi ansiollasi hankkia; vastauksena tähän rakkauteen sinä osoitat hänelle vastarakkautta ”koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi ja koko voimallasi” (Mark. 12:30). Rakkaus tulee ilmi kuuliaisuutena hänen lailleen: ”Sitähän Jumalan rakastaminen on, että pidämme hänen käskynsä – –.” (1. Joh. 5:3.)

Tällä viikolla tarkastelemme, miten liitto ja kaikki siihen liittyvä tulee esiin Viidennessä Mooseksen kirjassa.

16.10. Polunkävijäpäivä
16.10. Kansainvälinen profetian hengen päivä
Tämä tutkistelu on sapatiksi 16.10.2021

LIITTO JA EVANKE- LIUMI

Kaikkialla Raamatussa liitto ja evankeliumi esiintyvät yhdessä. Ajatus liitosta oli olemassa jo ennen Israelin kansaa (esim. liitto Nooan kanssa), ja vaikka liittolupaus annettiin jo ennen kuin Israelin kansaa oli olemassa, se tuli näkyvästi esille Jumalan vuorovaikutuksessa kansansa kanssa alkaen heidän isistään, patriarkoista.

Alusta asti liiton keskeinen totuus oli evankeliumi: pelastus yksin uskosta.

Lue 1. Moos. 12:1-3; 15:5-18; Room. 4:1-5. Mikä oli Abramille (myöh. Abraham) annettu liittolupaus ja miten evankeliumi tulee siinä esille?

Abraham uskoi Jumalaa, uskoi Jumalan hänelle antamiin lupauksiin, ja niin hänestä tuli Jumalan edessä vanhurskas. Hänen vanhurskauttamisessaan ei ollut kyse halvasta armosta: Abraham pyrki pitämään oman osuutensa liitosta olemalla kuuliainen, kuten nähdään Morian vuorella (1. Moos. 22). Kaikki tämä, vaikka ”Jumala lukee hänen uskonsa vanhurskaudeksi” (Room. 4:5). Tämän takia Paavali käytti Abrahamia esimerkkinä siitä, mitä Jumalan antamien liiton lupausten varassa eläminen tarkoittaa.

Sama teema nousee esille läpi koko Raamatun. Paavali toisen esiin toisenkin kerran kirjeessään galatalaisille (3:6), jossa hän lainaa taas 1. Moos. 15:6 ajatuksia siitä, että Abrahamin usko luettiin hänelle vanhurskaudeksi. Paavali viittaa Abramille annettuun lupaukseen siitä, että hänen siemenensä kautta kaikki maailman kansat tulisivat siunatuiksi (Gal. 3:8, 9). Liittolupaukset annettiin kaikille, niin juutalaisille kuin pakanoillekin, ”joilla on usko” (Gal. 3:7) ja jotka siksi vanhurskautetaan uskon kautta ilman lain tekoja – vaikka liitto kuinka velvoittaisi heitä noudattamaan lakia.

Silloinkin kun Jeremia puhuu uudesta liitosta, hän tekee sen lain viitekehyksessä: ”Tämän liiton minä teen Israelin kansan kanssa tulevina päivinä, sanoo Herra: Minä panen lakiini heidän sisimpäänsä, kirjoitan sen heidän sydämeensä. Minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.” (Jer. 31:33) Jeremia käyttää kieltä, joka heijastelee 3. Moos. kirjan sanoja: ”Minä vaellan teidän keskellänne ja olen teidän Jumalanne, ja te olette minun kansani.” (3. Moos. 26:12, RK 2012.)

Miten ajatus liitosta, jossa yhdistyvät laki ja evankeliumi, sopii Ilm. 14. luvun kolmen enkelin sanomaan?

LIITTO JA ISRAEL

”Ette te oman kuuliaisuutenne ja rehellisyytenne ansiosta pääse ottamaan haltuunne niiden maita, vaan Herra, teidän Jumalanne, hävittää nämä kansat teidän tieltänne niiden pahuuden tähden ja täyttääkseen lupauksensa, jonka hän valalla vannoen on antanut teidän esi-isillenne Abrahamille, lisakille ja Jaakobille.” (5. Moos. 9:5; ks. myös 5. Moos. 9:27.) Miten liittolupausten todellisuus ilmenee jakeessa?

Tässäkin tulee esille liittoon kuuluva armo: Jumala toimi heidän hyväkseen heidän jatkuvista virheistään huolimatta. (Näin armo toimii varmasti tänäkin päivänä.) Kaikki perustuu lupaukselle, joka esi-isille annettiin siitä, että Jumalan armo annetaan myös heidän tuleville sukupolvilleen.

Kun Mooses puhui kansalle, jolle liittolupaukset annettiin kokonaisuudessaan, hän usein viittasi liittolupauksiin, jotka annettiin patriarkoille.

Lue 2. Moos. 2:24; 2. Moos. 6:8; 3. Moos. 26:42. Mitä sellaista tässä sanotaan, joka paljastaa kuinka liittolupaukset toimivat?

Egyptistä lähtö, tuo suuri symboli Jumalan pelastavasta armosta, perustui myös liittoon, jonka Herra oli tehnyt heidän esi-isiansä kanssa. Ennen kuin liitosta hyötyvät olivat edes syntyneet, lupaukset oli jo tehty heidän hyväkseen. Ilman minkäänlaisia omia ansioita he saivat luvatus vapautuksen, jonka Jumala monien ihmeitten kautta toteutti.

Eikä tässä kaikki. He menivät Egyptistä – minne? Siinaille, jossa liitto heidän kanssaan saatettiin ”virallisesti” voimaan (2. Moos. 20). Keskeisenä liitossa oli evankeliumi ja laki, kymmenen käskyn laki, jota heidät kutsuttiin noudattamaan merkinä pelastavasta liitosta Herran kanssa, joka oli jo lunastanut heidät (evankeliumi). Viidennessä Mooseksen kirjassa heitä toistuvasti kutsuttiin noudattamaan lakia heidän osuutenaan liitosta, joka oli vahvistettu Siinailla.

Millainen rooli Jumalan lailla tulisi olla tänä päivänä meidän elämässämme, jotka olemme armosta pelastettuja? Miksi lailla on niin ratkaiseva merkitys kokemuksessamme Jumalan yhteydessä?

LIITON KIRJA

Vaikka ajatus liitosta (*b^eriṭ*), jolla kuvataan Jumalan suhdetta hänen kansaansa, löytyy kaikkialta Raamatusta, kyseinen sana esiintyy Viidennessä Mooseksen kirjassa niin usein, että kirjaa on alettu kutsua Liiton kirjaksi.

Katso 5. Moos. 5:1-21. Mikä katkelmassa osoittaa, kuinka keskeinen ajatus liitosta (*b^eriṭ*) on Viidennessä Mooseksen kirjassa?

Pian sen jälkeen kun israelilaiset oli vapautettu Egyptistä, Jumala vahvisti heidän kanssaan liiton Siinailla, juuri ennen kuin heidän oli määrä siirtyä luvattuun maahan. Sitten 40 vuoden kiertotien jälkeen, taas juuri ennen kuin heidän oli määrä astua luvattuun maahan, joka oli keskeinen asia liittolupauksessa (ks. 1. Moos. 12:7; 2. Moos. 12:25), Herra antaa heille Mooseksen suun kautta uudestaan kymmenen käskyn lain. Näin hän korostaa, miten tärkeää myös heidän oli uudistaa oma osuutensa liitosta.

Jumala aikoi kyllä täyttää liittolupauksensa heitä kohtaan. Nyt heitä vaaditaan pitämään oma osuutensa sopimukselta: ”Hän ilmoitti teille liittonsa ehdot, kymmenen käskyn lain, jota teidän tulee noudattaa, ja kirjoitti käskyt kahteen kivi-tauluun.” (5. Moos 4:13.) Herra teki tämän aiemmin Siinailla ja nyt uudestaan Moabin maassa juuri ennen kuin heidän oli tarkoitus vallata maa, joka oli luvattu heille heidän esi-isiensä kautta jo vuosisatoja aiemmin osoituksena ikuisesta liitosta, joka on ollut voimassa jo ennen maailman syntyä.

”Ennen maailman perustamista Isä ja Poika tekivät liiton lunastaakseen ihmisen, jos tämä joutuisi saatanan valtaan. He olivat liittäneet kätensä yhteen ja juhlallisesti luvanneet, että Kristus tulisi ihmiskunnan takaajaksi.” (5AO 381.)

Lue 5. Moos. 5:3. Kuinka ymmärrämme jakeen?

Mitä Mooses sanoi kansalle? Todennäköisesti hän korosti sitä, että heidän esi-isänsä olivat nyt poissa ja näiden saamat ihanat liittolupaukset kuuluivat nyt heille. Tämä saattoi olla Mooseksen tapa ilmaista, etteivät he saisi sotkea tätä asiaa, kuten edellinen sukupolvi oli tehnyt. Lupaukset (ja velvollisuudet) kuuluivat nyt heille.

HÄNEN ERITYINEN KANSANSA

Tämän päivän ihmisten on vaikea käsittää paljoakaan siitä, millainen muinainen maailma oli niihin aikoihin, kun Israel vaelsi erämaassa. Jos kokonaisia maailmanvaltoja on tullut ja mennyt niin, että niistä on jäljellä vain rauniot (jos niitäkään), mitä voisimmekaan tietää niistä monista pienemmistä pakanakansoista, jotka elivät samoilla seuduilla Israelin kanssa.

Yhden asian kuitenkin tiedämme: nuo kansat olivat syvällä pakanuudessa, he harjoittivat monijumalaisuutta ja joi-takin äärimmäisen alentavia tapoja, kuten lasten uhraamista. Kuinka häpeällinen ja paha sellainen kulttuuri ja uskonto mahtaakaan olla, joka sallii tehdä tällaista omille lapsilleen, ja vieläpä jonkin jumalan nimissä!

Herra olikin toistuvasti varoittanut kansaansa seuraamasta sen ympärillä olevien kansojen tapoja. ”Kun tulette siihen maahan, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa teille, älkää ruvetko noudattamaan siellä asuvien kansojen iljettäviä tapoja.” (5. Moos. 18:9.)

Herra oli kutsunut Israelin erityistä tarkoitusta varten. Ryhtymällä liittoon Jumalan kanssa, heidän oli määrä olla erityinen kansa, joka toimisi todistajana maailmalle siitä ainoasta oikeasta Jumalasta, joka loi taivaan ja maan.

Lue 5. Moos. 26:16-19, RK 2012. Miten liittosuhde Jumalan ja Israelin välillä on tiivistetty näissä jakeissa? Miten heidän uskollisuutensa liitolle tuli näkyä siinä, millaisia ihmisiä heistä tuli? Mitä voimme oppia tästä omaa elämäämme varten?

Mooses aloittaa nämä neljä jaetta sanoilla ”tänä päivänä” eli *juuri nyt, jälleen* Jumala käskee teitä tekemään nämä asiat (Mooses toistaa ajatuksen jakeessa 17). Hän oli käskenyt heitä toimimaan näin kaiken aikaa. Aivan kuin hän sanoisi, että heidän tulee sitoutua juuri tällä hetkellä uudelleen olemaan uskollinen, pyhä ja erityinen kansa, sillä sitä vartenhan he olivat liittokansana olemassa. He olivat ainoa kansakunta, joka kansana tunsu Jumalan ja totuuden hänestä ja siitä, miten hän halusi ihmisten elävän. Sen lisäksi, että heillä oli ”nykyinen totuus”, heidän oli määrä omalla tavallaan olla tuon totuuden ruumiillistuma siihen asti, kunnes Jeesus, joka itse on totuus (Joh. 14:6), tulisi.

Miksi ajatus Jumalaan ja hänen liitovelvoitteisiinsa sitoutumisesta on ajankohtainen meillekin?

MUITA KUVAUKSIA

Tieteellisessä raamatuntutkimuksessa on jo kauan tunnustettu yhtäläisyydet, joita löytyy Jumalan Israelin kanssa tekemän liiton ja muiden valtakuntien välisten liittosopimusten väliltä. Yhtäläisyyksien ei pitäisi hämmästyttää meitä. Herra vain toimi sellaisen asetelman kautta, jonka kansa saattoi ymmärtää.

Ajatus liitosta, osapuolten välisestä laillisesta sopimuksesta, johon kuului sääntöjä, määräyksiä ja ehtoja, voi vaikuttaa kylmältä ja muodolliselta. Vaikka tällaista elementtiä tarvittiin (Jumala on lainantaja), se ei riitä kuvaamaan sitä, miten syvän ja monipuolisen suhteen Jumala halusi kansaansa. Siksi Viidennessä Mooseksen kirjassa käytetään Jumalan ja Israelin välisestä liitosta muitakin kuvauksia, jotka lisäävät siihen uusia ulottuvuuksia.

Lue 5. Moos. 8:5; 5. Moos. 14:1 ja 5. Moos. 32:6, 18-20. Millaisia kuvauksia näissä raamatunpaikoissa käytetään ja miten ne auttavat paljastamaan, millaisen suhteen Jumala halusi kansaansa?

Lue 5. Moos. 4:20 ja 5. Moos. 32:9. Millaisia kuvauksia jakeissa käytetään ja miten nekin auttavat paljastamaan, millaisen suhteen Jumala halusi kansaansa?

Joka kohdassa on ajatus perheestä, joka on ihanteellisesti kiintymyssuhteista läheisin, tiivein ja rakastavin. Jumala on aina halunnut tällaisen suhteen kansaansa. Jopa silloin, kun se oli hylännyt Jeesuksen ristille, Jeesus sanoi ylösnousemuksensa jälkeen kahdelle Marialle: ”Menkää sanomaan veljilleni, että heidän pitää lähteä Galileaan. Siellä he näkevät minut.” (Matt. 28:10.) Myös ylösnousseena Kristuksena hän viittasi opetuslapsiin veljinään. Mikä esimerkki rakkaudesta ja armosta niille, jotka eivät ole sitä ansainneet. Tällainen Jumalan ja ihmiskunnan välinen suhde on ollut pohjimmiltaan aina: armoa ja rakkautta sitä ansaitsemattomille.

Millainen suhde sinulla on Jumalaan? Miten voit syventää suhdetta ja oppia rakastamaan häntä samalla ymmärtäen liittovelvollisuutesi totella hänen lakiaan? Miksi nämä kaksi ajatusta eivät ole ristiriidassa keskenään, vaan täydentävät toisiaan?

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Orjuuden henki saa alkunsa siitä, että pyrimme elämään uskonnon lain mukaan yrittäen omissa voimassamme täyttää lain vaatimukset. Meillä on toivoa vain silloin, kun astumme Abrahamin kanssa tehtyyn armoliittoon uskomalla Jeesukseen Kristukseen. Evankeliumi, jota Abrahamille julistettiin ja jonka kautta hän sai toivon, on sama evankeliumi, jota julistetaan meille tänään ja jonka kautta me saamme toivon. Abraham katsoi Jeesukseen, joka on meidänkin uskomme perustaja ja täydelliseksi tekijä.” (EGW 6BC 1077.)

”Ennen maailman perustamista Isä ja Poika tekivät liiton lunastaakseen ihmisen, jos tämä joutuisi saatanan valtaan. He olivat liittäneet kätensä yhteen ja juhlallisesti luvanneet, että Kristus tulisi ihmiskunnan takaajaksi. Tämän lupauksen Kristus oli täyttänyt. Kun hän ristillä huusi: ’Se on täytetty!’ nämä sanat oli tarkoitettu Isälle. Sopimus oli täydellisesti täytetty. Nyt hän lausuu: Isä, se on täytetty. Olen tehnyt sinun tahtosi, oi Jumalani. Olen suorittanut lunastustyön. Jos sinun vaatimuksesi ovat täytetyt, ’minä tahdon että missä minä olen, siellä nekin, jotka sinä olet minulle antanut, olisivat minun kanssani’ (Joh. 19:30; 17:24).” (5AO 381, 383.)

Keskustelunaiheita:

1. Pohtikaa ajatusta siitä, että jo ennen maailman perustamista Isä ja Poika olivat tehneet liiton lunastaakseen meidät, jos ihmiskunta lankeaisi syntiin. Miksi ajatus on niin rohkaiseva? Mitä tämä opettaa siitä, kuinka paljon Jumala haluaa meidän pelastuvan hänen valtakuntaansa?

2. Millä tavoin meidän tulisi täyttää sitä roolia, jota muinaisen Israelin olisi kuulunut täyttää omana aikanaan? Miten voimme oppia välttämään virheet, joita he tekivät?

3. Miksi evankeliumi ja sen lupaukset ovat niin keskeisiä asioita uudessa liitossa? Mitä tekstejä löydät Uudesta testamentista, jotka osoittavat, ettei lakia ja kuuliaisuutta laille lakautettu uudessa liitossa, kuten jotkut opettavat? Miksi luulet niin monien kristittyjen sanovan, että evankeliumi mitätöi tarpeemme noudattaa kymmenen käskyn lakia?

Rakasta Herraa, Jumalaasi

”Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja koko voimastasi.” (5. Moos. 6:5.)

Avaintekstit:

5. Moos. 6:4, 5;
5. Moos. 10:12;
Ef. 2:1-10;
Ilm. 14:6, 7;
5. Moos. 4:37;
5. Moos. 11:1;
Mark. 12:28-30, RK 2012.

Juutalaisen uskonnon yksi kaikkein tärkeimmistä rukouksista on otettu Viiden Mooseksen kirjan 6. luvusta. Se tunnetaan nimellä *šema*, joka on tuon rukouksen ensimmäinen hepreankielinen sana, jonka juuri on *šama*, joka tarkoittaa ’kuunnella’ ja jopa ’totella’ - sana, joka toistuu kerta toisensa jälkeen paitsi Viidennessä Mooseksen kirjassa myös läpi koko Vanhan testamentin.

Šema-rukouksen ensimmäinen lause kuuluu näin:

šema jisrā’el ’adonai ’elōheinū ’adonai ’eḥād.

Se tarkoittaa: ”Kuule, Israel! Herra, meidän Jumalamme, Herra on yksi.” (5. Moos. 6:4, RK 2012/VKR.) Monesti kun juutalaiset rukoilevat tätä rukousta, he peittävät silmänsä siinä tarkoituksessa, ettei mikään kääntäisi heidän huomiotaan pois Jumalasta. Tätä ensimmäistä *šema*-lausetta pidetään vahvistuksena *’adonai ’elōheinūn* yksijumalaisesta luonteesta ja siitä, että hän, ”Herra, meidän Jumalamme”, on ainoa Jumala, ja Israel on uskollinen yksin hänelle. *’Adonai ’elōheinū* voitaisiin lukea myös ’Herra on meidän Jumalamme’.

Tämä lause on osa ensimmäistä puhetta, jonka Mooses piti Israelin kansalle heidän ollessaan astumaisillaan luvattuun maahan. Tämän avauslauseen jälkeen tulee lisää voimallista totuutta, joka on aivan yhtä ajankohtaista tänään kuin se oli silloin.

23.10. Kansainvälinen luomakunnan päivä
Tämä tutkistelu on sapatiksi 23.10.2021

JUMALAN RAKASTA- MINEN

Kerrattuaan Israelin kansalle heidän historiansa Mooses alkoi antaa heille ohjeita siitä, mitä heidän tulisi tehdä valloittaakseen maan ja menestyäkseen siellä. Voitaisiin jopa väittää, että suurin osa Viidettä Mooseksen kirjaa on yksinkertaisesti sitä, että Herra kertoo kansalleen, mitä heidän pitäisi tehdä pitääkseen oman osuutensa liittosopimuksesta, jonka Jumala armossaan solmi heidän kanssaan täyttääkseen heidän esi-isilleen antamansa lupauksen.

Viidennen Mooseksen kirjan 6. luku alkaa näin: "Nämä ovat ne lait, käskyt ja säädökset, jotka Herra, teidän Jumalanne, on käskenyt opettaa teille. Eläkää niiden mukaan siinä maassa, jonka nyt menette ottamaan haltuunne. Teidän, teidän lastenne ja teidän lastenne lasten tulee pelätä Herraa, Jumalanne, ja noudattaa koko elämänsä ajan hänen lakejaan ja käskyjään, jotka minä annan teille." (5. Moos. 6:1, 2.)

Lue 5. Moos. 6:4, 5. Minkä käskyn Herra Jumala antaa Israelin kansalle jakeessa 5? Mitä sillä tarkoitetaan?

Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi – –? Miten mielenkiintoista, että tässä – kaikkien lakien, varoitusten, sääntöjen ja ehtojen keskellä – kansaa kutsutaan rakastamaan Jumalaa. Eikä vain rakastamaan, vaan tekemään sen vielä koko sydäimestään, koko sielustaan ja koko voimastaan. Tuon mukaan rakkaus on luonteeltaan ehdoton.

Jumalan rakastaminen koko sydäimestä, sielusta ja voimasta tarkoittaa, että rakkautemme häntä kohtaan tulisi olla vahvempaa kuin rakkautemme mitään tai ketään muuta kohtaan, koska hän on perusta ja pohja koko meidän olemassaolollemme ja myös kaikelle muulle. Häntä kohtaan tuntemamme rakkauden tulisi laittaa rakkautemme kaikkea muuta kohtaan oikeaan perspektiiviin.

Heprean kielessä sana "sinun" kohdissa "[sinun] Jumalaa-si", "[sinun] sydäimestäsi", "[sinun] voimastasi" on yksikössä. Jumala puhuu kyllä koko kansalle, mutta kokonaisuus ei voi olla vahvempi kuin sen yksittäiset osat. Herra haluaa, että jokainen meistä, vaikka kuulummekin suurempaan kokonaisuuteen, olisi uskollinen hänelle yksilönä. Tämän uskollisuuden perustana tulisi olla rakkautemme häntä kohtaan sen perusteella, kuka hän on ja mitä hän on tehnyt meidän hyväksemme.

JUMALAN PELKÄÄMI- NEN

Mooses kehotti Israelia rakastamaan Jumalaa koko olemuksensa voimalla. Se oli käsky. Kuitenkin muutama jae aiemmin Mooses antoi heille toisen käskyn: ”Teidän – – tulee pelätä Herraa – –.” (2. Moos. 6:2.)

Lue 5. Moos. 10:12. Mitä jakeessa sanotaan rakkaudesta ja pelosta? Miten ymmärrät jakeen?

Yhdessä jakeessa käsketään pelkäämään Jumalaa, toisessa rakastamaan häntä. Tässä kansaa käsketään sekä pelkäämään että rakastamaan häntä yhtä aikaa. Jos ajatellaan sanaa ”pelätä” sen tavanomaisessa merkityksessä, tämä voi vaikuttaa ristiriitaiselta, mutta sitä se ei ole. Jumalan pelon tulisi olla luonnollinen reaktio, kun sillä tarkoitetaan kunnioitusta häntä ja hänen auktoriteettiaan, voimaansa, oikeudenmukaisuuttaan ja vanhurskauttaan kohtaan. Olemme langenneita ja hänen lakinsa rikkoneita olentoja. Ilman hänen armoaan ansaitsisimme kadotuksen ja ikuisen kuoleman.

Lue Ef. 2:1-10. Miten jakeet auttavat ymmärtämään, miten voimme sekä pelätä että rakastaa Jumalaa yhtä aikaa?

Siitä huolimatta, että olimme ”vihan alaisia” (mikä antaa meille syyn pelätä häntä), Kristus kuoli puolestamme ja siten antoi meille uuden elämän, jossa olemme vapaita synnistä ja sen tuomiosta (mikä antaa meille syyn rakastaa häntä).

Ja kuten tämä on totta meidän kohdallamme tänä päivänä, sama periaate soveltui muinaiseen Israeliin: he olivat vankeina Egyptissä, tuomittuina orjuuteen ja sortoon, ja vain Jumalan rakkaus ja armeliaisuus johti heidän mahtavaan vapautukseensa. ”Muista, että olit itse orjana Egyptin maassa ja että Herra, sinun Jumalasi, vei sinut sieltä pois – –.” (5. Moos. 5:15, RK 2012.) Ei ihme, että he yhtä aikaa sekä rakastavat että pelkäävät Jumalaa. Kuinka paljon enemmän meidän tulisi tehdä näin – meidän, jotka tunnemme suuren totuuden Jeesuksen uhrikuolemasta?

Lue Ilm. 14:6, 7. Miksi ”Pelätkää Jumalaa” on ensimmäinen käsky Herran lopun ajan sanomassa maailmalle? Kun tiedämme, mikä tätä maailmaa odottaa, miksi käsky tuntuu järkevältä?

HÄN RAKASTI MEITÄ ENSIN

Jopa Viidennen Mooseksen kirjan sääntöjen ja määräysten keskellä sekä kaikkien niiden varoitusten keskellä, joissa muistutettiin juutalaista kansaa siitä, että heidän tuli totella hänen käskyjään, lakejaan ja säädöksiään, heidän ensimmäinen ja tärkein tehtävänsä oli kuitenkin rakastaa Jumalaa koko sydämeästään, sielustaan ja voimastaan. Heillä oli myös hyvä syy siihen.

Lue 5. Moos. 4:37; 5. Moos. 7:7, 8, 13; 5. Moos. 10:15; 5. Moos. 23:6; 5. Moos. 33:3. Mitä jakeet opettavat Jumalan rakkaudesta kansaansa kohtaan?

Kerta toisensa jälkeen Mooses kertoi kansalle Jumalan rakkaudesta heidän esi-isiään ja heitä itseään kohtaan. Sanojen lisäksi Herra ilmaisi rakkautensa tekojen kautta. Heidän puutteistaan, epäonnistumisistaan ja synneistään huolimatta Jumalan rakkaus heitä kohtaan pysyi järkkymättömänä, ja se näkyi siinä, miten Jumala kohteli heitä.

”Me rakastamme, koska Jumala on ensin rakastanut meitä.” (1. Joh. 4:19.) Miten jae auttaa meitä ymmärtämään, miksi meidän tulisi rakastaa Jumalaa?

Jumala rakasti meitä jo ennen kuin olimme olemassa, sillä pelastussuunnitelma oli laadittu jo kauan ”ennen maailman luomista” (Ef. 1:4).

Kuten Ellen G. White asian ilmaisee: ”Lunastussuunnitelma ei ollut mikään perästäpäin tullut ajatus, Aadamin lankeamisen jälkeen laadittu suunnitelma. Se oli sen salaisuuden ilmaisu, ’joka kautta ikuisten aikojen on ollut ilmoittamatta’ (Room. 16:25). Se oli niiden periaatteiden paljastamista, jotka ikuisista ajoista ovat olleet Jumalan valtaistuimen perustus.” (4AO 13.)

Miten onnekkaita olemme, että Jumala todellakin on rakkauden Jumala – rakkauden, joka on niin suurta, että hän meni ristille puolestamme. Hänen rakkautensa on itsensä uhraavaa rakkautta, jossa ”hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti” (Fil. 2:8). Meillä on tänä päivänä sellainen ilmoitus Jumalan rakkaudesta meitä kohtaan, jollaista israelilaiset tuskin olisivat osanneet edes kuvitella.

**JOS
RAKASTATTE
MINUA,
NOUDAT-
TAKAA
KÄSKYJÄNI**

Israel oli kansana kutsuttu rakastamaan Jumalaa. Yksilöinä ihmisille oli annettu vapaa tahto, ja jokaisen israelilaisen erikseen oli tehtävä valintansa rakastaa Jumalaa. Rakkaus tuli osoittaa kuuliaisuutena.

Mitä yhteistä seuraavilla jakeilla on? Mikä teema niistä kaikista löytyy?

5. Moos. 5:10 _____

5. Moos. 7:9 _____

5. Moos. 10:12, 13 _____

5. Moos. 11:1 _____

5. Moos. 19:9 _____

Voisiko Jumalan sana enää olla selvempi? Jumalakaan ei pelkästään sano, että hän rakastaa meitä. Hän on myös osoittanut rakkautensa siinä, mitä hän on tehnyt ja yhä tekee hyväksemme. Samoin Jumalan kansan tulisi osoittaa rakkautensa häntä kohtaan teoissaan. Näemme jakeista, että rakkautteen Jumalaa kohtaan kuuluu erottamattomasti myös kuuliaisuus häntä kohtaan.

Johannekselta löytyy lausuntoja, kuten "Sitähän Jumalan rakastaminen on, että pidämme hänen käskynsä" (1. Joh. 5:3), ja Jeesuskin sanoo "Jos te rakastatte minua, te noudattatte minun käskyjäni" (Joh. 14:15). Näissä jakeissa tuodaan esiin perusopetusta. Rakkaus Jumalaa kohtaan tulee aina ilmaista kuuliaisuutena hänelle. Näin on aina ollut ja näin tulee aina olemaan. Kuuliaisuus Jumalaa kohtaan tarkoittaa kuuliaisuutta kymmenelle käskylle, joihin kuuluu myös neljäs käsky, joka koskee sapattia. Sen pitäminen ei ole sen lakihenkisempää kuin yhdeksän muunkaan käskyn pitäminen.

Toki jokaisen käskyn pitäminen voi olla lakihenkistä, jos niitä ei pidetä rakkaudesta Jumalaa kohtaan. Kun todella rakastamme Jumalaa siksi, mitä Jeesus on tehnyt, haluamme totella Jumalaa, koska hän pyytää meitä tekemään niin.

Mooses pyysi yhä uudestaan Israelia rakastamaan ja tottelemaan Jumalaa, mutta hän teki sen vasta sen *jälkeen*, kun heidät oli vapautettu Egyptistä. Heidän rakkautensa ja kuuliaisuutensa oli vastaus siihen pelastukseen, jonka Jumala oli antanut heille. Herra oli lunastanut heidät. Nyt he vastaisivat siihen noudattamalla uskollisesti hänen käskyjään. Eroako tämä tästä päivästä millään tavalla?

TÄRKEIN KÄSKY

Vaikka jotkut kristityt yrittävät kuinka erottaa Vanhaa testamenttia Uudesta, sitä ei voi tehdä, ei ainakaan ilman, että riisuu Uudesta testamentista sen todellisen merkityssisällön. Uuden testamentin ilmoitus Jeesuksesta ja sen teologiset selitykset hänen elämästään, kuolemastaan, ylösnousemuksesta ja ylipapillisesta tehtävästään osoittavat, miten ne ovat täyttymystä moniin Vanhan testamentin profetioihin ja esikuviiin. Vanha testamentti muodostaa Uuden testamentin viitekehyksen. Molemmat testamentit paljastavat Jumalan hyvyyden ja rakkauden.

Tästä syystä Uusi testamentti (ja Jeesus yhtenä sen äänistä) lainaa Vanhaa testamenttia kerta toisensa jälkeen.

Lue Mark. 12:28-30, RK 2012. Millainen kysymys esitettiin kaikkein tärkeimmästä käskystä? Mitä Jeesus vastaa ja mistä hän ammentaa vastauksensa?

On kiintoisaa, että lainoppinut, joka on omistanut koko elämänsä ymmärtääkseen lakia ja sen soveltamista, esittää tällaisen kysymyksen. Lainoppineet uskoivat noudatettavia lakeja olevan paljon (myöhemmän juutalaisen perinteen mukaan 613). Siksi he halusivat tiivistää kaiken yhteen kysymykseen.

Ja mitä Jeesus tekee?

Jeesus antaa vastauksen Viidennen Mooseksen kirjan 6. luvusta, kohdasta, joka alkaa: "Kuule, Israel! Herra, meidän Jumalamme, Herra on yksi." (5. Moos. 6:4, RK 2012/VKR.) Hän lainaa vielä seuraavaakin jaetta, jossa kehoitetaan rakastamaan Jumalaa koko sydämeistä, sielusta ja kaikella voimalla. Herra on Jeesuksenkin mukaan heidän Jumalansa, heidän ainoa Jumalansa, ja tähän suureen totuuteen perustuen heidät on kutsuttu rakastamaan häntä yli kaiken.

Mikä voisi olla enemmän "nykyistä totuutta" kuin tämä käsky? Kun viimeisten päivien tapahtumissa kaikkia kutsutaan valitsemaan jompikumpi puoli, Jumalan käskyillä (Ilm. 14:12) tulee olemaan keskeinen rooli.

Vainojenkin edessä valitsemme puolemme viime kädessä sen mukaan, rakastammeko todella Jumalaa vai emme. Voimme rakastaa Jumalaa koko sydämeistämme, sielustamme ja kaikella voimallamme vain, jos opimme tuntemaan hänet henkilökohtaisesti ja saamme henkilökohtaisesti kokea hänen hyvyytensä, rakkautensa ja armonsa. Jos tarve vaatisi, sen puolesta voisi kuolla.

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Kristuksen risti on oleva pelastettujen tutkimuksen ja laulun aiheena halki iäisyyden. Kirkastetussa Kristuksessa he näkevät ristiinnaulitun Kristuksen. He eivät koskaan unohda, että hän, joka voimallaan loi ja ylläpiti luke-mattomat maailmat äärettömässä avaruudessa, hän, Jumalan ainokainen Poika, taivaan Majesteetti, jota kerubit ja loistavat serafit kunnioittaen ja ihaillen palvoivat, alensi itsensä nostaakseen langenneen ihmisen. He eivät unohda, että hän kantoi synnin syyllisyyden ja häpeän sekä Isänsä kasvojen kätkeytymisen, kunnes kadotetun maailman kärsimykset mursivat hänen sydämensä ja sammuttivat hänen elämänsä Golgatan ristillä. Se, että maailmojen Luojan ja kaikkien olentojen tuomarin piti panna syrjään kirkkautensa ja alentaa itsensä rakkaudesta ihmiseen, tulee aina herättämään ihmettelyä ja syvää kunnioitusta yli koko maailmankaikkeuden. Kun pelastetut katselevat Lunastajaansa ja näkevät Isän iankaikkisen kirkkauden loistavan hänen kasvoistaan; kun he näkevät hänen aina ja iankaikkisesti pysyvän valtaistuimensa ja tietävät, ettei hänen valtakunnallaan ole oleva loppua, he puhkeavat ihastuttavaan lauluun: 'Arvollinen, arvollinen on Karitsa, joka oli teurastettu ja on lunastanut meidät Jumalalle omalla kalliilla verellään.'” (8AO 153, 154.)

Keskustelunaiheita:

1. Lue yllä oleva lainaus Ellen G. Whitelta. Mikä tekstissä auttaa meitä ymmärtämään, miksi rakkautemme Jumalaa kohtaan tulisi olla suurempaa kuin rakkautemme mitään muuta kohtaan?
2. Pohtikaa vielä ajatusta Jumalan samanaikaisesta rakastamisesta ja pelkäämisestä. Miten pystymme molempiin, ja miksi meidän tulisi pyrkiä tekemään molempia?
3. On helppo rakastaa Jumalaa silloin, kun asiat menevät elämässämme hyvin. Entäpä silloin, kun asiat eivät suju tai kun onnettomuus iskee? Miksi sellaisina aikoina Jumalan rakastaminen on jopa tärkeämpää kuin silloin, kun asiat menevät hyvin?
4. Millaisia lähestymistapoja voisit käyttää yrittäessäsi selittää jollekin ei-uskovalle, mitä Jumalan rakastaminen tarkoittaa? Miten me ihmiset voimme rakastaa jotakuta, jota emme ole koskaan fyysisesti nähneet? Miksei sillä ole väliä, ettemme ole koskaan nähneet Jumalaa, ainakaan henkilöinä?

Alueellasi asuva muukalainen

*”Samoin tulee myös teidän rakastaa muukalaista; olettehan itsekin olleet muukalaisina Egyptissä.”
(5. Moos. 10:19.)*

Avaintekstit:

Mark. 12:29-31;
5. Moos. 10:1-19;
Ps. 146:5-10;
Matt. 7:12;
5. Moos. 27:19;
Jaak. 1:27-2:11.

Viime viikolla luimme, miten lainoppinut kysyi Jeesukselta, mikä on tärkein käsky (Mark. 12:28), johon Jeesus vastasi vahvistamalla sen, että Herra on yksi, ja sanomalla: ”Tärkein on tämä: – – Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi ja koko voimallasi.” (Mark. 12:29, 30.)

Jeesus jatkoi kertomalla myös toisesta tärkeästä käskystä (Mark. 12:31), vaikkei lainoppinut ollut sitä edes kysynyt. Jeesus kuitenkin tiesi, miten tärkeä tämä toinenkin käsky oli, joten hän sanoi: ”Toinen on tämä: ‘Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.’ Näitä suurempaa käskyä ei ole.” (Mark. 12:31.)

Näitä suurempaa käskyä ei ole? Jeesus liittää rakkauden Jumalaa kohtaan ja rakkauden lähimmäistä kohtaan yhteen, ja yhdessä nämä kaksi käskyä ovat käskyistä suurimmat.

Jeesus ei taaskaan tuonut esiin mitään uutta, mitä juutalaiset eivät olisi aiemmin kuulleet. Sen sijaan kutsu rakastaa Jumalaa yli kaiken ja ilmaista tuo rakkaus häneen rakkautena lähimmäisiä ja toisia ihmisiä kohtaan oli ajatus, joka lainattiin Viidennestä Mooseksen kirjasta.

YMPÄRI- LEIKATKAA SYDÄMENNE

Viidennen Mooseksen kirjan 10. luvun sisältö, joka on jatkoa 9. luvulle, muodostuu pohjimmiltaan siitä, että Jumala uudelleen vahvistaa liiton, jonka hän oli tehnyt Israelin kanssa. Suurin osa kirjasta on eräänlaista liiton uudistamista. Herra ei luovuttanut kansan suhteen edes kauhean Horebilla tehdyn synnin jälkeen. Silloin Mooses oli tuskin ehtinyt poistua heidän luotaan, kun he jo lankesivat epäjumalanpalvontaan.

Lue 5. Moos. 10:1-11. Mitä sellaista tässä tapahtuu, joka auttaa meitä ymmärtämään, että Herra antoi kansalleen anteeksi sen synnit ja vahvasti liittolupauksen, jonka oli antanut heille ja heidän esi-isilleen?

Mooses murskasi kymmenen käskyn laintaulut (5. Moos. 9:17), mikä oli merkki rikkoutuneesta liitosta (5. Moos. 32:19). ”Osoittaakseen, miten hän inhosi heidän rikostaan, hän paiskasi maahan ne kaksi kivitaulua, ja ne rikkoontuivat kaiken kansan nähden aivan kuin merkiksi siitä, että samoin kuin he olivat rikkoneet Jumalan kanssa tekemänsä liiton, Jumalakin oli rikkonut heidän kanssaan tekemänsä liiton.” (1AO 302.)

Niinpä se, että Jumala käski Mooseksen hakata uudet edellisen kaltaiset kivitaulut ja että Jumala kirjoitti niihin samat sanat kuin ensimmäisissä tauluissa, osoittaa, että hän oli antanut kansalle anteeksi eikä ollut luopunut heistä edes tuolloin.

Lue 5. Moos. 10:14-16. Mitä Jumala sanoo heille? Mikä tarkoitus Herran tässä käyttämällä kielikuvilla on?

Tässä meillä on oikea kielikuvien sekoitus: ympärileikkaus, sydän, niskoittelu. Asia tulee kuitenkin selväksi. Ympärileikkaus oli liiton merkki, mutta se on vain ulkoinen merkki. Jumala halusi heidän sydämensä: heidän mielensä, kiintymyksensä ja rakkautensa. Kielikuva niskoittelusta kertoi siitä, kuinka itsepäisiä he olivat haluttomuudessaan totella Herraa. Pohjimmiltaan Herra pyytää heitä lopettamaan kahtaalle horjumisen ja palvelemaan häntä koko sydämestään ja sielustaan.

Mieti kaikkia kertoja, kun Herra on antanut syntisi anteeksi. Mitä tämän tulisi kertoa sinulle hänen armostaan?

RAKASTA MUUKA- LAISTA

Mooses julisti: ”Herralle, teidän Jumalallenne, kuuluvat taivas ja taivasten taivaat sekä maa ja kaikki, mitä maan päällä on.” (5. Moos. 10:14.) Miten voimallinen ilmaus Herran ehdottomasta ylivallassa. Sama ajatus löytyy useista kohdista muualtakin Raamatusta: ”Herran on maa ja kaikki mitä siinä on, maanpiiri ja ne jotka siinä asuvat.” (Ps. 24:1.)

Lue 5. Moos. 10:17-19. Millaisen muun ilmoituksen Herrasta Mooses antaa tässä samassa yhteydessä? Ja ennen kaikkea, mitä Herra vaatii kansaltaan tämän ilmoituksen pohjalta?

Sen lisäksi, että Jahvella on ylivalta taivaassa ja maassa, hän on myös ”jumalien Jumala ja korkein Herra” (5. Moos. 10:17). Tämä ei tarkoita, että olisi olemassa muita, vähempiarvoisia jumalia, kuten ne oletetut jumalat, joita heitä ympäröivät pakanat palvoivat. Tämä on pikemminkin tapa ilmaista, että sen lisäksi, että hän on ainoa Jumala (”Näettehän nyt: minä olen ainoa, ei ole muuta jumalaa minun rinnallani.” [5. Moos. 32:39]), hänellä on täysi valta yli kaikkien muiden valtojen, todellisten tai kuviteltujen, sekä taivaassa että maan päällä.

Tekstissä sanotaan myös, että hän on ”suuri, väkevä ja pelottava Jumala. Hän ei ole puolueellinen, eikä häntä voi lahjoa.” Kaikki tämä on osa suurempaa sanomaa: Jahve on teidän Jumalanne, ja teidän, hänen kansansa, tulee totella häntä.

Miten vahva vastakohtaisuus tässä tuleekaasi esiin. Kyllä, Jahve on jumalien Jumala ja herrain Herra, koko luomakunnan ylivertainen hallitsija ja ylläpitäjä (Kol. 1:16, 17), mutta hän myös välittää orvoista, leskistä ja muukalaisista, ja osoittaa sen huolehtimalla heidän välittömistä fyysisistä tarpeistaan. Jumala, joka tietää, jos varpunen putoaa maahan (Matt. 10:29), tietää niidenkin ahdingoista, jotka elävät yhteiskunnan marginaalissa. Herra viestii siis kansalleen, että *te olette kyllä valittuja ja erityisiä, ja minä rakastan teitä, mutta rakastan myös muita, myös keskuudessanne olevia puutteellaisia ja avuttomia. Ja kuten minä rakastan heitä, samoin tulee teidänkin rakastaa. Tämä on yksi liittovelvoitteistanne, ja myös tärkeä sellainen.*

Lue Ps. 146:5-10. Mikä Psalmin sanomassa heijastelee yllä käsittelemäämme aihetta? Mitä tämän tulisi tarkoittaa meille kristityille tänä päivänä?

**OLETTEHAN
ITSEKIN
OLLEET
MUUKA-
LAISINA
EGYPTISSÄ**

”Samoin tulee myös teidän rakastaa muukalaisia; olettehan itsekkin olleet muukalaisina Egyptissä.” (5. Moos. 10:19.) Mikä jakeen sanoma oli Israelille? Entä meille?

Herra oli sanonut Abramille: ”Sinun tulee tietää, että jälkeläisesi joutuvat elämään muukalaisina maassa, joka ei ole heidän omansa. Heistä tulee siellä orjia, ja heitä sorretaan neljäsatä vuotta.” (1. Moos. 15:13; ks. myös 1. Moos. 17:8; Ap. t. 13:17). Näin tapahtui, ja 2. Moos. kirjan alkulukuihin on kirjattu jälkipolville dramaattinen kertomus heidän vapautuksesta (2. Moos. 15:13) ja pelastuksestaan (2. Moos. 14:13) Egyptistä, mikä on esikuva siitä vapautuksesta ja pelastuksesta, joka meille on annettu Kristuksessa. Herra halusi heidän muistavan, missä he olivat olleet ja mitä he olivat olleet: muukalaisia vieraassa maassa.

Toisin sanoen: muistakaa, kuinka olitte itse yhteiskunnan pohjasakkaa, orjia, jotka olitte vahvempienne armoilla, jotka usein kohtelivat teitä kaltoin. Vaikka Israel oli valittu kansa, Jumalan pappisvaltakunta (2. Moos. 19:6), ja vaikka heillä ja heidän keskuudessaan elävillä muukalaisilla oli eroavuuksia – varsinkin uskonnollisten menojen osalta – mitä ihmisoikeuksiin tuli, muukalaista, leskeä ja orpoa piti kohdella samalla oikeudenmukaisuudella, jota israelilaiset odottivat omalle kohdalleen.

Lue Matt. 7:12. Mitä Herra sanoi Israelille keskuudessaan olevien heikkojen kohtelemisesta?

Israelin saama ohje ulkopuolisten kohtelusta ei ollut mikään normi muinaisessa maailmassa, jossa muukalaisia saatettiin kohdella kuin eläimiä, jos niinkään hyvin.

Israelin oli määrä olla erilainen – valona maailmalle. Ero näkyisi Jumalassa, jota he palvoivat; siinä, kuinka he palvoivat häntä; koko uskonnollisessa järjestelmässä, jonka Jumala oli heille antanut. Heidän marginaaliväestölle tarjoamansa ystävällinen kohtelu olisi voinut olla vahva todistus maailmalle heidän Jumalansa ja uskontonsa ylivertauudesta, mikä tiettyssä mielessä olikin koko heidän olemassaolonsa tarkoitus: todistaa Jumalasta maailmalle.

TUOMITKAA OIKEUDEN- MUKAISESTI

Uskovina meidät on kutsuttu heijastamaan Jumalan luonnetta. ”Rakkaat lapseni, teidän vuoksenne minun on jälleen kärsittävä synnytystuskia, kunnes Kristus saa muodon teissä.” (Gal. 4:19.) Luotiinhan meidät alun perin Jumalan kuviksi (1. Moos. 1:27), vaikka synty tuon kuvan sittemmin turmelikin. Kun Mooses puhui Jumalan voimasta ja majesteetista, hän sanoi, ettei Jumala ota vastaan lahjuksia ja että hän välittää heikoista ja syrjityistä. Jumala toimii näin; siksi meidänkin pitää.

Lue seuraavat tekstit. Mikä niiden yhteinen teema on?

5. Moos. 1:16 _____

5. Moos. 16:19 _____

5. Moos. 24:17 _____

5. Moos. 27:19 _____

On yleistä, että monissa tuomioistuimissa heikot, köyhät ja syrjityt eivät saa samanlaista ”oikeutta” kuin ne, joilla on rahaa, valtaa ja suhteita. Eikä tähän vaikuta maa, aikakausi tai kulttuuri, jossa eletään, eikä sekään, kuinka yleviä oikeuden ja tasa-arvon periaatteita kyseisen maan perustuslakiin ja muihin lakeihin on kirjattu. Todellisuus on silti sama: köyhät, heikot ja syrjityt saavat tuskin koskaan samanlaista oikeutta kuin muut.

Se tekeekin näistä Herran sanoista niin merkittäviä. Tällaista epäoikeudenmukaisuutta, joka rehottaa kaikkialla muualla, ei saa esiintyä Israelissa Jumalan kansan keskuudessa, jonka on määrä edustaa Jumalaa maailmalle. Nykyajan termiä käyttäen voitaisiin sanoa, että Herra halusi, että Israelissa vallitsisi ”yhdenvertaisuus lain edessä”.

Tässä on kuitenkin kyse syvemmästä asiasta kuin pelkästä juridiikasta. ”Olkaa pyhät, sillä minä, Herra, teidän Jumalanne, olen pyhä.” (3. Moos. 19:2.) He kyllä tiesivät, kuka todellinen Jumala oli, heillä oli oikea jumalanpalvelusmuoto ja he toivat oikeanlaisia uhreja. Kaikki nämä olivat hyviä asioita, mutta mitä hyötyä niistä oli, jos he kohtelivat huonosti keskuudessaan olevia heikkoja ja köyhiä? Yhä uudestaan Herra profeettojensa kautta moitti niitä, jotka sortivat Israelin köyhiä ja puutteenalaisia. Miten voit olla ”pyhä” ja samaan aikaan kohdella huonosti toisia? Et voi, vaikka kuinka tiukasti pitäytyisit oikeanlaisissa uskonnollisissa rituaaleissa.

JUMALAN SILMISSÄ PUHDASTA USKONTOA

Lue 5. Moos. 24:10-15. Kuinka meidän tulee kohdella niitä, jotka ovat hallintamme alaisia?

Jälleen kerran näemme Herran huolen ihmisen perusarvokkuuden säilymisestä. Kyllä, joku on sinulle velkaa, ja on tullut aika hakea saatavaasi, mutta osoitathan velalliselle kunnioitusta. Älä ryntää hänen kotiinsa vaatimaan sitä. Sen sijaan odota ulkona ja anna hänen itse tulla ulos ja antaa se sinulle. 5. Moos. 24:12, 13 sanotaan, että jos joku ihmisparka antoi sinulle viittaansa pantiksi, sinun on silti annettava hänen nukkua sen kanssa yönsä. Muut jakeet käsittelevät sitä, kuinka kohdella sinulle työskenteleviä köyhiä. Älä sorra heitä. Se on Jumalan silmissä raskauttava synti. Jos Israelin oli määrä olla todistaja, pyhä kansa, joka kulkee totuudessa pahuuden, epäjumalanpalvonnan ja synnin kyllästämän maailman keskellä, varmasti heidän pitäisi olla ystävällisiä heikoimmille ja syrjityimmille keskuudessaan. Muutoin heidän todistuksensa on tyhjän arvoinen.

Lue Jaak. 1:27-2:11. Mikä Jaakobin sanoissa heijastelee sitä, mitä Herra sanoi kansalleen Viidennessä Mooseksen kirjassa? Mikä merkitys on sillä, että Jaakob liittää köyhien kaltoinkohtelun kymmeneen käskyyn?

Kymmenessä käskyssä ei suoraan puhuta puolueellisuuden osoittamisesta rikkaille köyhien kustannuksella, mutta jos joku pitäytyy tiukasti laissa ja kuitenkin samaan aikaan kohtelee huonosti köyhiä ja puutteenalaisia, se saattaa hänen uskontunnustuksensa ja väitteensä lain noudattamisesta naurunalaiseksi. Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi – tässä on Jumalan lain korkein ilmaus, joka on ”nykyistä totuutta” aivan yhtä paljon nyt kuin se oli Jaakobin aikana ja silloin, kun Mooses puhui Israelille pyhän maan rajalla.

Miksi kristittyjen, jotka ottavat lain noudattamisen vakavasti, tulee varmistua siitä, että he suhtautuvat yhtä tosissaan Jaakobin ja Viidennessä Mooseksen kirjan sanoihin? Miksi uskomme lain noudattamiseen tulisi Jaakobin kirjeen perusteella vain vahvistaa päätöstemme auttaa keskuudessamme olevia köyhiä ja puutteenalaisia?

KERTAUS

Lisäaineistoa: On vaikea kuvitella, miten parhaimpinakin aikoina, kuten Daavidin ja Salomon hallituskausilla, Israelin kansa, jota Jumala oli niin runsaasti siunannut, saattoi kuitenkin samaan aikaan niin surutta sortaa keskuudessaan olevia köyhiä, avuttomia ja syrjittyjä.

”Te poljette tilattomia ja viette maanvuokrana heidän viljansa. Sen tähden teidän käy näin: Vaikka te rakennatte taloja hakatuista kivistä, ette saa asua niissä. Vaikka te istutate ihania viinitarhoja, ette saa nauttia niiden viiniä. Sillä minä tiedän teidän rikostenne luvun ja syntienne määrän. Te sorratte syytöntä, te otatte lahjuksia ja syrjitte köyhiä oikeuspai-kalla.” (Aam. 5:11, 12.)

”Hän tulee ja vaatii tiilille kansansa vanhimmat ja hallitusmiehet: - Te olette riistäneet tyhjiin, te olette tärvelleet viinitarhan, köyhien omasta te olette koonneet omaisuutenne.” (Jes. 3:14.)

Keskustelunaiheita:

1. Israelin tuli muistaa, että he olivat olleet muukalaisia Egyptissä. Heidän piti kohdella ulkopuolisia Israelissa samoin kuin toivoivat, että heitä olisi kohdeltu silloin, kun he itse olivat muukalaisia. Miten tämä totuus liittyy evankeliumiin, ajatuksen siitä, että Jeesuksen veren kautta meidät on vapautettu synnin orjuudesta? Miksi ja millä tavoin sen, mitä Jeesus on tehnyt hyväksemme, tulisi vaikuttaa siihen, miten kohtelemme toisia, varsinkin keskuudessamme olevia avuttomia ihmisiä?

2. Saatamme viettää lepopäivää oikeana päivänä, ymmärtää totuuden kuolleitten tilasta, helvetistä, pedon merkistä jne. Kaikki nämä ovat ihan hyviä asioita, mutta mitä merkitystä niillä on, jos kohtelemme toisia ilkeästi tai sorsamme keskuudessamme olevia heikkoja tai tuomitsemme epäoikeudenmukaisesti silloin, kun tehtävämme on ratkaista jokin tilanne? Miksi meidän, varsinkin vaalimamme totuuden tähden, on ol-tava erityisen tarkkoja siitä, ettemme ajattelisi, että totuuden tunteminen on kaikki, mitä Jumala meiltä vaatii? Miksi tämä on meille mahdollisesti vaarallinen ansa?

3. Miten uskomme auttaa meitä ymmärtämään käsitettä ”ih-misoikeudet”?

Israelin ainutlaatuinen asema

”Onko millään muulla suurellakaan kansalla yhtä oikeudenmukaiset käskyt ja säädökset kuin tämä laki, jonka minä teille tänään annan?” (5. Moos. 4:8.)

Avaintekstit:

5. Moos. 4:1–9;
Matt. 15:1–9;
4. Moos. 25:1–15;
1. Kor. 10:13;
5. Moos. 4:32–35;
Matt. 5:13–16.

Viidennen Mooseksen kirjan kolme ensimmäistä lukua olivat pohjimmiltaan historian oppitunteja, joissa muistutettiin kansaa heidän vaiheistaan siihen hetkeen asti. Lukuun neljä tultaessa historian oppitunti vaihtuu enemmänkin sanan julistamiseksi. Menneiden tapahtumien muistelu ei ollut vain historianharrastajien iloksi, vaan sillä oli syvempikin tarkoitus: osoittaa kansalle, miten Jumalan voima ja armo toimi heidän keskuudessaan, ja vaikka he sotkivat aina asiansa, Herra aikoi silti kunnioittaa heidän kanssaan tekemäänsä liittoa.

Luku neljä alkaa heprean kielen sanalla *w^e'attā* (konjunktio ja adverbi), joka voidaan kääntää sanoilla 'ja nyt' tai 'niinpä nyt'. Kansa oli juuri kerrannut lähihistoriansa ja saanut muistutuksen siitä, mitä Jumala oli tehnyt tuodessaan heidät tänne asti. *Ja nyt* heidän pitäisi vastauksena tähän kaikkeen tehdä niin kuin Jumala heitä käskee (ks. myös 5. Moos. 10:12).

Siksi ensimmäinen verbi, joka tulee tämän ”ja nyt” -ilmauksen jälkeen, on *šama'*, eli sama verbi (ja vielä samassa muodossa), jota käytettiin *šema'*-rukouksen alussa. Verbi tarkoittaa 'kuulla', 'kuunnella' tai 'totella', ja se toistuu läpi koko Viidennen Mooseksen kirjan.

Niinpä luku alkaa: *Ja nyt, Israel, koska minä olen tehnyt sinulle näin, sinun tulee noudattaa seuraavia asioita...*

ÄLÄ LISÄÄ, ÄLÄKÄ POISTA

Lue 5. Moos. 4:1, 2. Minkä erityisen varoituksen Herra antoi kansalle koskien hänen käskyjään ja säädöksiään? Miksi juuri tästä asiasta varoitettiin heti ensimmäisenä? (Ks. myös 5. Moos. 13:1.)

Herra käskee noudattaa hänen käskyjään ja säädöksiään ja kieltää lisäämästä niihin mitään ja poistamasta niistä mitään. Miksi sanoa tuollaista? Miksi kukaan ylipäätään haluaisi muuttaa Jumalan lakia?

Me tietenkin tiedämme vastauksen.

”Paholainen on ollut hellittämätön ja väsymätön ponnistuksissaan saattaa loppuun taivaassa aloittamansa työ muuttaa Jumalan lakia. Hän on saanut maailman uskomaan teoriaan, jonka hän ennen lankeemustaan esitti taivaassa siitä, että Jumalan laki oli viallinen ja tarvitsi korjauksia. Suuri osa kristityiksi tunnustautuvaa seurakuntaa osoittaa, jos ei sanoillaan niin asenteellaan, että myös he hyväksyvät saman erheen.” (2SM 107.)

Muinaisen Israelin historiasta voidaan nähdä, että kansa ei joutunut vaikeuksiin ainoastaan siksi, että se oli piittamaton monista lain kohdista, mikä käytännössä tarkoitti sitä, että se poisti laista kohtia, vaan myös siksi, että se lisäsi sinne asioita, vaatien sellaisia tapoja, joita ei ollut kirjattu lakiin. Lisäykset johtivat lopulta lain rikkomiseen.

Lue Matt. 15:1-9. Miten näemme tässä esimerkin siitä, mistä Mooses toisaalla varoitti Israelin kansaa?

Kun heprealaiset lopulta saivat luvattun maan, he usein sivuuttivat saamansa selkeät varoitukset koskien esimerkiksi epäjumalanpalvontaa. Siksi he alkoivat noudattaa monia pakanallisia tapoja, joskus jopa osana heidän näennäistä Jahven palvontaansa. Jeesuksen aikaan tultaessa he olivat lisänneet lakiin kaikenlaisia ihmisten perinteitä, jotka Jeesuksenkin sanojen mukaan tekivät tyhjäksi Jumalan sanan.

Lisättiinpä lakiin jotakin tai otettiinpa siitä jotakin pois, laki muuttui ja kansa kärsi sen seurauksista.

Miten meidän tulee olla tarkkoja siitä, ettemme lisää mitään siihen tai poista mitään siitä, mitä Jumala käskee meidän tehdä?

BAAL-PEOR

5. Moos. 4:3, 4 israelilaiset saavat lisää historian opetusta, joka toimii muistutuksena menneisyydestä ja niistä hengellisistä ja käytännön totuuksista, joita he voisivat oppia siitä.

Lue 4. Moos. 25:1-15. Mitä tapahtui? Mitä hengellisiä ja käytännönläheisiä totuuksia ihmisten olisi pitänyt oppia tästä epäonnistumisesta?

Kertomukset siitä, miten Israel hävitti ympärillään olevia pakanakansoja, tuntuvat meistä epämukavilta, mutta tämä kertomus auttaa selittämään tuhoamiskäskyn logiikkaa. Israelin oli määrä olla todistuksena ympärillään oleville kansoille ainoasta todellisesta Jumalasta. Heidän piti näyttää muille, millaista todellinen Jumalan palvonta on. Liittymällä palvomaan pakanajumalia he sen sijaan usein lankesivat suoraan kapinaan Jumalaa vastaan, jota heidän oli tarkoitus edustaa maailmalle.

Ilmauksella ”harjoittaa haureutta” (4. Moos. 25:1, RK 2012) on usein hengellinen merkitys, joka tarkoittaa, että Israel lähti muiden pakanajumalien ja -tapojen perään (ks. Hoos. 4:12-14). Tässä tapauksessa kuitenkin kieli (ja muu kertomus) viittaa siihen, että kyse oli seksuaalisesta synnistä, ainakin alkuun. Paholainen jälleen kerran käytti hyväkseen langennutta ihmisluontoa: hän pani pakananaiset houkuttelemaan miehiä, jotka selvästikin antoivat vietellä itsensä.

Epäilemättä fyysinen haureus eteni hengelliseksi haureudeksi. Kansa osallistui lopulta pakanallisiin palvontamenoihin, joissa israelilaiset antautuivat palvelemaan Baal-Peoria. Jotenkin he viehättyivät tästä väärästä jumalasta ja alkoivat jopa uhrata sille. Kaikesta kuulemastaan opetuksesta huolimatta, himon ja hekuman hetkellä he olivat valmiita heittämään pois koko uskonsa.

Miten näin saattoi käydä? Helposti. Paaduttamalla oman tuntonsa ensimmäisen synnin kohdalla, fyysisen synnin, he tulivat kypsiksi lankeamaan seuraavaan syntiin, hengelliseen syntiin, mikä varmasti olikin Paholaisen perimmäinen tarkoitus. He olivat niin alentuneessa tilassa, että tekstin mukaan eräs mies toi midianilaisen naisensa jopa suoraan leiriin, aivan Mooseksen ja pyhäkköteltan edessä itkevän väen eteen.

Mitä kertomus opettaa siitä, kuinka vaarallista vietyksille antautuminen voi olla meille hengellisesti?

**PYSYKÄÄ
HERRALLE
USKOLLI-
SINA**

Tuhannet kuolivat Baal-Peorin kanssa harjoitetun synnin tähden. ”- - kaikki, jotka lankesivat siellä Baalin palvelijoiksi” tuhottiin. Monet eivät kuitenkaan osallistuneet tähän luopumukseen.

Keitä he olivat?

”Mutta te, jotka pysytte Herralle uskollisina, olette kaikki elossa vielä tänäkin päivänä.” (5. Moos. 4:4.) Miten jae selittää sitä eroa, mikä oli syntiin langenneilla ja niillä, jotka eivät siihen langenneet? Mikä tärkeä opetus tässä on meille liittyen syntiin, kiusauksiin ja Jumalan voimaan elämässämme?

Huomaa, miten sana ”kaikki” eroaa tässä ja tätä edeltävässä jakeessa. Kaikki, jotka seurasivat Baal-Peorin tuhottiin; mutta ”te, jotka pysytte - - uskollisina, olette kaikki elossa”. Silloin ei ollut mitään välimaastoa, eikä sitä ole nytkään. Olemme joko Jeesuksen puolella tai häntä vastaan (Matt. 12:30).

Ilmaus ”pysytte uskollisina” tulee heprean verbistä *dābaq*, joka viittaa vahvaan sitoutumiseen itsensä ulkopuoliseen tahoon. Saman sanan juurta käytetään 1. Moos. 2:24, jossa miestä kehoitetaan jättämään perheensä ja ”liittymään” vaimoonsa (ks. myös Ruut 1:14, VKR). Sana esiintyi asiayhteydessään vielä neljä kertaa Viidennessä Mooseksen kirjassa (5. Moos. 10:20; 11:22; 13:5; 30:20), ja aina ajatus oli sama: ihmisten piti sitoutua Jumalaansa (riippua hänestä kiinni). Heidän piti antaa itsensä hänelle ja ammentaa voimaa hänestä.

Ihmisten pitää itse valita riippua kiinni Jumalassa, ja näin he saattoivat hänen voimassaan välttyä lankeamasta syntiin.

Lue Juud. 24 ja 1. Kor. 10:13. Mikä näissä Uuden testamentin jakeissa oleva ajatus löytyy jo 5. Moos. 13:5?

Jumala on uskollinen ja kykenee varjelemaan meidät lankeamukselta. Meidän on kuitenkin tehtävä tietoinen päätös pitää kiinni Jumalasta, kuten uskolliset tekivät Baal-Peorin kiusauksen edessä. Jos sen teemme, voimme pysyä uskollisina.

Miten rukous, Raamatun tutkiminen, jumalanpalvonta ja seurakuntayhteys auttavat meitä riippumaan kiinni Herrassa?

ISRAELIN AINUTLAA- TUINEN ASEMA

Kohdan 5. Moos. 4:4 jälkeiset muutamat jakeet ovat koko Raamatun syvällisimpiä ja kauneimpia tekstejä (heprean kieli on aivan upeaa!). Voitaisiin jopa väittää, että Viidennen Mooseksen kirjan ydinsanoma löytyy juuri tästä, ja kaikki muu on vain sen selitystä. Kun luet jakeet, mieti erilaisia tapoja, joilla tekstin periaatetta voitaisiin soveltaa myös meihin tänä päivänä.

Lue 5. Moos. 4:5-9. Miksi Herra sanoi Mooseksen kautta tällaisia asioita Israelille?

Herra haluaa ihmisten tajuavan, että heidät on kutsuttu ja valittu erityisestä syystä. He ovat ”suuri” kansa, aivan kuten Herra oli kertonut Abramille alusta lähtien, kun hän kutsui tämän pois Kaldean Urista: ”Minä teen sinusta suuren kansan –.” (1. Moos. 12:2; ks. myös 1. Moos. 18:18).

Hän teki heistä mahtavan kansan siksi, että he voisivat olla ”siunaukseksi kaikille maailman kansoille” (1. Moos. 12:2, 3). Ja vaikka perimmäinen siunaus olisi siinä, että Jeesus, Messias, syntyisi heidän sukulinjansa kautta, siihen asti heidän oli määrä olla maailman valona. ”Minä teen sinusta valon kaikille kansoille, niin että pelastus ulottuu maan ääriin saakka.” (Jes. 49:6.) Ei niin, että pelastus olisi ollut kansassa itsessään, vaan että heidän kauttaan oli ilmestyvä todellinen Jumala, joka yksin voi pelastaa.

Israel palvoi ja palveli maailmankaikkeuden luonutta Jumalaa, taivaan ja maan Herraa; pakanat palvoivat kallioita, kiviä, puita ja pahoja henkiä (5. Moos. 32:17; Ps. 106:37).

Miten jyrkkä ero!

Näissä jakeissa Mooses kiinnitti huomion kahteen seikkaan, jotka tekivät Israelista erityisen. Ensinnäkin Herra oli heitä lähellä aivan ainutlaatuisella tavalla esimerkiksi pyhäkön välityksellä. Toiseksi heillä oli laissa ”oikeudenmukaiset käskyt ja säädökset” (5. Moos. 4:8).

Lue 5. Moos. 4:32-35. Mitä muuta Herra sanoi heille, minkä olisi pitänyt saada heidät tajuamaan, millainen erityinen kutsumus heille oli annettu?

On täysin selvää, että Israel oli saanut hyvin paljon. Miten he nyt vastaisivat siihen?

VIISAS JA YMMÄR- TÄVÄINEN KANSA

Kuten näimme, 5. Moos. 4:1-9 oli voimallinen ilmaus paitsi kansan erityisasemasta myös sen lähetystehtävästä. Jakeisiin on punottu ajatus siitä, että heidän tuli totella ja seurata Herraa ja tehdä, mitä hän käski heidän tehdä.

Lue uudelleen 5. Moos. 4:6. Mikä on osoitus heidän viisaudestaan ja ymmärryksestään muiden silmissä?

Tekstissä ei sanota, että käskyt ja säädökset itsessään antoivat viisautta ja ymmärrystä. Herra oli kyllä opettanut heille käskyt ja säädökset, mutta viisaus tuli siitä, että niitä *noudatettiin ja toteltiin*. Heidän kuuliaisuutensa – se oli heidän viisauttaan ja ymmärrystään.

Israelilla olisi voinut olla maailman hienoimmat lait, säännöt ja määräykset (kuten olikin), mutta mitä hyötyä niistä olisi, jos Israel ei noudattaisi niitä? Heidän viisautensa ja ymmärryksensä oli määrä olla reaaliaikaista Jumalan lain ilmenemistä heidän elämässään. Heidän tuli elää todeksi ne totuudet, jotka Herra oli antanut heille, ja he saattoivat tehdä sen vain tottelemalla käskyjä. Kaikki tuo valo ja totuus ei hyödyttäisi Israelia eikä ympäröiviä pakanoita millään lailla, jos he eivät toteuttaisi tuota totuutta elämässään. Siksi Israelia kutsutaan toistuvasti tottelemaan, sillä heidän kuuliaisuutensa (eivät siis käskyt ja säädökset itsessään) oli ratkaiseva tekijä siinä, että he saattoivat olla todistuksena maailmalle.

”Heidän kuuliaisuutensa Jumalan laille olisi ennen pitkään saanut maailman kansat ihmettelemään heidän hyvinvointiaan ja menestystään. Hän, joka saattoi tehdä heidät viisaiksi ja taitaviksi kaikkien luovaan työhön, olisi edelleenkin heidän opettajanaan, jalostaisi heitä ja kohottaisi heidän tasoaan, kun he vain noudattaisivat hänen lakejaan. Jos he pysyisivät kuuliaisina, hän varjेलisi heitä niiltä sairauksilta, jotka vaivasivat muita kansoja, ja pitäisi heidät siunauksellaan myös älyltään voimakkaina. Heidän tuli kaikella menestymisellään ilmaista Jumalan kunniaa, majesteettiutta ja voimaa. Heidän valtakuntansa oli määrä tulla pappien ja ruhtinasten työssijaksi. Jumala varusti heidät kaikilla niillä edellytyksillä, jotka saattoivat tehdä heidät maailman suurimmaksi kansakunnaksi.” (KV 211.)

Lue Matt. 5:13-16. Mitä yhteistä näillä Jeesuksen sanoilla on sen kanssa, mitä Herra oli sanonut muinaiselle Israelille? Miten nämä ohjeet soveltuvat meihin?

KERTAUS

Lisäaineistoa: "Aina siitä lähtien, kun suuri taistelu alkoi taivaassa, saatanan tarkoituksena on ollut poistaa Jumalan laki. Juuri tämän saavuttamiseksi hän ryhtyi kapinoimaan Luojaa vastaan. Vaikka hänet heitettiin pois taivaasta, hän on jatkanut samaa taistelua maan päällä. Hänen tarkoituksensa on aina ollut pettää ihmisiä ja siten johtaa heidät rikkomaan Jumalan lakia. Tapahtuipa rikkominen koko lain syrjäyttämisen tai yhden ainoan käskyn hylkäämisen muodossa, on lopputulos sama. Se, joka 'rikkoo yhtä kohtaa vastaan', ilmaisee sillä halveksivansa koko lakia. Hänen vaikutuksensa ja esimerkkinsä ovat rikkomuksen puolella; hän 'on syyppää kaikissa kohdin' (Jaak. 2:10)." (8AO 91.)

Baal-Peoria koskien Ellen White kirjoitti: "He uskaltautuivat kielletylle alueelle ja kietoutuivat saatanan pauloihin. Viehättävä soitto ja laulu sekä pakanatyttöjen tenhoava kauheus saivat heidät unohtamaan uskollisuutensa Jumalaa kohtaan. Yhtyen hilpeään ilonpitoon ja juhlintaan he humaltuivat paljosta viinin juonnista, niin etteivät enää kyenneet hillitsemään itseään vaan päästivät intohimonsa valloilleen. Irstailullaan he vaimensivat omantunnon äänen ja olivat pian valmiit kumartamaan epäjumalia, uhraamaan pakanoiden alttareilla ja osallistumaan heidän riettaisiin menoihinsa." (2AO 56, 57.)

Keskustelunaiheita:

1. Millä tavoin me olemme samassa tilanteessa kuin muinainen Israel? Ajatelkaa kaikkea, mitä meille on annettu verrattuna ympäröivään maailmaan. Kysymys kuuluu siis: Miten vasaamme siihen, mitä olemme saaneet? Miten hyvin osoitamme "viisauttamme ja ymmärrystämme" maailman silmissä?

2. Herralle uskollisena pysyminen ja hänessä kiinni riippuminen on ihmisen oma aktiivinen valinta. Herra ei pakota meitä uskollisuuteen. Sen sijaan käyttämällä vapaan tahdon pyhää lahjaa meidän on valittava riippua hänessä. Kun olemme tämän valinnan tehneet, miten toteutamme uskollisuutta käytännössä?

3. Pohtikaa vielä sunnuntain tutkisteluosuuden lopussa olevaa kysymystä. Mitä tarkoittaa lisätä tai poistaa jotakin Jumalan käskyistä? Jos ei ajatella ilmiselviä asioita, kuten yritystä muuttaa sapattikäskyä, miten tällaiset lisäykset tai poisotot voivat tapahtua niin huomaamatta, ettemme edes tajua, mitä on tapahtumassa?

Laki ja armo

”Minä en tee tyhjäksi Jumalan armoa; jos näet vanhurskaus saadaan lakia noudattamalla, silloin Kristus on kuollut turhaan.” (Gal. 2:21.)

Avaintekstit:

Hes. 28:15, 16
(RK 2012);
5. Moos. 4:44;
Room. 3:20;
5. Moos. 10:1–5;
5. Moos. 5:6–22;
5. Moos. 9:1–6.

Useimmissa kristillisissä seurakunnissa puhutaan sekä laista että armosta ja ymmärretään niiden välinen yhteys. Laki on Jumalan pyhyiden ja vanhurskauden normi, ja tuon lain rikkominen on syntiä. ”Jokainen, joka tekee syntiä, syyllistyy laittomuuteen, sillä synti merkitsee Jumalan lain rikkomista.” (1. Joh. 3:4.) Ja koska me kaikki olemme rikkoneet tuota lakia – ”Pyhä kirjoitus on kaiken sulkenut synnin vankilaan” (Gal. 3:22) – vain Jumalan armo voi meidät pelastaa. ”Armosta Jumala on teidät pelastanut antamalla teille uskon. Pelastus ei ole lähtöisin teistä, vaan se on Jumalan lahja.” (Ef. 2:8.)

(Toki lakiin kuuluu tuo ”pieni yksityiskohta” koskien seitsemännen päivän saptattia, jonka kuitenkin monet kristityt ainakin toistaiseksi hylkäävät keksien kaikenlaisia kehoja tekosyitä oikeuttaakseen torjuvan päätöksensä. Se on kuitenkin aihe erikseen.)

Laki ja armo, vaikkakin eri tavoin ja eri yhteyksissä ilmaistuina, löytyvät kaikkialta Raamatusta, myös Viidennestä Mooseksen kirjasta. Kyllä, Viides Mooseksen kirja esittelee myös lain ja armon suhdetta, joskin ainutlaatuisessa viitekehyksessä.

LAKI TAIVAASSA

Jumala on rakkauden Jumala, ja rakkaus on hänen luonteensa pääperiaate ja hallintonsa perusta. Koska Jumala haluaa, että osoitamme hänelle vastarakkautta, hän on luonut meidät moraaliseksi olennoiksi, joilla on moraalinen vapaus - rakkaudelle ominainen vapaus.

Ajatukseen moraalista vapaudesta kuuluu keskeisenä moraalityyppiä. Atomien pienimmät hiukkaset, meren aallot tai kengurut noudattavat tiettyssä määrin *luonnonlakia*, mutta *moraalityyppiä* ne eivät seuraa eivätkä tarvitse. Vain moraaliset olennot tarvitsevat sitä. Sen takia Jumalalla on taivaassakin moraalityyppiä enkeleitä varten.

Lue Hes. 28:15, 16 (RK 2012), joka puhuu Luciferin lankeemuksesta taivaassa. Hänessä havaittiin "vääräryyttä" ja hän myös teki "syntiä". Mitä tällaisten sanojen käyttö taivaasta puhuttaessa paljastaa moraalilain olemassaolosta taivaassa?

"Vääräryys" ja "synti" ovat sanoja, jotka yhdistämme meihin ihmisiin. Raamattu käyttää kuitenkin samoja sanoja kuvaamaan sitä, mitä tapahtui taivaassa, toisessa osassa luomakuntaa. Tämä kertoo meille jotain yhteistä taivaasta ja maailmastamme.

"Mitä meidän on siis sanottava? Onko laki syntiä? Ei toki. Mutta vasta lain vaikutuksesta tulen tuntemaan synnin. Himo olisi ollut minulle tuntematon asia, ellei laki olisi sanonut: 'Älä himoitse.'" (Room. 7:7.) Miten sama ajatus voisi ainakin periaatteessa päteä taivaassa, jossa moraaliset olennot, enkelit, asuvat?

Kuten Ellen G. White asiaa selittää: "Jumalan tahto on ilmaistu hänen pyhässä laissaan, ja sen periaatteet ovat taivaan periaatteita. Jumalan tahdon tunteminen on korkeinta tietoa, minkä taivaan enkelit voivat saavuttaa. Hänen tahtonsa toteuttaminen on korkeinta palvelua, johon he voivat omistautua." (VS 81, 82.)

Ei ole väliä onko kyse taivaasta vai maasta: jos Jumalalla on moraalisia olentoja, hänellä on moraalityyppiä hallitsemaan heitä, ja tuon lain rikkominen, tapahtuu se sitten taivaassa tai maan päällä, on syntiä.

LAKI VIIDENNESSÄ MOOSEKSEN KIRJASSA

Jumalan valittu kansa on Kanaaninmaan rajalla, vihdoinkin perimässä sille luvattun maan. Viides Mooseksen kirja sisältää Mooseksen viimeiset ohjeet heprealaisille ennen kuin he ottavat maan haltuunsa. Ohjeisiin kuuluivat myös käskyt, joita heidän tuli noudattaa.

Lue seuraavat tekstit. Mitä asiaa toistetaan kerta toisensa jälkeen? Miksi asia on niin tärkeä kansalle? 5. Moos. 4:44; 5. Moos. 17:19; 5. Moos. 28:58; 5. Moos. 30:10; 5. Moos. 31:12; 5. Moos. 32:46; 5. Moos. 33:2, VKR.

Viidennen Mooseksen kirjan pintapuolinenkin lukeminen osoittaa, kuinka tärkeää lain noudattaminen oli israelilaisille. Se oli liittosuhteen velvollisuus. Jumala oli tehnyt heidän hyväkseen niin paljon, ja tekisi vastakin - asioita, joita he eivät pystyisi itse tekemään ja joita he eivät olisi edes ansainneet. Vastalahjaksi Jumala pyysi kuuliaisuutta hänen lailleen.

Mikään ei ole tuosta muuttunut. Jumalan armo pelastaa meidät edelleen, eivät lain teot. "Katsomme siis, että ihminen tulee vanhurskaaksi, kun hän uskoo, ilman lain vaatimia tekoja." (Room. 3:28.) Vastauksemme pelastukseen on kuuliaisuus laille. Emme kuitenkaan noudata lakia siksi, että yritäisimme pelastua sen täyttämisen kautta. "Eihän yksikään ihminen tule Jumalan edessä vanhurskaaksi lain käskyjä noudattamalla. Lain tehtävänä on opettaa tuntemaan, mitä synti on." (Room. 3:20.) Noudatamme lakia, koska olemme kiitollisia pelastuksesta. "Jos te rakastatte minua, te noudatatte minun käskyjäni." (Joh. 14:15.)

Viides Mooseksen kirja on opetusta armosta ja laista. Jumala lunastaa meidät armosta tehden puolestamme sen, mihin emme itse pysty (sen enempää kuin Israelkaan pystyi pakenemaan Egyptistä). Vastauksena armoon me elämme uskon kautta kuuliaisina hänelle ja hänen lailleen. Aadamin lankeemuksesta alkaen aina lopunajan ihmisten aikoihin asti - niiden "jotka pitävät Jumalan käskyt ja uskon Jeesukseen" (Ilm. 14:12, RK 2012) - Jumalan suhteeseen liittokansansa kanssa kuuluvat sekä laki että armo. Armo antaa anteeksi sen, että olemme rikkoneet hänen lakiaan, ja armon avulla voimme myös totella hänen lakiaan. Kuuliaisuus nousee liitosuhteesta, joka meillä on häneen.

Miten voimme välttyä siltä, että meistä lakia totellesamme tulee lakihenkisiä?

L^eTÖV LĀK

Epäillijät, jotka etsivät syitä hylätä Raamatun, nostavat usein esiin joitakin Jumalan käyttämiä vahvoja sanoja, joita esiin-tyy Vanhassa testamentissa. Ajatuksena on, että Vanhan tes-tamentin Jumala oli julma, kostonhaluinen ja ilkeämielinen, varsinkin verrattuna Jeesuskeen. Tämä ei ole uusi väite, mut-ta se on aivan yhtä virheellinen nyt kuin silloin, kun se vuosi-satoja sitten ensi kertaa esitettiin.

Kerta toisensa jälkeen Vanha testamentti esittää Herran, joka rakastaa muinaista Israelin kansaansa ja haluaa sille pa-rasta. Tämä rakkaus tulee vahvasti esiin Viidennessä Moosek-sen kirjassa.

Lue 5. Moos. 10:1-15. Mikä on jakeiden välitön asiayh-teys? Mitä katkelma opettaa siitä, mitä Jumala tuns-i kansaansa kohtaan, vielä heidän syntinsä jälkeenkin? Mitä teksti opettaa meille armosta?

Teksti aivan pursuaa Jumalan armoa ja rakkautta. Huomaa erityisesti jakeet 12 ja 13. Ne ovat oikeastaan yhtä pitkää virkettä, josta ikään kuin kuuluu kysymys: *Mitä minä, Herra, muuta teen kuin pyydän sinua noudattamaan seuraavaa – – kulje minun teitäni, rakasta minua, palvele minua ja pidä mi-nun käskyni omaksi parhaaksesi?*

Heprean kielessä tässä kohtaa käytetään koko ajan yksi-kön toista persoonaa "sinä/sinun". Vaikka Jumala puhuukin kansalle kokonaisuudessaan, mitä hyötyä hänen sanoistaan on, jos yksilöt, jokainen erikseen, eivät tottele häntä? Koko-naisuus on vain niin hyvä kuin sen yksittäisten osien summa. Herra puhui Israelin kansalle yksilöinä.

Emme saa myöskään unohtaa jakeen 13 loppua: pidä nämä asiat *l^etōv lāk*, 'omaksi parhaaksesi'. Toisin sanoen Ju-mala käskyy ihmisiä tottelemaan, koska se on heidän oman etunsa mukaista. Jumala teki heidät, hän ylläpitää heitä ja tietää, mikä heille on parhaaksi, ja hän myös haluaa heidän parastaan. Kuuliaisuus hänen lailleen, kymmenelle käskylle, voi olla vain menestykseksi heille.

Lakia on usein verrattu suoja-aitaan. Pysymällä aidatulla alueella Herran seuraajat ovat suojassa koko joukolta paho-ja asioita, jotka muutoin pääsisivät valloilleen ja tuhoaisivat heidät. Rakkaudesta kansaansa kohtaan Jumala antoi heille lakinsa, ja kuuliaisuus hänen lailleen on omaksi parhaaksem-me.

ORJANA EGYPTISSÄ

Viidennessä Mooseksen kirjassa yksi teema toistuu yhä uudelleen: se, miten Herra lunasti kansansa Israelin Egyptin maasta. Jatkuvasti heitä muistutetaan siitä, mitä Jumala on tehnyt heidän hyväkseen: ”Herra vei meidät pois Egyptistä kohotetun kätensä ja pelottavien ihmeiden ja tunnustekojen voimalla[.]” (5. Moos. 26:8; ks. myös 5. Moos. 16:1-6.)

Itse asiassa läpi koko Vanhan testamentin exodus-kertomukseen viitataan esimerkkinä Jumalan armossaan antamasta mahtavasta vapautuksesta Egyptin orjuudesta ja sorrosta: ”Minä olen tuonut sinut Egyptistä, ostanut sinut vapaaksi orjuudesta – -.” (Miika 6:4.)

Jopa Uudessa testamentissa esiintyy ajatus siitä, että Jumalan suuressa voimassaan toteuttama exodus on symboli uskosta pelastumisesta Kristuksessa: ”Uskon voimalla israeliläiset kulkivat Punaisenmeren yli kuin kuivaa maata pitkin, mutta samaa yrittäessään egyptiläiset hukkuivat.” (Hepr. 11:29; ks. myös 1. Kor. 10:1-4.)

Lue 5. Moos. 5:6-22, jossa Mooses kertoo lain, nuo kymmenen käskyä, jotka olivat heidän Jahven kanssa solmimansa liittosuhteen perusta. Huomaa neljäs käsky ja se, mitkä syyt sen noudattamiselle annettiin. Miten tässä tulee esille lain ja armon todellisuus?

Mooses toistaa tutun käskyn levätä seitsemännen päivän sapattina, mutta nyt siihen tulee lisäkorostus. Vaikka jo 2. Moos. kirjassa käsky oli kirjoitettu kivitaluihin, tässä Mooses vielä laajentaa asiaa: pitääkö sapatti paitsi luomisen muistona myös Egyptistä vapautumisen muistona. Jumalan armo pelasti heidät Egyptistä ja tarjosi heille lepoa heidän työstään (Hepr. 4:1-5). Vastauksena Jumalalta saatuun armon heidän piti osoittaa armollisuutta toisille.

Sen lisäksi, että seitsemäs päivä oli vahva luomisen symboli, siitä tulee nyt myös lunastuksen ja armon symboli. Jokainen talouteen kuuluva saa levätä; myös lapset, palvelijat, eläimet ja jopa muukalaiset. Sapatti ulottaa juutalaisille annetun armon myös toisille, jopa liittokansan ulkopuolisille. Ja tuo armo löytyy aivan Jumalan lain ytimestä. Se, minkä Jumala on armollisesti suonut heille, heidän tulee välittää eteenpäin. Niin yksinkertaista se on.

Lue Matt. 18:21-35. Millä tavoin vertauksen periaate ilmenee sapattikäskyssä?

EI TEIDÄN KUULIAI- SUUTENNE TAKIA

Kristillisen ja itse asiassa kaiken raamatullisen uskonnon keskiössä on yksi suuri teema: vanhurskauttaminen yksin uskon kautta. ”Mitä sanovat kirjoitukset? ’Abraham uskoi Jumalan lupaukseen, ja Jumala katsoi hänet vanhurskaaksi.’” (Room. 4:3.)

Ellen G. Whiten tunnettu ilmaus asiasta kuuluu näin: ”Mitä on uskosta vanhurskautuminen? Se on Jumalan toimenpide, jolla hän lyö maahan ihmisen kunnian ja tekee hänen hyväkseen sen, mitä hän ei pysty omin voimin tekemään. Silloin, kun ihmiset toteavat oman mitättömyytensä, he ovat valmiita tulemaan puetuiksi Kristuksen vanhurskaudella.” (Päi 123.)

Kun mietimme Jumalaa ja hänen pyhyttään sekä omaa epäpyhyttämme, tajuamme, että meidän pelastamisksemme tarvittiin uskomaton armon teko. Sellaisen saimmekin risillä, kun viaton Kristus kuoli syyllisten syntien puolesta.

Tämä asiayhteys mielessäsi pitäen lue 5. Moos. 9:1-6. Mikä Mooseksen sanomassa osoittaa Jumalan armoa niille, jotka eivät sitä ansaitse? Miten teksti heijastaa uskon kautta vanhurskauttamisen periaatetta?

Jos Paavalin evankeliumia koskevat opetukset voitaisiin tiivistää yhdeksi ajatukseksi, kenties se olisi 5. Moos. 9:5: ei Jumala teitä ”oman kuuliaisuutenne ja rehellisyyttenne ansiosta” pelasta. Sen sijaan hän tekee sen ikuisen evankeliumin (Ilm. 14:6) lupauksen tähden, jonka olemme saaneet ”ei meidän tekojemme perusteella vaan oman päätöksensä ja armonsa mukaisesti, jonka hän jo ennen aikojen alkua soi meille antamalla meille Kristuksen Jeesuksen” (2. Tim. 1:9; ks. myös Tit. 1:3). Jos lupaus annettiin meille ”jo ennen aikojen alkua”, se ei voi mitenkään olla riippuvainen meidän teoistamme. Koska meitä ei ollut edes olemassa ”ennen aikojen alkua”, ei meillä ollut tekojakaan.

Virheistäsi, puutteistasi ja uppiniskaisuudestasi huolimatta Herra tekee tämän mahtavan työn sinun puolestasi ja sinussa. Tämän seurauksena Herra käskee sinun totella häntä ja hänen lakejaan. Lupaus on jo annettu ja toimitettu: sinun tekosi ja kuuliaisuutesi, vaikka ne olisivatkin riittävän hyviä (mitä ne eivät kylläkään ole) eivät ole keino pelastua. Sen sijaan ne ovat pelastuksen tulosta.

Herra on pelastanut sinut armosta. Hänen lakinsa sydämessäsi ja hänen henkensä voimanas mene ja noudata hänen lakiaan.

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Kristuksen vihollinen, joka kapinoi Jumalan lakia vastaan taivaassa, on taitavana ja harjaantuneena kenraalina käyttänyt kaiken voimansa kehitelläkseen petollisia juonia, joilla voisi saattaa pois voimasta Jumalan lain, joka on ainoa synnin paljastin – tuo vanhurskauden mittapuu.” (RH 18.11.1890.)

Kaksi biljoonaa galaksia kirkastaa maailmankaikkeutta. Jokaiseen niistä kuuluu 100 miljardia tähteä, siis 100 000 000 000. Jos kahdessa biljoonassa galaksissa on jokaisessa 100 miljardia tähteä, saamme yhteensä 200 000 000 000 000 000 000 000 tähteä.

Olemassaolon periaate on tämä: sen, joka jotakin suunnittelee ja luo, on oltava suurempi ja ylhäisempi kuin sen, mitä hän on suunnitellut ja luonut. Picasso on suurempi kuin luomansa taideteos. Maailmankaikkeuden luonut Jumala on sen yläpuolella.

Pidä tämä mielessäsi, kun mietit seuraavaa tekstiä: ”Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä.” (Joh. 1:1-3.) Mitä Jumala siis teki? Jumala, joka loi kaiken, mitä ikänä on luotu – kaikki nuo 200 000 000 000 000 000 000 000 tähteä ja kaiken muun? Hän ”kutisti itsensä”, tuli ihmislapseksi, eli synnittömän elämän, kuoli ristillä kantaen ruumiissaan meidän syntiemme ja pahuutemme rangaistuksen, jotta meillä olisi ikuisen elämän lupaus.

Meille on annettu armo Kristuksen ristinkuolemassa. Mitä Jumala pyytää vastalahjaksi? ”Tässä on lopputulos kaikesta, mitä nyt on kuultu: pelkää Jumalaa ja pidä hänen käskynsä. Tämä koskee jokaista ihmistä.” (Saarn. 12:13.)

Keskustelunaiheita:

1. Keskustelkaa maanantain tutkisteluosuuden kysymyksestä koskien sitä, kuinka Jumalan lakia ja kymmentä käskyä (myös neljättä) kunnioittavat voivat välttää lakihenkisyiden ansat. Miten kuuliaisuus, jopa tiukka ja horjumaton kuuliaisuus, eroaa lakihenkisyydestä ja mistä tunnistat ne?

2. Millaisia kertomuksia tunnet (ehkä omakohtaisesti) siitä, miten kymmenen käskyn rikkominen on johtanut ikäviin seurauksiin jonkun kohdalla? Mitä opimme siitä, miten Jumalan laki heijastelee hänen rakkauttaan meitä kohtaan?

3. Miten risti osoittaa meille, miten turhaa on yrittää itse ansaita taivaspaikkaa?

Valitkaa elämä

”Taivas ja maa ovat todistajinani, kun nyt sanon: Minä olen pannut teidän valittavaksenne elämän ja kuoleman, siunauksen ja kirouksen. Valitkaa siis elämä, että te ja teidän jälkeläisenne saisitte elää.” (5. Moos. 30:19.)

Avaintekstit:

1. Moos. 2:8, 9;
Room. 6:23;
1. Joh. 5:12;
5. Moos. 30:1–20;
Room. 10:6–10;
5. Moos. 4:19, RK 2012;
Ilm. 14:6–12.

On aina surullista, kun joku sairastuu vakavasti. Tässä tapauksessa kyse oli nuoresta 22-vuotiaasta naisesta, jolla diagnosoitiin tappava aivokasvain. Nykylääketieteen huimasta kehityksestä huolimatta muuta ei ollut tehtävissä kuin odottaa vääjäämätöntä. Tämä nuori nainen, Sandy, ei kuitenkaan halunnut kuolla.

Niinpä hänellä oli suunnitelma. Hänen kuolemansa jälkeen hänen päänsä nestemäiseen tyypeen upotettuna syväjäädytettäisiin siinä toivossa, että hänen aivosolunsa voitaisiin näin säilyttää. Pää saisi odottaa pakastettuna 50, 100 tai ehkä 1 000 vuotta, kunnes joskus tulevaisuudessa, kun teknologia olisi kehittynyt riittävän pitkälle, hänen hermosoluyhteyksiä täynnä olevat aivonsa voitaisiin liittää ja ladata tietokoneeseen, ja näin Sandy voisi jatkaa ”elämäänsä”, kenties jopa ikuisesti.

Surullinen kertomus, eikä vain siksi, että nuori ihminen oli kuolemassa, vaan myös siksi, mihin hän pani toivonsa elämästä. Useimpien ihmisten tavoin Sandy halusi elämää, hän halusi elää. Hän valitsi kuitenkin tien, joka ei lopulta johda mihinkään.

Tällä viikolla jatkaessamme Viidennen Mooseksen kirjan tutkimista tarkastelemme meille annettua mahdollisuutta valita elämä, mutta valita se niillä ehdoin kuin Jumala, elämän Antaja ja Ylläpitäjä, sitä meille armollisesti tarjoaa.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 20.11.2021

ELÄMÄN PUU

Kukaan meistä ei pyytänyt päästä tänne, eihän? Emme valinneet olemassaoloamme sen enempä kuin valitsimme paikkaa tai aikaakaan, johon synnyimme, tai vanhempiamme.

Sama koski Aadamia ja Eevaa. Hekään eivät valinneet tulla Jumalan luomiksi sen enempä kuin jokin lehti, kivi tai vuori. Ihmisolentoina meille ei annettu vain olemassaoloa (kivi-kin on olemassa), eikä vain elämää (ameballakin on elämä), vaan elämä ajattelevina, vapaina olentoina, jotka on luotu Jumalan kuviksi.

Emme silti valinneet tätäkään osaa. Jumala kuitenkin tarjoaa meille mahdollisuuden valita, haluammeko jatkaa olemassaoloamme; toisin sanoen voimme valita pitää elämämme, ikuisen elämän hänessä. Voimme saada sen Jeesuksen ja hänen ristinkuolemansa ansiosta.

Lue 1. Moos. 2:8, 9, 15-17 ja 1. Moos. 3:22, 23. Mitkä kaksi vaihtoehtoa Jumala antoi Aadamille koskien tämän olemassaoloa?

”Keskellä Eedeniä kasvoi elämän puu, jonka hedelmillä oli kyky tehdä elämä ikuiseksi. Jos Adam olisi pysynyt kuuliaisena Jumalalle, hänellä olisi aina ollut vapaa pääsy tämän puun luokse ja hän olisi elänyt iankaikkisesti. Mutta kun hän teki syntiä, hänet erotettiin elämän puun yhteydestä ja hän tuli kuoleman alaiseksi. Jumalan tuomio: ’Maasta sinä olet, ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman’, merkitsee elämän täydellistä sammumista.” (8AO 46.)

Alusta alkaen Raamattu esittää meille vain kaksi vaihtoehtoa: ikuisen elämän, joka meidän oli alkuperäisen suunnitelman mukaan määrä säilyttää, tai ikuisen kuoleman, joka tavallaan on vain palaamista siihen olemattomuuteen, josta alun perin tulimmekin.

On kiintoisaa, että elämän puu, joka Raamatun mukaan antaa kuolemattomuuden, esiintyy Raamatun ensimmäisessä ja viimeisessä kirjassa. Lue Ilm. 2:7 ja Ilm. 22:2, 14. Tarkoitus oli, että meillä olisi vapaa pääsy elämän puulle, mutta synnin takia me menetimme oikeuden siihen. Kerran, kun syntiongelma on lopullisesti ja peruuttamattomasti ratkaistu, lunastetut, jotka valitsevat elämän, pääsevät taas elämän puulle aivan kuten alun alkaen oli tarkoituskin.

Miten me päivittäisillä valinnoillamme asetumme joko elämän tai kuoleman puolelle?

**EI VÄLI-
MAASTOA**

Läpi koko Raamatun meille esitetään vain kaksi vaihtoehtoa, joista valita.

Lue seuraavat raamatunpaikat. Mitä kahta vaihtoehtoa teksteissä joko suoraan tai epäsuorasti tarjotaan? Millaisina vaihtoehdot esitetään?

Joh. 3:16 _____

1. Moos. 7:22, 23 _____

Room. 6:23 _____

Room. 8:6 _____

1. Joh. 5:12 _____

Matt. 7:24–27 _____

Meillä ihmisillä ei lopulta ole minkäänlaista välimaastoa. Ennen kuin suuri taistelu on lopullisesti ohi synty, Paholainen, pahuus, tottelemattomuus ja kapina tullaan täydellisesti tuhoamaan. Sen jälkeen jokaisella meistä henkilökohtaisesti on joko elämä, ikuinen elämä, jollaisen Jumala meille kaikille ennen maailman luomista alun perin suunnittelikin, tai sitten meillä on vastassa ikuinen kuolema eli ”ikuinen kadotus, ero Herrasta ja hänen voimansa kirkkaudesta” (2. Tess. 1:9). Raamatusta ei löydy muita vaihtoehtoja meille.

Kumpi kohtalo tulee olemaan meidän? Vastaus on lopulta meidän ratkaistavissamme. Meidän on tehtävä valinta: elämä vai kuolema.

Miksi ikuisen elämän ja ikuisen kuoleman viitekehyksestä tarkasteltuna raamatullinen totuus siitä, ettei helvetti ole paikka, jossa kärvennettäisiin ja kidutettaisiin ihmisiä ikuisesti, on niin lohdullinen? Mitä se kertoisi Jumalan luonteesta, jos kadotettujen kohtalo olisi ikuinen, tietoinen piina?

**ELÄMÄ,
HYVYYS JA
SIUNAUS VS.
KUOLEMA,
PAHUUS JA
KIROUS**

Viidennen Mooseksen kirjan loppupuolella on pitkä varoitus siitä, mitä kansalle kävisi, jos he olisivat Herralle tottelemattomia ja rikkoisivat liittolupauksensa. 5. Moos. 30. luku alkaa kuitenkin lupauksella siitä, että vaikka he lankeaisivatkin tottelemattomuuteen ja rangaistuksena heidät karkotettaisiin, Jumala toisi heidät silti takaisin luvattuun maahan, jos he kätuisivat ja kääntyisivät pahoilta teiltään.

Lue 5. Moos. 30:15-20. Mitä vaihtoehtoja muinaiselle Israelille esitetään? Miten vaihtoehdot heijastelevat sitä, mistä koko Raamattu puhuu?

Herra on pannut heidän eteensä kaksi vaihtoehtoa; periaatteessa saman asetelman kuin Aadamin ja Eevan eteen Eede-nissä. 5. Moos. 30:15 (RK 2012/VKR) käytetyt heprean kielen sanat 'hyvä' (tōv) ja 'paha' (rā'), ovat samat sanat, joita käytetään 1. Mooseksen kirjassa hyvän- ja pahantiedon puusta. Raamattu ei tarjoa mitään välimaastoa. Ei ole mitään neutraalia aluetta. He joko palvelevat Herraa ja saavat elämän, tai he valitsevat kuoleman. Sama pätee meihin.

Elämä, hyvyys ja siunaus vai kuolema, pahuus ja kirous? Jumala tarjoaa hyvää, elämää ja siunauksia, mutta jos ihmiset kääntyvät hänestä pois, pahat asiat ovat luonnollisia seurauksia, sillä silloin heillä ei ole enää Jumalan suojelusta.

Miten asian sitten ymmärrämme, joka tapauksessa ihmisille tarjotaan nämä vaihtoehdot. On myös selvää, että heillä on vapaa tahto tehdä vapaita valintoja. Näissä ja monissa muissa vastaavissa sekä Vanhan että Uuden testamentin jakeissa ei olisi mitään järkeä ilman vapaan tahdon ja vallinnan pyhää lahjaa.

Oikeastaan Herra sanoi heille: *Sillä vapaalla tahdolla, jonka olen teille antanut, valitkaa elämä, hyvyys ja siunaus, älkää kuolemaa, pahuutta ja kirousta.*

Tuntuu ilmiselvältä, mikä oikea valinta heidän kohdallaan olisi ollut. Ja kuitenkin tiedämme, mitä tapahtui. Suuri taistelu oli yhtä todellista silloin kuin se on nyt. Meidän tulisi oppia Israelin esimerkistä, mitä voi tapahtua, jos emme anna itseämme kokonaan Herralle ja valitse elämää.

Lue 5. Moos. 30:20. Huomaa rakkauden ja kuuliaisuuden yhteys. Mitä Israelin piti tehdä ollakseen uskollinen Herralle? Miten samat periaatteet soveltuvat meihin tänä päivänä?

EI LIIAN VAIKEA

Viidennen Mooseksen kirjan 30. luku alkaa sillä, että Herra kertoo, mitä tapahtuu, jos kansa katuu ja kääntyy pahoilta teiltään. Miten ihania lupauksia heille annettiinkaan!

Lue 5. Moos. 30:1-10. Mitä lupauksia he saivat, vaikka ne koskivatkin sitä, mitä heille tapahtuisi, jos he olisivat tottelemattomia? Mitä tämä opettaa Jumalan armosta?

Oli varmasti lohdullista kuulla tällaisia sanoja. Tarkoituksena ei silti ollut sanoa, ettei ollut väliä, kääntyisivätkö he pois noudattamasta Jumalan käskyjä. Herra ei tarjoa kenellekään halpaa armoa. Lupausten oli tarkoitus osoittaa heille Jumalan rakkautta, jolloin he vastauksena rakkauteen rakastaisivat vuorostaan Jumalaa olemalla kuuliaisia hänen sanalleen.

Lue 5. Moos. 30:11-14. Mitä Herra heille tässä sanoo? Mikä lupaus jakeista löytyy? Tuleeko mieleesi Uuden testamentin tekstejä, joissa sama lupaus toistuu?

Katso tätä vetoomusta, jonka kieli on niin kaunista ja jonka logiikka ei petä. Herra ei pyydä heiltä mitään liian vaikeaa. Hänen käskynsä eivät ole liian vaikeita tai salaperäisiä heidän ymmärtää. Eivätkä ne ole liian kaukana, heidän tavoittamattomissaan. Ne eivät ole taivaassa niin, että jonkun pitäisi niitä nousta hakemaan heille; eivätkä ne ole merten takana niin, että jonkun pitäisi niitä sieltä noutaa. Herra sanoo: "Sana on aivan lähellä sinua, sinun suussasi ja sydämessäsi, niin että voit sen täyttää." (5. Moos. 30:14, RK 2012.) Sinä siis tunnet sen niin hyvin, että pystyt sen sanoillasi ilmaisemaan. Se on sydämessäsi, joten tiedät, mitä tehdä. Meillä ei ole tekosyitä olla tottelematta. "Hän liittää kaikkiin käskyihinsä niiden täyttämiseen tarvittavan kyvyn." (KV 243.)

Paavali lainaa näitä jakeita puhuessaan pelastuksesta Kristuksessa. Hän viittaa niihin esimerkkinä uskon kautta vanhurskauttamisesta. (Ks. Room. 10:6-10.)

Näiden Viidennen Mooseksen kirjan jakeiden jälkeen Israelia kehoitetaan valitsemaan joko elämä tai kuolema, siunaukset tai kiroukset. Jos he armon avulla ja uskossa valitsevat elämän, he saavat sen.

Tämä pätee meihinkin, eikä vain?

KYSYMYS PALVON- NASTA

Herran ja Israelin liittosuhteeseen kuului keskeisenä osana jumalanpalvelus. Israelilaiset erotti ympäröivästä maailmasta se, että vain he palvoivat tosi Jumalaa eivätkä pakanamaailman vääriä jumalia ja jumalattaria, jotka eivät mitään jumalia edes olleet. ”Näettehän nyt: minä olen ainoa, ei ole muuta jumalaa minun rinnallani.” (5. Moos. 32:39.)

Lue 5. Moos. 4:19, RK 2012; 5. Moos. 8:19; 5. Moos. 11:16 ja 5. Moos. 30:17, 18. Mikä varoitus toistuu? Miksi se oli tarpeellinen Israelille?

Muoinin kuten nykyäänkin Jumalan kansa eli kulttuurissa ja ympäristössä, joka oli täynnä normeja, perinteitä ja käsityksiä, jotka olivat ristiriidassa heidän uskonsa kanssa. Siksi kansan oli oltava varuillaan, ettei maailman tavoista, idoleista ja ”jumalista” tulisi heidänkin palvonnan kohteitaan.

Jumalamme on ”kiivas Jumala” (5. Moos. 4:24; 5. Moos. 5:9; 5. Moos. 6:15, RK 2012), ja hän yksin Luojanamme ja Lunastajanamme on arvollinen saamaan palvontamme. Ei ole välimaastoa: me joko palvomme Herraa, joka antaa elämän, hyvyyden ja siunauksen, tai me palvomme jotakin muuta ”jumalaa”, joka tuo pahuutta, kirouksia ja kuoleman.

Lue Ilm. 13:1-15. Miten palvonta on näissä jakeissa esitetty? Vertaa Ilm. 14:6-12. Miten Ilmestyskirjan kohdan tapahtumat heijastelevat varoitusta, joka annettiin jo 5. Mooseksen kirjassa?

Vaikka asiayhteys on eri, asia on sama: haluavatko ihmiset palvella oikeaa Jumalaa ja saada elämän, vai antavatko he periksi kohtaamalleen avoimelle tai hienovaraiselle painostukselle ja kääntävät uskollisuutensa pois hänestä ja valitsevat kuoleman? Vastaus löytyy jokaisen yksilön sydämeistä. Jumala ei pakottanut Israelia seuraamaan itseään, eikä hän pakota meitäkään. Pakko kuuluu pedon ja hänen kuvansa käyttämiin keinoihin (ks. Ilm. 13). Jumala toimii rakkaudesta.

Miten varmistumme siitä, ettemme hitaasti ja huomaamatta vaihda uskollisuuttamme Jeesusta kohtaan uskollisuudeksi muita jumalia kohtaan?

KERTAUS

Lisääaineistoa: Meille kaikille annetaan valinnan mahdollisuus. Avainsana on ”valinta”. Asia ei ole niin, kuten jotkut uskovat, että Jumala olisi ennalta määrännyt tietyt ihmiset jo ennen heidän syntymäänsä kadotukseen ja vieläpä palaamaan helvetissä ikuisesti. Raamatun opetuksen mukaan meidän oma vapaa valintamme määrittää sen kumman kolmen joukon (elämän, hyvyyden ja siunauksen vai kuoleman, pahuuden ja kirouksen) saamme osaksemme. Hyvä on tietää sekin, että vaikka joku tekisikin väärän valinnan, lopputulos on kuolema, ikuinen kuolema, ei ikuinen kidutus koskaan sammumattomassa tulijärvässä.

”Synnin palkka on kuolema, mutta Jumalan armolahja on iankaikkinen elämä Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme’ (Room. 6:23). Samalla kun vanhurskaiden perintönä on elämä, jumalattomien osana on kuolema. Mooses julisti Israelille: ’Minä panen tänä päivänä sinun eteesi elämän ja hyvän, kuoleman ja pahan’ (5 Moos. 30:15). Näissä raamatunkohdissa ei tarkoiteta Aadamille julistettua kuolemaa, sillä koko ihmiskunta kärsii hänen rikkomuksensa rangaistuksen. lankaikkisen elämän vastakohtana esitetään ’toinen kuolema’.” (8AO 55.)

Keskustelunaiheita:

1. Keskustelkaa vielä tiistain tutkisteluosuuden ajatuksesta siitä, antaako Jumala suoraan rangaistuksen tottelemattomuudesta tässä ja nyt vai ovatko kiroukset ennemminkin osa synn ja seurauksen lakia, joka vääjäämättä toteutuu? Vai voiko kyse olla molemmista? Tai kenties joskus on kyse toisesta ja toisinaan toisesta? Miten ymmärrämme aiheen?

2. Mitä yllä olevassa Ellen Whiten lainauksessa esiintyvät raamatuntekstit opettavat Jumalan voimasta, joka on meidän saatavillamme synnin voittamiseksi?

3. Lue Room. 10:1-10. Paavali lainaa siinä ajatuksia kohdasta 5. Moos. 30:11-14 selittäessään pelastusta, jonka saamme uskomalla Jeesukseen sen sijaan, että pyrkisimme saamaan sen lain kautta. Miksi Paavali lainasi näitä Viidennen Mooseksen kirjan jakeita? Huomaa erityisesti Room. 10:10: ”Sydämen usko tuo vanhurskauden, suun tunnustus pelastuksen.” Mitä Paavali haluaa tällä sanoa?

4. Millä tavoin oma kulttuurisi, yhteisösi ja sosiaalinen ympäristösi voi vaalia näkemyksiä, jotka voivat johtaa väärään palvontaan, jos et ole varovainen niiden suhteen?

Heidän sydämensä kääntyvät

”Muiden kansojen seassa te sitten etsitte Herraa, Jumalaanne, ja myös löydätte hänet, kun vain käännytte hänen puoleensa vilpittömästi ja koko sydämestänne.” (5. Moos. 4:29.)

Avaintekstit:

5. Moos. 5:22–29;
5. Moos. 4:25–31;
5. Moos. 30:1–10;
Matt. 3:1–8;
Mark. 1:15;
Ap. t. 2:37, 38.

Eräs yksinkertainen elämän tosiasia on totta meidän jokaisen kohdalla: olemme kaikki syntisiä. Joskus kuulemme jonkun ”asiantuntijan” päivittelevän kristillistä ajatusta siitä, että ihminen on perusolemukseltaan turmeltunut. Ei meidän tarvitse kuitenkaan tehdä muuta kuin katsoa uutisia noin päivän verran tai tehdä pikainen katsaus ihmiskunnan historiaan, ja tämän kristillisen opin totuudenmukaisuus on meille aivan ilmeistä.

Tai ehkä vielä helpommin näemme sen, kun katsomme vain peiliin. Ei tarvitse mennä kauas! Se, jolla on uskallusta tutkia syvältä omaa sydäntään (mikä voi olla pelottavaa), tietää, miten totta ovat Room. 3:9–23 sanat, jotka päättyvät näin: “[S]illä kaikki ovat tehneet syntiä ja ovat vailla Jumalan kirkkautta[.]” (Room. 3:23.)

Hyvä uutinen löytyy heti seuraavasta jakeesta: ”mutta [he] saavat hänen armostaan lahjaksi vanhurskauden, koska Kristus Jeesus on lunastanut heidät vapaiksi” (Room. 3:24). Olennaista tässä hyvässä uutisessa on kääntymys: meidän on tunnustettava syntimme, kaduttava niitä, pyydyttävä niitä Jumalalta anteeksi ja vielä viimeisenä käännyttävä niistä pois. Koska olemme syntisiä, kääntymyksen tulisi olla keskeisellä sijalla kristillisessä kokemuksessamme. Tällä viikolla näemme, miten ajatus kääntymyksestä esitetään Viidennessä Mooseksen kirjassa.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 27.11.2021

MI-JITTEN

Kuten useimmissa kielissä, myös Raamatun hepreassa on runsaasti idiomeja eli kahden tai useamman sanan kiinteitä ilmauksia, joiden merkitys on jotakin muuta kuin mitä yksittäiset sanat antaisivat ymmärtää. Yksi Vanhan testamentin idiomeista on *mī-jitten*. *Mī* on kysymyssana 'kuka' ja *jitten* tarkoittaa 'aikoa antaa'. Eli kirjaimellisesti *mī-jitten* tarkoittaisi "kuka aikoo antaa?".

Vanhassa testamentissa tämä lauseke ilmaisee kuitenkin ajatusta toiveesta tai halusta, kun joku kovasti tahtoo jotakin.

Esimerkiksi Egyptistä paon jälkeen kohdatessaan erämaan haasteita israelilaiset huusivat: "Kunpa Herran käsi olisi lyönyt meidät kuoliaaksi Egyptissä[!]" (2. Moos. 16:3.) Sana "kunpa" on käännetty idiomista *mī-jitten*.

Psalmissa 14:7 Daavid virkkaa: "Kunpa Siionista jo tulisi apu Israelille!" "Kunpa" on heprean kielessä *mī-jitten*.

Job huudahtaa: "Kunpa pyyntöni kuultaisiin!" (Job 6:8.) Jälleen kerran sana "kunpa" on käännetty idiomista *mī-jitten*.

Lue 5. Moos. 5:22-29 keskittyen erityisesti jakeeseen 29. Mikä merkitys on sillä, että sana "kunpa" on käännetty ilmauksesta *mī-jitten*?

Tässä Herra - siis Luoja-Jumala, joka loi avaruuden, ajan ja materian ja joka sanansa voimalla puhui maailmamme olemaan ja puhalsi Aadamiin elämän hengen - esittää ilmauksen, joka yleensä liitetään ihmisten heikkouksiin ja rajoitteisiin. Millainen esimerkki vapaan tahdon todellisuudesta! Tässä näemme, että Jumalalla on tiettyjä rajoituksia, joita hän ei voi suuressa taistelussa ylittää. Ilmauksen *mī-jitten* käyttö paljastaa meille, ettei Jumala voi polkea meidän vapaata tahtoaamme, sillä jos hän tekisi niin, tahtomme ei enää olisi vapaa.

Aivan kuten me ihmiset olemme vapaita tekemään syntiä, samoin olemme vapaita valitsemaan Herran ja olemaan avoimia hänen johdolleen. Voimme vapaasti valita vastata hänen Henkensä kehoituksiin katua syntejämme ja seurata häntä. Viime kädessä valinta on meidän ja yksin meidän. Lisäksi se on valinta, joka meidän tulee tehdä päivittäin ja hetkittäin.

Millaisia valintoja joudut tekemään seuraavien tuntien tai päivien aikana? Miten voit oppia luovuttamaan tahdotosi Jumalalle, jotta voit hänen voimassaan tehdä oikeita valintoja?

ETSIKÄÄ MINUA JA LÖYTÄKÄÄ MINUT

Raamattu on täynnä todisteita siitä, että Jumala tietää asiat ennalta. Olipa kyse maailman valtojen noususta ja tuhosta (Dan. 7) tai yksittäisten ihmisten tekojen tietämisestä vain tunteja ennen niitä - ”Totisesti: tänä yönä, ennen kuin kukko laulaa, sinä kolmesti kiellät minut” (Matt. 26:34) - Herra tietää lopun jo alussa. Hänen ennakkotietonsa meidän valintoistamme ei vaikuta valintojemme vapauteen.

Herra siis tiesi jo ennen kuin toi Israelin luvattuun maahan, mitä he maassa tekisivät.

Lue 5. Moos. 4:25-28. Mitä Herra sanoi kansan tekevän, kun he olisivat asettuneet maahan?

Herra oli juuri nimenomaan kieltänyt heitä tekemästä epäjumalan kuvia ja palvomasta niitä (5. Moos. 4:15-20). Kuitenkin heti perään todetaan, että kansa tulee varoituksista huolimatta tekemään juuri niin.

Mooses tekee selväksi, että näin ei tapahdu heti (5. Moos. 4:25). Kaiken sen jälkeen, mitä he olivat juuri kokeneet, ei ollut todennäköistä, että he heti lankeaisivat epäjumalanpalvelukseen. Ajan kuluessa kuitenkin, sukupolven tai parin jälkeen, heidän taipumuksensa unohtaa (ks. 5. Moos. 4:9), mitä Jumala oli heille tehnyt, johtaisi heidät tekemään juuri sitä, mistä Herra oli varoittanut heitä.

Lue 5. Moos. 4:29-31. Mitä Herra sanoo tekevänsä heidän hyväkseen tällaisessa tilanteessa?

Jumalan armo on ihmeellistä. Vielä senkin jälkeen, kun he ovat langenneet kauhistuttavaan pahuuteen, epäjumalanpalvelukseen, ja saaneet synneistään ansaitun rangaistuksen, jos he kääntyvät Herran puoleen, hän antaa heille anteeksi ja ennallistaa heidät. Eli jos he vapaasta tahdostaan valitsevat kääntyä, Herra hyväksyy heidän katumuksensa.

Sana ”palaatte” (5. Moos. 4:30), viittaa siihen, miten he tulevat takaisin Herran luo - sinne missä heidän olisi kuulunut kaiken aikaa ollakin. Heparan kielen sana *tēšūwā*, jolla on sama juuri kuin sanalla ”palata”, merkitsee myös kääntymistä ja parannuksen tekemistä.

Kääntymykseen voi kuulua moniakin asioita, mutta ydinasia on se, että me palaamme Jumalan luo sen jälkeen, kun syntimme ovat erottaneet meidät hänestä.

TEŠŪWĀ

Kautta koko Viidennen Mooseksen kirjan näkyy yksi avaintema: tottele Herraa ja olet siunattu, ole tottelematon ja saat kärsiä seuraukset. Uusi testamentti toistaa samaa viestiä: "Älkää peittäkö itseänne! Jumala ei salli itseään pilkattavan. Mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää. Joka kylvää siemenen itsekkyyden peltoon, korjaa siitä satona tuhon, mutta se, joka kylvää Hengen peltoon, korjaa siitä satona ikuisen elämän." (Gal. 6:7, 8.)

Valitettavasti lankeemuksen jälkeen synnin tekemisestä näyttää tulleen meille yhtä helppoa ja luonnollista kuin hengittämistä. Kaikista varoituksista ja lupauksista huolimatta - "Tämä laki, jonka minä teille nyt annan, ei ole liian vaikea, ei etäinen eikä salattu" (5. Moos. 30:11.) - monet ihmiset teivät juuri niin: lankesivat synteihin, joista Jumala oli heitä varoittanut.

Silti Jumala oli halukas ottamaan heidät takaisin, jos he vapaasta tahdostaan ja valinnastaan katuisivat ja palaisivat hänen luokseen.

Lue uudelleen 5. Moos. 30:1-10. Mitä Herra lupaa tehdä kansalleen kaikesta sen tekemästä vääryydestä huolimatta? Millä ehdolla lupaukset täyttyisivät?

Ajatus on yksinkertainen ja selkeä: jos teette virheen, teille ja perheellenne tulee hirveät seuraukset. Sellaista synti saa aikaan. Silloinkin te voitte tehdä parannuksen, ja Herra ottaa teidät takaisin ja siunaa teitä.

tešūwā-sanana juurisana esiintyy näissä jakeissa useita kertoja. 5. Moos. 30:2 sanotaan: "Silloin te ja teidän lapsenne palaatte Herran, Jumalanne, luof[.]" 5. Moos 30:8, RK 2012 sanotaan: "Silloin sinä kuuntelet jälleen Herran ääntä [.]". Kirjaimellisesti se voitaisiin kääntää: "Silloin sinä käännyt ja tottelet Herran ääntä." Ja vielä 5. Moos. 30:10 sanotaan: "Silloin te palaatte taas Herran luo koko sydämestänne ja sielustanne."

Toisin sanoen huolimatta kaikesta siitä, mitä heille oli tapahtunut, ja siitä, että he olivat täysin rikkoneet liiton, Herra ei halunnut luovuttaa heidän suhteensa, ja jos he eivät haluaisi, että Herra luovuttaisi heidän suhteensa, he voisivat ilmaista tuon halunsa kääntymällä.

Miten jakeet heijastelevat sitä, kuinka keskeistä aito kääntymys on uskoville?

KOKO SYDÄ- MESTÄNNE

5. Moos. 30:1-10 paljastaa Jumalan armon ja hyvyyden poislangenneita ja syntisiä kohtaan silloinkin, kun he ovat Jumalan heille aiemmin suomista ainutlaatuisista siunauksista huolimatta erkaantuneet hänestä: "Minkä muun suurenkaan kansan jumalat ovat yhtä lähellä omaa kansaansa kuin Herra, meidän Jumalamme? Hän on meitä lähellä aina, kun me häntä rukoilemme." (5. Moos. 4:7.) Kaikesta siitä huolimatta, mitä Herra oli tehnyt heille, ja siitä huolimatta, ettei heillä ollut todellista syytä tai oikeutusta synnilleen, he tekivät sitä silti (pystyykö joku samaistumaan?).

Ja tällaisenkin jälkeen - mitä?

Lukiessasi 5. Moos. 30:1-10 keskity siihen, mitä kansan kääntymiseen ja palaamiseen (*təšūwā*) takaisin Jumalan luo kuului. Mitä tekstin tulisi opettaa meille nyt siitä, mitä todelliseen kääntymykseen kuuluu?

Lopulta heidän oli tehtävä valinta palata takaisin Herran luo ja totella häntä *koko sydämestään*. Ongelmana oli heidän sydämensä, sillä jos se olisi oikeassa suhteessa Jumalaan, heidän tekonsa olisivat sen mukaisia: he olisivat kuuliaisia.

Siksi heille annettiin ihana lupaus siitä, että jos he palasivat Herran luo ja vilpittömästi kääntyisivät hänen puoleensa, Herra tekisi työtään heissä ja "ympärileikkaisi" (jae 6, RK 2012/VKR) heidän sydämensä. Vankeutensa keskellä heidän pitäisi tehdä valinta palata Jumalan luo, ja sitten hän toisi heidät takaisin luokseen ja heidän omaan maahansa. Ja siellä, heidän omassa maassaan, hän siunaisi heitä. Osa siunausta olisi se, että hän tekisi työtään heissä muuttaakseen heidän sydämensä sellaisiksi, että ne yhä enemmän kääntyisivät hänen puoleensa, niin että he ja heidän lapsensa rakastaisivat Herraa Jumalaansa koko sydämestään ja koko sielustaan ja saisivat elää.

Loppujen lopuksi vastatakseen Jumalan kehotuksiin (ks. Ap. t. 5:31) heidän täytyisi todella tehdä parannus synneistään. Ellen G. White kirjoittaa, joskin toisenlaisesta historiallisesta tilanteesta: "Kansa murehti niitä kärsimyksiä, joihin he synnin takia olivat joutuneet, mutta ei sitä, että he olivat häpäisseet Jumalaa rikkomalla hänen pyhän lakinsa. Tosi parannus merkitsee muutakin kuin synnin surua. Se on päättävääistä kääntymistä pois pahuudesta." (2AO 148.) Tämä sama totuus on nähtävissä 5. Moos. 30:1-10.

KATUKAA JA KÄÄNTYKÄÄ

Uusi testamentti on täynnä ajatuksia kääntymyksestä. Itse asiassa Johannes Kastaja aloitti työnsä kutsumalla ihmisiä kääntymään.

Lue Matt. 3:1-8. Miten ajatus kääntymyksestä ilmenee jakeissa? Mitä sellaista Johannes Kastaja käskee ihmisiä tekemään, mikä heijastelee Viidennen Mooseksen kirjan sanomaa? Miksi hänen sanansa olivat erityisen merkityksellisiä fariseuksille ja saddukeuksille?

Jeesuskin aloitti maanpäällisen työnsä kutsumalla ihmisiä kääntymään.

Lue Mark. 1:15, RK 2015. Mitä Jeesus sanoo ja miksi hän liittää kääntymyksen evankeliumiin?

Puhuipa asiasta Johannes Kastaja uskonnollisille johtajille tai Jeesus koko kansalle, ajatus on sama. Me olemme syntisiä, ja vaikka Kristus tuli pelastamaan syntisiä, meidän on kaduttava syntejämme. Katumukseen kuuluu kääntyminen pois vanhoista synnillisistä tavoistamme. Tämä pätee kaikkiin, oli kyse sitten uudelleen syntiin luisuneista tai uskollisista kristityistä, jotka ovat langenneet syntiin, tai uusista käännynnäisistä. Meidän on tunnustettava syntisyytemme, ei vain syntiemme seurauksia, ja tehtävä tietoinen valinta hylätä synnit ja sitten täysin Jeesuksen ansioihin luottaen toteltava Herraa kaikessa (5. Moos. 15:5).

Jotkut raamatuntutkijat näkevät, että Uuden testamentin kuvaus kääntymyksestä on kaikuja Viidennestä Mooseksen kirjasta. Esimerkiksi kun Pietari syyttää kansaa siitä, että he ristiinnaulitsivat Jeesuksen, monet kuullessaan tämän ”tunsivat piston sydämessään, ja he sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: ’Veljet, mitä meidän pitää tehdä?’” (Ap. t. 2:37.) Eli kun he tulivat tietoisiksi synnistään, he katuivat sitä (tunsivat piston sydämessään) ja halusivat tietää, mitä heidän pitäisi nyt tehdä päästäkseen sovintoon Jumalan kanssa, jota he olivat loukanneet.

Eikö meillä kaikilla ole aika lailla sama tilanne? Olemme syntisiä, jotka ovat loukanneet Jumalaa.

Lue Ap. t. 2:38. Miten Pietarin vastaus paljastaa todellisen katumuksen takana olevan periaatteen?

KERTAUS

Lisäaineistoa: "Kristillisen kokemuksen joka askeleella katuumuksemme vain syvenee. Niistä, joille Herra on antanut anteeksi ja jotka hän tunnustaa kansakseen, hän sanoo: 'Niin te muistatte huonon vaelluksenne ja tekonne, jotka eivät olleet hyvät, ja teitä kyllästyttää oma itsenne' (Hes. 36:31). Ja edelleen hän sanoo: 'Ja minä teen liittoni sinun kanssasi, ja sinä tulet tietämään, että minä olen Herra. Niin sinä muistat ja häpeät etkä voi häpeäsi tähden suutasi avata, kun minä annan sinulle anteeksi kaikki, mitä sinä tehnyt olet, sanoo Herra, Herra' (Hes. 16:62, 63). Silloin emme puhkea ylistämään itseämme. Silloin tiedämme, että erinomaisuutemme on yksin Kristuksessa, ja niin yhdymme apostolin tunnustukseen: 'Minä tiedän, ettei minussa, se on minun lihassani, asu mitään hyvää' (Room. 7:18). 'Mutta pois se minusta, että minä muusta kerskaisin kuin meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen rististä, jonka kautta maailma on ristiinnaulittu minulle, ja minä maailmalle' (Gal. 6:14)." (KV 113, 114.)

"'Jumalan hyvyys vetää sinua parannukseen' (Room. 2:4). Jumalallisen rakkautensa armon ja laupeuden kultavitjain hän ympäröi jokaisen vaarassa olevan sielun ja vakuuttaa: 'Iankaikisella rakkaudella minä olen sinua rakastanut, sentähden minä olen vetänyt sinua puoleeni armosta' (Jer. 31:3)." (KV 147.)

Keskustelunaiheita:

1. Miten voimme välttyä siltä, ettemme tee kääntymyksestä jonkinlaista ansiota, ikään kuin katumus itsessään olisi se, mikä tuo meille sovinnon Jumalan kanssa? Mikä on ainoa tapa, jolla pääsemme sovintoon Jumalan kanssa?

2. "Kun Juudas, Jeesuksen kavaltaja, näki että Jeesus oli tuomittu kuolemaan, hän katui tekoaan. Hän vei saamansa kolmekymmentä hopearahaa takaisin ylipapeille ja vanhimmille ja sanoi: 'Tein väärin, kun kavalsin viattoman veren.' Mutta he vastasivat: 'Mitä se meitä liikuttaa? Omapa on asiasi.' Silloin Juudas paiskasi rahat temppeliin, meni pois ja hirttäytyi." (Matt. 27:3-5.) Epäilemättä Juudas katui sitä, mitä hän teki Jeesukselle (hänhän lopulta hirttäytyi). Miksi hänen tekojaan ei voida kuitenkaan nähdä todellisena kääntymyksenä?

3. Miten ihmisen syntisyyden, myös oman syntisyytemme, tulisi pitää meidät nöyrinä toisten ihmisten (ettemme tuomitisi heitä) ja Jumalan edessä. Eikö se, että meidän pelastamisksemme tarvittiin Jumalan Pojan kuolema ristillä, osoita meille, kuinka paha synti todella on?

Muista, älä unohda

”Älkää koskaan unohtako, kuinka te autiomaassa herätitte Herran, Jumalanne, vihan. Egyptistä lähdöstänne aina siihen saakka, kun tulitte tänne, te olette niskoitelleet Herra vastaan.” (5. Moos. 9:7.)

Avaintekstit:

1. Moos. 9:8–17;
5. Moos. 4:32–39;
Ilm. 14:2;
5. Moos. 4:9, 23;
5. Moos. 6:7;
5. Moos. 8:7–18;
Ef. 2:8–13.

Kaksi sanaa esiintyy usein Raamatussa: *muistaa* ja *unohtaa*. Molemmat sanat viittaavat hyvin inhimillisiin toimintoihin – asioihin, jotka tapahtuvat mielessämme. Molemmat ovat verbejä ja toistensa vastakohtia: muistaminen on sitä, ettei unohda; ja unohtaminen on sitä, ettei muista.

Jumala kehottaa usein kansaansa muistamaan, mitä hän on tehnyt heidän hyväkseen: muistamaan hänen armonsä ja hyvyytensä heitä kohtaan. Iso osa Vanhaa testamenttia on juuri sitä, että profeetat kertovat heprealaiselle kansalle, ettei se saisi unohtaa, mitä Herra on tehnyt heidän hyväkseen. Ennen kaikkea he eivät kuitenkaan saaneet unohtaa, mikä heidän kutsumuksensa hänessä oli ja millainen kansa heidän piti olla vastauksena tuohon kutsumukseen. ”Minä muistelen tekojasi, Herra, muistan ihmeitä, joita muinoin teit.” (Ps. 77:12.)

Onko meidän tilanteemme nykyään millään tavoin erilainen yhteisönä tai ennen kaikkea yksilöinä? Miten helppoa onkaan unohtaa, mitä Jumala on tehnyt hyväksemme.

Tällä viikolla tutkimme tätä tärkeää periaatetta – muistaa ja olla unohtamatta Jumalan vuorovaikutusta elämässämme – sellaisena kuin se on ilmaistu Viidennessä Mooseksen kirjassa.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 4.12.2021

MUISTA SATEEN- KAARI

Sana "muistaa" esiintyy ensimmäisen kerran Raamatussa 1. Moos. 9. luvussa, kun Herra vedenpaisumuksen jälkeen sanoi Nooalle, että hän panisi kaarensa pilviin merkiksi hänen ja koko maailman välisestä liitosta, jossa hän lupasi, ettei enää koskaan tuhoaisi koko maailmaa tuhotulvalla.

Lue 1. Moos. 9:8-17. Miten sanaa "muistaa" käytetään tässä? Mitä sanan käyttötapa opettaa meille siitä, miten meidän tulisi muistaa Jumalan teot hyväksemme?

Jumala ei tarvinnut sateenkaarta muistaakseen lupaustaan ja tekemäänsä liittoa. Hän vain puhui kieltä, jonka ihmiset ymmärtäisivät. Sateenkaari on ennen kaikkea meitä varten. Se muistuttaa meitä Jumalan lupauksista ja liitosta. Aina kun se ilmestyy taivaalle, Jumalan kansa muistaa Jumalan tuominneen maailman, mutta myös hänen rakkautensa ja lupauksensa olla lähettämättä enää tulvaa.

Tässä näemme, kuinka tärkeä ajatus muistamisesta on: meidän tulee muistaa Jumalan lupaukset, hänen varoituksensa ja tekonsa maan päällä.

Taivaalla näkyvä sateenkaari on entistä tärkeämpi nykyäikänä, jolloin monet tiedemiehet luonnonlakien jatkuvuuteen vedoten hylkäävät ajatuksen siitä, että täällä koskaan olisi ollut maailmanlaajuista tulvaa. On kiintoisaa, että Ellen G. White kirjoitti, että ennen vedenpaisumusta monilla oli sama ajatus siitä, että luonnonlakien jatkuvuuden perusteella maailmanlaajuinen tulva ei olisi koskaan mahdollinen. Hänen mukaansa viisaat miehet väittivät, että luonnonlait ovat "niin pysyväisen kiinteät, ettei Jumala itsekään voinut muuttaa niitä" (1AO 76). Ennen vedenpaisumusta ihmiset siis väittivät luonnonlakien perusteella, ettei sitä voisi tulla; ja vedenpaisumuksen jälkeen ihmiset väittivät, että luonnonlakien perusteella sitä ei ole koskaan ollutkaan.

Jumala on kuitenkin sanassaan kertonut meille vedenpaisumuksesta, ja hän antoi maailmalle merkin, joka viittasi paitsi siihen myös hänen lupauksensa olla lähettämättä selaista enää koskaan. Meillä on siis taivaan korkeuksiin kauniin värein kirjoitettu varmuus siitä, että Jumalan sana on totta. Ja jos voimme luottaa hänen sanaansa tämän lupauksen kohdalla, miksemme luottaisi kaikkien muidenkin lupauksen kohdalla?

AJATTELE MENNEITÄ PÄIVÄ

Neljännessä Mooseksen kirjassa olemme lukeneet Herran kansalleen antamista kehotuksista muistaa niitä etuoikeuksia, joita heillä Jumalan valittuna kansana oli. Herra oli vapauttanut heidät Egyptistä ”koettelemuksilla, tunnusteoilta ja ihmeillä, sodalla, väkevällä kädellä ja ojennetulla käsi-varrella sekä suurilla, pelottavilla teoilla, minkä kaiken Herra, teidän Jumalanne, on sinun nähtesi tehnyt teille Egyptissä” (5. Moos. 4:34, RK 2012). Ajattele asia omalle kohdallasi: Jumala on tehnyt hyväksesi jotain suurta, ja vielä tavoilla, jotka auttavat sinua muistamaan ja olemaan unohtamatta, miten hienoja asioita hän on tehnyt hyväksesi.

Lue 5. Moos. 4:32-39. Mitä Herra kehotti heitä muistamaan ja miksi oli tärkeää, että he muistaisivat asiat?

Mooses muistuttaa kansaa historian tapahtumista viitaten aina luomiseen asti. Hän kysyy retorisesti, onko koskaan kenenkään hyväksi tehty mitään näin suurta kuin heille? Hän kehottaa heitä kyselemään; tutkimaan itse ja katsomaan, onko mitään heidän kokemansa kaltaista tapahtunut aiemmin. Esittämällä kansalle kysymyksiä Mooses yritti saada heidät tajuamaan itse, mitä Herra oli tehnyt heidän hyväkseen ja kuinka kiitollisia heidän tulisi olla hänelle hänen voimallisista teoistaan heidän elämässään.

Keskeistä oli, että Herra vapautti heidät Egyptistä ja puhui heille Siinailta, jolloin he saivat kuulla ”hänen sanansa”.

Lue 5. Moos. 4:40. Millaisen johtopäätöksen Mooses toivoi kansan vetävän hänen sanoistaan koskien Jumalan tekoja heidän hyväkseen?

Herra ei tehnyt kaikkea tuota ilman tarkoitusta. Hän oli vapauttanut kansansa ja pitänyt osuutensa liittosopimukselta, jonka oli tehnyt heidän kanssaan. Heidät oli vapautettu Egyptistä, ja he olivat luvatun maan kynnyksellä. Jumala teki osuutensa; nyt heitä kutsuttiin tekemään oma osuutensa, joka oli yksinkertaisesti se, että he tottelisivat.

Miten tämä malli edustaa pelastussuunnitelmaa sellaisena kuin se on Uudessa testamentissa ilmaistu? Mitä Jeesus teki meidän hyväksemme ja miten meidän tulisi vastata siihen? (Ks. Ilm. 14:12.)

**PITÄKÄÄ
HUOLI - -
ETTETTE
UNOHDA**

Lue 5. Moos. 4:9, 23. Mitä Herra käskee kansan tehdä? Miksi kehotus on kansalle tärkeä?

Verbit "pitää huolta" ja "unohtaa" hallitsevat molempien jakeiden alkua. *Pitäkää huoli, ettette unohda.* Toisin sanoen, älkää unohtako, mitä Herra on tehnyt hyväksenne, älkääk unohtako liittoa, jonka hän on tehnyt kanssanne.

Verbi "pitää huolta" (*šamar*) käytetään myös muodossa 'olla varuillaan' (5. Moos. 4:9). Sana esiintyy läpi koko Vanhan testamentin, ja se tarkoittaa 1) 'pitää huolta', 'varjella', 'säilyttää', 'suojella' ja 2) 'valvoa', 'vartioida', 'olla varuillaan'. Sana esiintyy ensimmäisen kerran Raamatussa ennen syn-tiinlankeemusta, kun Herra pyytää Adamia "varjelemaan" maata (1. Moos. 2:15).

Nyt Herra kuitenkin pyytää kansaa, jokaista erikseen yksilönä (verbi on yksikkömuodossa), pitämään huolta itses-tään, etteivät he unohtaisi. Tässä "unohtaminen" ei tarkoi-ta niinkään muistin pettämistä (vaikka ajan kuluessa niin voi-si käydä), vaan ennemminkin sitä, että liittovelvollisuuksiin suhtauduttaisiin piittaamattomasti. Heidän tulisi siis olla tie-toisia siitä, keitä he olivat ja miten heidän tuli elää Jumalan, heimoveljiensä, muukalaisten ja ympäröivien pakanakanso-jen edessä.

Lue uudelleen 5. Moos. 4:9 (ks. myös 5. Moos. 6:7; 11:19), mutta keskity nyt jakeen loppuosaan, jossa kehotetaan opettamaan nämä asiat lapsille ja lastenlap-sille. Miten tämä liittyi siihen, että he eivät unohtaisi?

Ei ole sattumaa, että varoitettuaan heitä olemaan unohta-matta, Mooses kehottaa heitä opettamaan asiat seuraavalle ja sitä seuraavalle sukupolvelle. Kyse ei ollut vain siitä, että lasten oli tärkeä kuulla asioista, vaan ehkä ennen kaikkea sii-tä, että kertomalla uudelleen Jumalan teoista heidän hyväk-seen kansa ei unohtaisi niitä. Onko parempaa tapaa säilyttää tietoa siitä, mitä Herra on tehnyt valitulle kansalleen?

Miten se, että olet kertonut kokemuksistasi Herran yh-teydessä, on auttanut paitsi toisia myös sinua itseäsi? Miten Herran johduksesta kertominen on auttanut sinua olemaan unohtamatta sitä?

KUN SYÖTTE ITSENNE KYLÄISIKSI

Vuosia sitten eräs pastori ja hänen vaimonsa laskeutuivat lentokentälle ja huomasivat yhden matkalaukkunsa kadonneen. Mies jatkoi: ”Siinä paikassa me matkalaukkujen kuljetushinnan vieressä aivan julkisesti polvistuimme ja rukoilimme pyytäen Herraa palauttamaan laukukimme.” Sitten hän kertoi, että monia vuosia myöhemmin sama toistui: he laskeutuivat lentokentälle, mutta yksi laukuista ei tullut perille. Hän kertoi, mitä tapahtui seuraavaksi. ”Älä sure”, mies oli sanonut vaimolleen. ”Vakuutus korvaa sen.”

Pidä kertomus mielessäsi, kun luet 5. Moos. 8:7-18. Minkä varoituksen Herra antaa kansalleen? Mitä varoituksen tulisi merkitä meille tänä päivänä?

Mitä uskollisuus Herralle toisi heille? He saisivat ihanan ja rikkaan maan, jossa ”sinun ei tarvitse syödä leipääsi köyhyydessä eikä kärsiä puutetta mistään” (5. Moos. 8:9, RK 2012). Lisäksi he saisivat siellä runsaan siunauksen: nauta- ja lammaslauvoja, kultaa ja hopeaa ja kauniita taloja. He saisivat kaikki aineelliset mukavuudet, joita elämässä voi saada.

Entä mitä sitten? He joutuisivat vaaraan, joka tulee vaurauden ja aineellisen menestyksen mukana: he saattaisivat unohtaa, että Herra ”yksin antaa teille voimaa hankkia vaurautta” (5. Moos. 8:18).

Unohtaminen ei ehkä tapahdu heti, mutta vuosien kuluessa, kun he ovat saaneet kaikki tarvitsemansa aineelliset mukavuudet, he unohtavat menneisyytensä ja sen, miten Herra johti heitä ”sen suuren ja pelottavan autiomaan halki” (5. Moos. 1:19), ja alkavat ajatella, että he omassa viisaudessaan ja omien lahjojensa avulla ovat saavuttaneet menestyksen. Juuri tästä Herra heitä varoitti, ja myöhemmin heille myös tapahtui niin.

Mooses siis kehottaa heitä muistamaan, että Herra yksin teki tämän kaiken heille, eivätkä he saisi antaa Jumalan suomien aineellisten siunausten pettää itseään. Vuosisatoja myöhemmin itse Jeesus varoitti kylväjävertauksessaan ihmisiä rikkauden petollisista houkutuksista (ks. Mark. 4:19).

Vaikka onnistuisimme keräämään kuinka paljon omaisuutta tahansa, meitä odottaa kuoppa maassa. Mitä tämä kertoo siitä, että rikkaus voi saada meidät unohtamaan sen ainoan, joka voi pelastaa meidät tuosta maassa olevasta kuopasta?

MUISTA ETTÄ OLIT ITSE ORJA

Lue 5. Moos. 5:15; 6:12; 15:15; 16:3, 12; 24:18, 22. Mitä Herra ei halunnut heidän koskaan unohtavan ja miksi?

Herra jatkuvasti muistutti kansaansa heidän hänen avullaan saamastaan ihmeellisestä vapautuksesta Egyptistä. Tänäkin päivänä, tuhansia vuosia exoduksen jälkeen, juutalaiset viettävät pääsiäisjuhlaa sen muistoksi, mitä Herra teki heidän hyväkseen tuolloin. ”Ja kun tulette siihen maahan, jonka Herra teille lupauksensa mukaan antaa, noudattakaa näitä juhlatapoja. Kun lapsenne kysyvät teiltä: ’Mitä nämä teidän juhlatapanne tarkoittavat?’, niin vastatkaa näin: ’Se on pääsiäisuhri Herralle, joka egyptiläisiä surmatessaan kulki israelilaisten kotien ohi ja säästi ne.’” (2. Moos. 12:25-27.)

Nykyseurakunnalle pääsiäinen symboloi vapautusta, joka meille on tarjottu Kristuksessa: ”[S]illä meidän pääsiäisilmauksiamme, Kristus, on jo teurastettu.” (1. Kor. 5:7.)

Lue Ef. 2:8-13. Mitä pakanauskovia kehoitetaan muistamaan? Millä tavoin kehoitus muistuttaa siitä, mitä heprealaisten käskettiin muistaa Viidennessä Mooseksen kirjassa?

Paavali halusi näiden ihmisten muistavan, mitä Jumala oli tehnyt heidän hyväkseen Kristuksessa, miltä heidät oli pelastettu ja mitä heillä nyt Jumalan armosta oli. Israelin tavoin mikään heissä itsessään ei tuonut heille Jumalan suosiota. Kaikki oli vain Jumalan armoa, joka oli annettu heille, vaikka he olivat ”osattomina liitoista ja niiden lupauksista”. Se teki heistä sitä, mitä he Jeesuksessa olivat.

Olipa kyse juutalaisista erämaassa, kristityistä Efesossa tai meistä, missä tahansa olemmekin, miten tärkeää meidän on aina muistaa, mitä Jumala on tehnyt hyväksemme Kristuksessa. Ei ihme, että meitä kehoitetaan seuraavasti: ”Meidän olisi hyvä viettää joka päivä hiljainen hetki mietiskellen Kristuksen elämää. Meidän tulisi käydä se läpi kohta kohdalta ja mielikuvituksessamme elää sen jokainen vaihe, varsinkin viimeiset. Kun näin ajattelemme hänen suurta uhriaan puolestamme, tulee luottamuksemme häneen lujemmaksi, rakkautemme kasvaa ja me täytymme yhä enemmän hänen hengellään.” (4AO 62.)

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Miten suopeasti Jumala säälikään harhautuvia luotujaan sijoittamalla kauniin sateenkaaren pilviin merkiksi hänen ja ihmisten välisestä liitosta! Herra julistaa, että nähdessään kaaren hän muistaa liittonsa. Ei tämä tarkoita sitä, että hän joskus unohtaisi, vaan hän käyttää meidän puhetaapaamme, jotta ymmärtäisimme häntä paremmin. Jumalan tarkoitus oli, että kun lapset tulevana aikoina kysyisivät tuon kauniina kaareutuvan väriloiston merkitystä, vanhemmat kertoisivat vedenpaisumuksesta ja siitä, miten Jumala oli asettanut sateenkaaren pilviin vakuuttaakseen heille, ettei vesitulva enää koskaan peittäisi koko maata. Näin kaari sukupolvesta toiseen todistaisi Jumalan rakastavan ihmistä ja vahvistaisi hänen luottamustaan Jumalaan.” (1AO 86.)

Kristinuskon alusta lähtien ei koskaan ole ollut seurakuntaa, joka olisi saanut kokea sellaista vaurautta ja elämän mukavuutta kuin seurakunta joissakin maailman maissa tänä päivänä nauttii. Kysymys kuuluu: millä hinnalla? Tällainen varakkuus varmasti vaikuttaa meidän hengellisyyteemme – eikä useinkaan myönteisesti. Miten se voisikaan? Mistä lähtien rikkaus ja aineellinen yltäkylläisyys ovat edistäneet itsekieltäymyksen ja itsensä uhraamisen kristillisiä hyveitä? Useimmiten käy juuri päinvastoin: mitä enemmän ihmisillä on, sitä itseriittoisemmiksi he tulevat, ja sitä vähemmän he luottavat Jumalaan. Vauraus ja menestys tuovat mukanaan myös monia vaarallisia hengellisiä ansoja.

Keskustelunaiheita:

1. Keskustelkaa siitä, miten vauraus voi olla suhteellista (joku omassa maassaan ei-varakas voidaan jonkin toisen maan mittapuun mukaan nähdä superrikkaana). Miten vauraus vaikuttaa hengellisyyteemme?

2. Pohtikaa yhdessä Kristuksen elämän viimeisiä vaiheita. Mitä ne puhuvat meille Jumalan rakkaudesta meitä kohtaan? Miksi emme saa koskaan unohtaa tuota rakkautta? Mitkä muut asiat paljastavat meille Jumalan hyvyiden?

3. Vaikka Raamattu ja sateenkaari todistavat maailmanlaajuisesta tulvasta, jotkut tiedemiehet väittävät, ettei sellaista ole koskaan ollut. Samoin vaikka Raamattu ja seitsemännen päivän sapatti todistavat kuusipäiväisestä luomisesta, jotkut tiedemiehet väittävät, ettei sitäkään ollut. Mitä tämä kertoo meille siitä, kuinka vahva ja usein kielteinen vaikutus kulttuurilla voi olla uskoomme?

Viides Mooseksen kirja myöhemmissä kirjoituksissa

” – mutta vain sinun isiisi Herra mieltyi, ja heitä hän rakasti. Heidän jälkeensä hän on valinnut teidät, heidän jälkeläisensä, kaikkien kansojen joukosta. Tämä on voimassa yhä tänäänkin.” (5. Moos. 10:15, RK 2012.)

Avaintekstit:

2. Kun. 22;
Neh. 9:6;
Jer. 7:1–7;
Ps. 148:4, RK 2012;
Jer. 29:13;
Miika 6:1–8;
Dan. 9:1–19.

Eräs kiintoisa seikka Raamatussa, varsinkin Vanhassa testamentissa, on se, miten usein siellä viitataan siihen itseensä. Toisin sanoen Vanhan testamentin myöhemmät kirjoittajat viittaavat alempiin kirjoittajiin käyttäen hyväksi heidän kirjoituksiaan esittäessään oman ajatuksensa.

Esimerkiksi Psalmissa 81 palataan Toiseen Mooseksen kirjaan ja lainataan lähes sanasta sanaan kymmenen käskyn esipuhetta. Näin psalmista kirjoittaa: ”Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Minä johdatin sinut pois Egyptin maasta.” (Ps. 81:11.)

Kaikkialla Vanhassa testamentissa viitataan Ensimmäiseen Mooseksen kirjaan – varsinkin luomiskertomukseen. Esimerkiksi näin: ”Minä katselin maata, ja se oli autio ja tyhjä, ja taivasta, eikä siellä ollut valoa.” (Jer. 4:23, RK 2012; ks. myös 1. Moos. 1:2.)

Monta kertaa Vanhan testamentin myöhemmät kirjoittajat, kuten profeetat, viittasivat myös Viidenteen Mooseksen kirjaan, jolla oli niin keskeinen asema varhaiselle Israelille sen eläessä liittosuhteessa Jumalan kanssa. Tällä viikolla keskitymme siihen, kuinka myöhemmät kirjoittajat käyttivät Viidettä Mooseksen kirjaa. Mitä osia he lainasivat siitä ja millaisia meille nykyajan ihmisillekin ajankohtaisia päätelmiä he niiden perusteella esittivät?

LAIN KIRJA

Juudan kuningas Josia, joka oli 8-vuotias tullessaan kuninkaaksi, hallitsi 31 vuotta (640–609 eKr.) ennen kuin kuoli taiselulentäällä. Hänen 18. hallitusvuotenaan tapahtui jotakin, joka ainakin joksikin aikaa muutti Jumalan kansan historiaa.

Lue 2. Kun. 22. Mitä opimme tästä tapahtumasta?

Tutkijat ovat pitkään olleet sitä mieltä, että kyseinen ”lain kirja” (2. Kun. 22:8) oli Viides Mooseksen kirja, joka ilmeisesti oli ollut kansalta kadoksissa useiden vuosien ajan.

”Joosia liikutui syvästi, kun hänelle ensi kertaa luettiin tämän vanhan käsikirjoituksen kehoituksia ja varoituksia. Koskaan aikaisemmin hän ei ollut niin täysin käsittänyt, että Jumala näin selvästi oli asettanut Israelin eteen ’elämän ja kuoleman, siunauksen ja kirouksen’ (5 Moos. 30:19) – Kirjassa oli runsaasti vakuutuksia siitä, että Jumala oli valmis pelastamaan täydellisesti ne, jotka kokonaan luottivat häneen. Samoin kuin hän oli vapauttanut heidät Egyptin orjuudesta, hän auttaisi heitä voimallisesti asettumaan Luvattuun maahan ja sijoittaisi heidät maan kansojen kärkipäähän.” (3AO 203, 204.)

Seuraavassa luvussa näemme, miten tosissaan kuningas Josia halusi ”seurata Herraa ja kaikesta sydämestään ja kaikesta sielustaan noudattaa hänen käskyjään, liitonehtojaan ja säädöksiään” (2. Kun. 23:3; ks. myös 5. Moos. 4:29; 6:5; 10:12; 11:13). Hänen johtamiinsa uudistuksiin kuului myös se, että hän hävitti kaikki ”iljetykset, joita Juudan maassa ja Jerusalemissa vielä oli. Näin hän pyrki toteuttamaan lain sanat, jotka oli kirjoitettu pappi Hilikian temppeleistä löytämään kirjaan” (2. Kun. 23:24).

Viides Mooseksen kirja oli täynnä varoituksia siitä, etteivät he alkaisi noudattaa ympäröivien kansojen tapoja. Josian teot, joihin kuului Samarian epäjumalanpalvontaa harjoittavien pappien surmaaminen (2. Kun. 23:20), osoittivat, kuinka kauas Jumalan kansa oli harhautunut totuudesta, joka heille oli uskottu. Sen sijaan, että olisivat olleet se pyhä kansa, joka heidän olisi kuulunut olla, he tekivät kompromissin maailman kanssa, vaikka usein ajattelivatkin: *Meillä on asiat ihan hyvin Herran kanssa, kiitos vaan.* Miten vaarallinen petos.

Mitä asioita meidän tulisi kodeissamme ja seurakunnassamme puhdistaa perin pohjin, jotta voisimme palvella Herraa koko sydämestämme ja sielustamme?

TAIVASTEN TAIVAAT

Viides Mooseksen kirja tekee selväksi, että laki ja liitto olivat keskeisiä asioita paitsi Israelin jumalasuhteessa myös heidän tehtävässään "valittuna kansana" (5. Moos. 7:6; 5. Moos. 14:2; 5. Moos. 18:5).

Lue 5. Moos. 10:12-15, jossa painotetaan ajatusta laista ja Israelin asemasta valittuna kansana. Mitä Raamattu tarkoittaa ilmauksella "taivasten taivaat"? Mitä Mooses haluaa kertoa käyttäessään tätä ilmausta?

Ei ole aivan selvää, mitä "taivasten taivaat" tarkoittaa, ainakaan tässä asiayhteydessä, mutta Mooses viittaa kuitenkin Jumalan suuruuteen, voimaan ja mahtiin. Eli ei vain taivas vaan "taivasten taivaat" kuuluvat hänelle. Kyse on todennäköisesti heprealaisesta ilmauksesta, joka viittaa Jumalan täydelliseen, koko luomakunnan yli ulottuvaan hallintavaltaan.

Lue seuraavat jakeet, joissa kaikissa on lainattu Viidennen Mooseksen kirjan ilmausta "taivasten taivaat". Mitä jakeissa sanotaan ja millä tavoin näemme Viidennen Mooseksen kirjan vaikutuksen niissä?

1. Kun. 8:27 _____

Neh. 9:6 _____

Ps. 148:4, RK 2012 _____

Varsinkin Nehemian kirjan 9. luvussa nousee varsin selkeänä esiin teema Jumalasta Luojana, joka yksin ansaitsee palvonnan. Hän teki kaiken, jopa "taivasten taivaat ja tähtien joukot" (Neh. 9:6). Itse asiassa Neh. 9:3 sanotaan, että kansalle luettiin "lain kirjaa". Kuten Josian aikana, lain kirjalla todennäköisesti tarkoitettiin juuri Viidettä Mooseksen kirjaa, mikä selittää sen, että muutama jae myöhemmin leeviläiset kaiken ylistyksensä ja Jumalan palvonnan keskellä käyttävät ilmausta "taivasten taivaat", joka on suoraa lainausta Viidennestä Mooseksen kirjasta.

Jumala on paitsi maailman myös taivasten taivaitten luoja. Ja sama Jumala meni ristille! Miksi palvonta on niin sopiva tapa reagoida siihen, mitä Jumala on tehnyt hyväksemme?

**JEREMIA
JA VIIDES
MOOSEKSEN
KIRJA**

Eräs nuori agnostikko oli innokas totuudenetsijä – mitä totuus sitten olisikaan ja mihin se häntä johtaisikaan. Lopulta mies alkoi uskoa Jumalaan ja Jeesukseen ja vastaanotti adventtisanoman. Hänen lempijakeensa Raamatusta oli Jer. 29:13, jossa sanotaan: ”Silloin te etsitte minua ja löydätte minut, kun etsitte minua kaikesta sydämestänne.” (RK 2012.) Vuosia myöhemmin, kun hän tutki Raamattuaan, hän löysi saman jakeen, mutta jo Viidennestä Mooseksen kirjasta. Jeremia oli siis lainannut ajatuksen Moosekselta.

Lue 5. Moos. 4:23-29. Mikä on tämän Israelille annettun lupauksen asiayhteys, ja miten se voisi liittyä meihin tänä päivänä?

Kuten olemme nähneet, Viides Mooseksen kirja löydettiin uudelleen kuningas Josian hallituskaudella, ja juuri hänen hallituskaudellaan Jeremia aloitti työnsä. Ei siis ihme, että Jeremian kirjoituksissa näkyy vaikutuksia Viidennestä Mooseksen kirjasta.

Lue Jer. 7:1-7. Mitä Jeremia käskee kansan tehdä? Miten se liittyi siihen, mitä oli kirjoitettu Viidenteen Mooseksen kirjaan?

Viidennessä Mooseksen kirjassa Mooses yhä uudestaan korostaa sitä, kuinka kansan säilyminen luvatussa maassa oli ehdollista ja että jos he olisivat tottelemattomia, he eivät saisi jäädä paikkaan, jonka Jumala oli heille valinnut. Katso erityisesti Jer. 7:4, josta voidaan vetää se johtopäätös, että vaikka kyse oli todella Jumalan temppelistä ja vaikka he todella olivat Jumalan kansa, noilla asioilla ei ollut merkitystä, jos he eivät olleet kuuliaisia.

Kuuliaisuuteen kuului muukalaisten, orpojen ja leskien oikeudenmukainen kohtelu – ajatus, joka nousee suoraan liiton säädöksistä Viidennessä Mooseksen kirjassa: ”Ette saa viedä muukalaiselta ettekä orvolta hänen oikeuksiaan. Älkää ottako leskeltä vaatetta lainan pantiksi.” (5. Moos. 24:17; ks. myös 5. Moos. 24:21; 5. Moos. 10:18, 19; 5. Moos. 27:19).

Vertaa Jer. 4:4 ja 5. Moos. 30:6 (RK 2012). Mikä periaate jakeista nousee esiin? Miten se on yhtä lailla sovellettavissa Jumalan kansaan tänä päivänä?

MITÄ HERRA VAATII

Profeettojen kirjoituksista iso osa oli israelilaisille esitettyjä vetoomuksia uskollisuuden puolesta, varsinkin liittoon liittyvien velvollisuuksien suhteen. Viidennessä Mooseksen kirjassa kuvataan Jumalan Israelin kanssa tekemän liiton uudelleen vahvistamista. Herra oli 40 vuotta kestäneen kiertotien jälkeen täyttämäisillään yhtä liittoon sidotuista lupauksista eli omaa osuuttaan liittosopimuksesta. Niinpä Mooses kehottaa kansaakin täyttämään oman osuutensa. Sama toistuu myöhemmissä profeetoissa.

Lue Miika 6:1-8. Mitä Herra sanoo kansalle? Miten se liittyy Viidenteen Mooseksen kirjaan? (Ks. myös Aam. 5:24 ja Hoos. 6:6.)

Tutkijat näkevät näissä Miikan kirjan jakeissa kanteen. Herra haastaa kansansa oikeuteen liiton rikkomisesta. "Herra käy oikeutta kansaansa vastaan - -." (Miika 6:2.) Sana "oikeus" (*rīv*) tarkoittaa tässä oikeudellista kiistaa. Herra siis aloitti oikeustoimet heitä vastaan. Tässä käytetään kuvakieltä, joka tuo esiin liiton oikeudellisen puolen (suhdenäkökannan lisäksi). Tämä ei yllätä, sillä olihan laki liitossa keskeisellä sijalla.

Miikan käyttämä kieli on suoraa lainausta Viidennessä Mooseksen kirjasta: "Kuulkaa siis, israelilaiset! Herra, teidän Jumalanne, ei vaadi teiltä muuta kuin sen, että pelkääte häntä, että aina vaellatte hänen teitään, että rakastatte häntä ja palvelette häntä koko sydämestänne ja koko sielustanne ja että tarkoin noudatatte hänen käskyjään ja säädöksiään, jotka minä teille annan. Kun tämän teette, te menestytte." (5. Moos. 10:12, 13.) Miika vain muuttaa ajatuksen "lain kirjaimen" täyttämiseksi "lain hengen" täyttämiseksi, jossa on kyse siitä, että ihminen on oikeudenmukainen ja armollinen.

Olivatpa ulkoiset uskonnon merkit millaisia tahansa (runsaat eläinuhrit, "tuhannet pässit"), liittosuhde Jumalaan ei muodostu niistä. Mitä hyötyä ulkoisesta hurskaudesta on, jos he "himoitsevat peltoja ja anastavat niitä, ottavat haltuunsa toisten taloja - - ajavat ihmiset perikatoon, vievät maat keneltä tahtovat" (Miika 2:2)? Israelin oli määrä olla valona maailmalle, jotta maailma sitä katsoessaan toteaisi ihmetellen: "Miten viisas ja ymmärtäväinen tuo suuri kansa onkaan." (5. Moos. 4:6.) Siksi heidän piti olla kaikissa toimissaan viisaita ja ymmärtäväisiä, ja se piti sisällään ihmisten oikeudenmukaisen ja armollisen kohtelun.

DANIELIN RUKOUS

Yksi Vanhan testamentin kuuluisimpia rukouksia löytyy Danielin kirjan 9. luvusta. Luettuaan profeetta Jeremiaa ja huomattuaan, että Israelin 70 vuoden raunioitumisen aika (Dan. 9:2) oli päättymäisillään, Daniel alkoi hartaasti rukoilla.

Millainen rukous se olikaan - liikuttava vetoomus, jossa Daniel tunnustaa omat sekä kansansa synnit, kuitenkin samaan aikaan myöntäen Jumalan oikeudenmukaisuuden siinä, mikä heitä oli kohdannut.

Lue Dan. 9:1-19. Mitä teemoja tekstistä löytyy, jotka voidaan liittää Viidenteen Mooseksen kirjaan?

Danielin rukous on tiivistelmä seurauksista, joista kansaa oli Viidennessä Mooseksen kirjassa varoitettu, jos se ei pitäisi osuuttaan liitosta. Kaksi kertaa Daniel viittasi Mooseksen lakiin (Dan. 9:11, 13), johon Viides Mooseksen kirjakin varmasti sisältyi.

Kuten Viidennessä Mooseksen kirjassa oli sanottu, heidät oli ajettu pois maasta (5. Moos. 4:27-31; 5. Moos. 28), koska he eivät totelleet. Juuri näinhän Moosekselle oli ilmoitettukin (5. Moos. 31:29).

Miten traagista, että sen sijaan että ympäröivät kansat olisivat sanoneet: "Miten viisas ja ymmärtäväinen tuo suuri kansa onkaan" (5. Moos. 4:6), Israelista tuli kaikkien ympärillä asuvien pilkan kohde (Dan. 9:16).

Kyyneltänteisessä anomuksessaan Daniel ei kertaakaan esittänyt kysymystä, jonka monet esittävät silloin, kun onnettomuus iskee: "Miksi?" Hän ei kysy, koska Viidennen Mooseksen kirjan ansiosta hän tietää tarkalleen, miksi kaikki tämä oli tapahtunut. Viides Mooseksen kirja antoi Danielille viitekehyksen, jota vasten saattoi ymmärtää, ettei heitä kohdannut pahuus ollut vain sokeaa sattumaa, vaan heidän oman tottelemattomuutensa hedelmää, josta heitä oli varoitettu.

Danielin rukous ilmaisi sen, että kaikesta tapahtuneesta huolimatta heillä oli toivoa. Jumala ei ollut hylännyt heitä, vaikka asia olisi kuinka näyttänyt siltä. Viides Mooseksen kirja tarjosi viitekehyksen, joka teki heidän tilanteensa ymmärrettäväksi, mutta lisäksi se viittasi lupaukseen ennallistamisesta.

Lue Dan. 9:24-27: profetia Jeesuksesta ja hänen kuolemastaan ristillä. Miksi tämä profetia annettiin Danielille (ja meille muille) juuri tässä Israelin pakkosiirtolaisuuden ja paluulupauksen yhteydessä?

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Tämä [Miika 6:1-8] on yksi mahtavimmista VT:n teksteistä. Kuten Aam. 5:24 ja Hoos. 6:6, se tiivistää 8. vuosisadan profeettojen sanoman. Teksti alkaa kauniilla esimerkillä liittokanteesta, jossa profeetta kutsuu kansan kuulemaan Jahven syytettä heitä vastaan. Vuoret ja kukkulat ovat tuomareita, sillä ne ovat olleet paikoillaan kauan ja todistaneet, miten Jumala on kohdellut Israelia. Sen sijaan että syyttäisi Israelia suoraan siitä, että se on rikkonut liiton, Jumala kysyy, onko Israelilla mitään syytöksiä häntä vastaan. ’Mitä minä olen tehnyt sinulle, kansani? Olenko vaatinut sinulta liikaa?’ Epäoikeudenmukaisuutta kohdatessaan jotkut köyhistä olivat saattaneet ’väsyä tekemään hyvää’. Pikaisen rikastumisen toivossa jotkut maanomistajista olivat saattaneet väsyä pitämään liiton käskyjä.” – Ralph L. Smith, *Word Biblical Commentary*, Micah–Malaci, (Grand Rapids, MI: Word Books, 1984), osa 32, s. 50.

”Seuranneen uskonpuhdistuksen aikana kuningas [Josia] pyrki hävittämään jäljellä olevan epäjumalanpalveluksen rippeetkin. Niin kauan olivat maan asukkaat noudattaneet ympärillä olevien kansojen tapoja ja kumartaneet puisia ja kivisiä jumalankuvia, että näytti inhimillisesti miltei mahdotomalta poistaa näiden pahuuksien kaikkia ilmauksia. Mutta Joosia koetti sitkeästi puhdistaa maata.” (3AO 208.)

Keskustelunaiheita:

1. Saatamme nähdä itsemme samassa asemassa kuin muinainen Israel oli: meillä on totuuksia, joita ympäröivän maailman tulisi saada tietää. Tämä on suuri etuoikeus, mutta kuinka hyvin ajattelet meidän täyttävän ne velvollisuudet, joita tällainen etuoikeus meille tuo?

2. Kuvittele olevasi Daniel, joka on nähnyt, miten hänen kansansa kimppuun hyökätään ja miten se kukistetaan, ja tiennyt uskollen keskeisen temppelin kohtalosta, miten pakanat tuhosivat sen. Miten tieto Viidennen Mooseksen kirjan sanomasta on voinut pitää yllä Danielin (tai kenen tahansa juutalaisen) uskoa tuona aikana? Miten kirja auttoi häntä ymmärtämään kaikkea sitä, mitä tapahtui ja miksi? Miten meidän ymmärryksemme Raamatusta kokonaisuudessaan auttaa meitä suhtautumaan koetteleviin aikoihin ja tapahtumiin, jotka ilman Jumalan sanan antamaa näkökulmaa voisivat olla meille hyvin lannistavia? Mitä vastauksesi kertoo siitä, kuinka keskeinen sija Raamatulla tulee olla uskonelämässämme?

Viides Mooseksen kirja Uudessa testamentissa

”On kirjoitettu: ‘Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta.’” (Matt. 4:4.)

Avaintekstit:

Matt. 4:1–11;
5. Moos. 8:3;
Ap. t. 10:34;
Gal. 3:1–14, RK 2012;
Ap. t. 7:37;
Hepr. 10:28–31.

Uusi testamentti on Vanhan testamentin kyllästävä. Toisin sanoen Uuden testamentin innoitetut kirjoittajat lainasivat Vanhan testamentin innoitettuja kirjoittajia auktoriteetin lähteenään. Itse Jeesuskin sanoi: ”On kirjoitettu” (Matt. 4:4), ja hän tarkoitti sillä: ”On kirjoitettu Vanhassa testamentissa.” Hän sanoi myös, että ”kirjoitusten oli käytävä toteen” (Mark. 14:49), ja tälläkin hän tarkoitti Vanhan testamentin kirjoituksia. Kun Jeesus kohtasi kaksi opetuslasta Emmauksen tiellä, hän sen sijaan, että olisi suorittanut ihmeen osoittaakseen, kuka oli, ”selitti heille Mooseksesta ja kaikista profeetoista alkaen, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu” (Luuk. 24:27).

Joko käyttäen suoria Vanhan testamentin lainauksia ja suoria tai epäsuoria viittauksia siihen tai sen kertomuksiin ja profetioihin Uuden testamentin kirjoittajat käyttivät jatkuvasti Vanhaa testamenttia tukeakseen tai jopa oikeuttaakseen väitteitään.

Yksi kirjoista, jota usein lainattiin tai johon viitattiin, oli Viides Mooseksen kirja (Psalmien ja Jesajan kirjan ohessa). Matteuksen, Markuksen, Luukkaan ja Johanneksen evankeliumit, Apostolien teot, Roomalaiskirje, Galatalaiskirje, 1. ja 2. korinttilaiskirje, Heprealaiskirje ja pastoraalikirjeet sekä Ilmestyskirja kaikki palaaivat tekstissään Viidenteen Mooseksen kirjaan.

Tällä viikolla tutkimme muutamia noista kohdista ja katsomme, mitä ”nykyistä totuutta” me voimme niistä ammentaa.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 18.12.2021

”ON KIRJOI- TETTU”

Lue Matt. 4:1-11. Miten Jeesus reagoi Paholaisen kiusauksiin erämaassa? Minkä tärkeän asian olimme hänen vastauksistaan?

Jeesus ei kiistellyt eikä väitellyt Paholaisen kanssa. Hän lainasi Raamattua, joka Jumalan sanana on ”elävä ja väkevä – terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka” (Hepr. 4:12). Kohdat, joita Jeesus lainasi, olivat Viidennestä Mooseksen kirjasta. On kiintoisaa, että Jeesus erämaassa ollessaan valitsi lainata tekstejä, jotka annettiin israelilaisille myös erämaassa.

Ensimmäisen kiusauksen kohdalla Jeesus viittasi kohtaan 5. Moos. 8:3. Mooses oli kerrannut Israelille, miten Herra oli pitänyt heistä huolta erämaassa ja miten siihen oli kuulunut myös manna. Erämaavaellus oli jalostava prosessi, jonka avulla Herra opetti heille hengellisiä läksyjä. Yksi niistä oli, ettei ”ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan kaikesta mitä Herra sanoo”. *Herra antoi teille fyysistä ruokaa, mutta hän antaa myös hengellistä ravintoa. Ette voi ottaa vain ensimmäistä ilman toista.* Jeesus käänsi puheen leivästä Viidenteen Mooseksen kirjaan, jonka avulla hän nuhteli Paholaista ja niitä epäilyksiä, joita tämä yritti kylvää Jeesuksen mieleen.

Toisen kiusauksen kohdalla Jeesus palaa kohtaan 5. Moos. 6:16, jossa Mooses muistutti kansaa heidän kapinastaan Massassa (2. Moos. 17:1-7) sanoen: ”Älkää koetelko Herran, Jumalanne, kärsivällisyyttä, niin kuin teitte Massassa[.]” Herra oli näyttänyt heille kerta toisensa jälkeen voimansa ja halukkuutensa huolehtia heistä; kuitenkin heti kun ongelmia ilmaantui, he huusivat: ”Eikö Herra olekaan meidän luonamme?” (2. Moos. 17:7.) Tätä kertomusta lainaten Jeesus nuhteli Paholaista Jumalan sanalla.

Kolmannessa kiusauksessa Paholainen yritti saada Kristusta kumartaen palvomaan häntä. Miten häpeämätön paljastus siitä, kuka hän todellisuudessa oli ja mitä halusi! Väitelyn sijaan Jeesus nuhteli Paholaista ja palasi takaisin Jumalan sanaan, Viidenteen Mooseksen kirjaan, jossa Herra varoitti kansaansa siitä, mitä tapahtuisi, jos he lankeaisivat palvomaan muita jumalia. ”Teidän tulee pelätä Herraa, Jumalaa, [ja] palvella häntä – – yksin – –.” (5. Moos. 6:13.)

Miten voimme oppia ammentamaan voimaa Jumalan sanasta heijastaaksemme Jeesuksen luonnetta?

KASVOJEN KOHOTTA- MINEN

Viidennen Mooseksen kirjan 10. luvussa Mooses kertoo Israelin historiaa ja käyttää sen kertomuksia kehottaakseen kansaa uskollisuuteen. Kehotuksen lomassa hän sanoi muutakin.

Lue 5. Moos. 10:17-19. Mikä tässä on keskeinen sanoma kansalle? Miksi sanoma on ajankohtainen seurakunnalle tänä päivänä?

Ilmaus "ei ole puolueellinen" tulee heprean kielen kielikuvasta, joka kirjaimellisesti kuuluisi "ei kohota kasvoja". Kielikuvan uskotaan syntyneen oikeudellisesta tilanteesta, jossa tuomari tai kuningas näkee syytetyn kasvot ja henkilön asemasta riippuen (tärkeä vai vähäpätöinen) hän päättää tuomiosta. Tämän Mooseksen kirjan kohdan perusteella voidaan päätellä, ettei Herra kohtele ihmisiä tällä tavoin, vaikka hänellä onkin valta ja voima. Hän on oikeudenmukainen jokaisesta kohtaan tämän asemasta riippumatta. Tämä totuus ilmeni Jeesuksen elämässä ja siinä, miten hän kohteli yhteiskunnan halveksituimpia.

Lue Ap. t. 10:34; Room. 2:11; Gal. 2:6; Ef. 6:9; Kol. 3:25 ja 1. Piet. 1:17. Miten jakeet rinnastuvat kohtaan 5. Moos. 10:17?

Tilanteet teksteissä ovat erilaisia (Efesolaiskirjeessä Paavali kehottaa isäntiä kohtelemaan orjiaan hyvin; Roomalaiskirjeessä hän puhuu siitä, miten pelastus ja tuomio tulevat yhtä lailla juutalaisille kuin kreikkalaisillekin). Kuitenkin kaikissa kohdissa viitataan Viidenteen Mooseksen kirjaan ja ajatukseen siitä, että Jumala "ei kohota kasvoja". Ja jos "Jumalien Jumala ja korkein Herra, suuri, väkevä ja pelottava" ei tee sitä, varmasti meidänkään ei pitäisi.

Erityisesti siinä, miten Paavali ilmaisee asian Roomalaiskirjeessä, näemme evankeliumin: Olemme kaikki samassa veneessä asemastamme riippumatta. Olemme kaikki langenneita olentoja, jotka tarvitsemme Jumalan pelastavaa armoa. Ja hyvä uutinen on se, että asemastamme riippumatta meille kaikille tarjotaan pelastusta Jeesuksessa Kristuksessa.

Kuinka usein sinä "kohotat kasvoja", kenties hyvin-kin hienovaraisesti? Miksi risti osoittaa meille, kuinka synnillinen tuollainen asenne on?

KIROTTUNA PUUSSA

Lue Gal. 3:1-14, RK 2012. Mitä meillekin ajankohtaista Paavali sanoo tässä ja miten hän hyödyntää jakeita 5. Moos. 27:26 ja 5. Moos. 21:22, 23 asiansa selkeyttämiseksi?

Valitettavasti kristillisissä piireissä on yleistä käyttää tätä kirjettä jonkinlaisena oikeutuksena sille, ettei lakia, kymmentä käskyä, tarvitse pitää. Todellisuudessa sitä käytetään syynä olla pitämättä neljättä käskyä, aivan kuin tuo yksi käsky verrattuna yhdeksään muuhun olisi jollakin lailla ilmaisu siitä lakihenkisyydestä, jota Paavali tässä käsitteli.

Paavali ei kuitenkaan puhunut lakia vastaan, eikä mikään tekstissä anna oikeutusta rikkoa sapattikäskyä. Avaintekstinä voidaan pitää Gal. 3:10, jossa Paavali kirjoittaa: "Ne taas, jotka luottavat lain noudattamiseen, ovat kirouksen alaisia." Sitteen hän lainaa 5. Moos. 27:26. Ongelma ei ole siinä, että joku olisi kuuliainen laille, vaan siinä, että hän luottaisi lain noudattamiseen itsessään, mikä on kaltaisillemme langenneille olennoille mahdotonta.

Paavalin ajatuksen ydin on, että me emme pelastu lain tekojen kautta vaan Kristuksen uhrikuoleman ansiosta, joka uskon kautta luetaan hyväksemme. Hän korostaa sitä, mitä Kristus on tehnyt puolestamme ristillä. Asiansa selventämiseksi hän viittaa kohtaan 5. Moos. 21:23. Jeesuksen tavoin Paavali sanoo "onhan kirjoitettu" vahvistaen näin Vanhan testamentin arvovallan. Paavali lainaa tekstiä, joka käsittelee kuolemanrangaistusta vaatimaan rikokseen syyllistyneen ja siitä teloitetun henkilön ripustamista puuhun, kenties pelotteeksi muille.

Paavali käyttää tätä symbolina Kristuksen sijaiskuolemasta: Kristus "tuli kiroukseksi meidän puolestamme" (Gal. 3:13, RK 2012) kohtaamalla lain kirouksen eli kuoleman, joka olisi ollut kaikkien ihmisten kohtalo, sillä kaikki ovat rikkoneet lakia. Evankeliumin hyvä uutinen on, että kirous, joka olisi kuulunut meille, tuli hänen päälleen ristillä, "jotta me uskon kautta saisimme luvatus Hengen" (Gal. 3:14, RK 2012).

Tai kuten Ellen G. White asian ilmaisee: "Kukaan muu kuin Kristus ei voinut lunastaa langennutta ihmistä lain kirouksesta ja palauttaa häntä sopusointuun taivaan kanssa. Kristus ottaisi kärsiäkseen synnin syyllisyyden ja häpeän - synnin, joka oli niin vastenmielistä pyhälle Jumalalle, että se erotti Isän Pojastaan." (1AO 45.)

SINUN KALTAISESI PROFEETTA

Kerta toisensa jälkeen Herra oli varoittanut Israelia seuraamasta ympärillä olevien kansojen tapoja. Heidän tuli sen sijaan olla todistajina noille kansoille (5. Moos. 4:6-8). 5. Moos. 18:9-14 Mooses jälleen varoittaa heitä niistä tavoista, jotka olivat "iljetys Herralle" (5. Moos. 18:12). Tässä samassa yhteydessä hän sanoo, että heidän tulee olla nuhteettomia Herran, heidän Jumalansa, edessä (5. Moos. 18:13, RK 2012/VKR).

Lue 5. Moos. 18:15-19. Mitä Mooses sanoo kansalle? Vertaa tekstiä kohtiin Ap. t. 3:22 ja Ap. t. 7:37. Miten Pietari ja Stefanos soveltavat 5. Moos. 18:18?

Siinain liittoon viitaten Mooses puhuu siitä, miten Israelin kansa saatuaan ilmoituksen laista halusi Mooseksen toimivan välittäjänä, esirukoilijana heidän ja Jumalan välillä (2. Moos. 20:18-21). Silloin Mooses lupaa heille kahdesti (5. Moos. 18:15, 18), että Herra nostattaa toisen Mooseksen kaltaisen profetaan, joka Mooseksen tavoin toimisi muun muassa esirukoilijana kansan ja Herran välillä.

Monta vuosisataa myöhemmin sekä Pietari että Stefanos lainaavat tätä tekstiä puhuessaan Jeesuksesta. Pietarille Jeesus oli täyttymys siihen, mitä Jumala oli luvannut "pyhien profettojensa suulla" (Ap. t. 3:21) ja siksi johtajien tuli totella häntä ja hänen sanaansa. Pietari käytti tätä tekstiä, jonka juutalaiset tunsivat, ja sovelsi sitä suoraan Jeesukseen sillä ajatuksella, että heidän piti katua sitä, mitä he olivat tehneet hänelle (Ap. t. 3:19).

Ap. t. 7:37 Stefanos julistaessaan Jeesusta lainasi myös samaa tunnettua lupausta, ja hänkin sanoi sen viittaavan Jeesukseen. Hän sanoi, että Mooses omassa historiallisessa roolissaan juutalaisten johtajana oli ollut esikuva Jeesuksesta. Pietarin tavoin Stefanos pyrki osoittamaan ihmisille, että Jeesus oli profetioiden täyttymys ja että heidän tulisi kuunnella tätä. Saamiensa syytteiden mukaan Stefanos oli puhunut "herjaavia sanoja Mooseksesta ja Jumalasta" (Ap. t. 6:11), vaikka hän teki nimenomaan päinvastoin julistamalla Jeesusta Messiaana, mikä oli suora täyttymys sille, mitä Jumala oli luvannut Mooseksen kautta.

Miten nämä jakeet osoittavat meille, kuinka keskeinen asema Jeesuksella on koko Raamatussa ja miksi kaiken meidän raamatuntulkintamme tulee olla kristuskeskeistä?

ELÄVÄN JUMALAN KÄSISSÄ

Heprealaiskirje kaikessa syvyydessään oli monella tapaa yhtä pitkää kehotusta Jeesukseen uskoville juutalaisille. Tähän heitä kehoitettiin: *Pysykää uskollisina Herralle!*

Uskollisuuden tulisi kummuta rakkaudestamme Jumalaa kohtaan, siitä, kuka hän on ja millainen hänen luonteensa ja hyvytensä on. Tämähän tuli ilmi vahvimmillaan Kristuksen ristissä. Joskus tarvitsemme kuitenkin muistutuksen siitä, miten kauheat seuraukset luopumuksesta koituu. Jos emme hyväksy sitä, mitä Jeesus on tehnyt hyväksemme kantaessaan syntiemme rangaistuksen, meidän on kärsittävä rangaistus itse, ja se tarkoittaa itkua ja hammasten kiristystä (Matt. 22:13), jonka jälkeen seuraa ikuinen tuho.

Lue Hepr. 10:28-31. Mitä Paavali sanoo? Miten hänen sanansa soveltuvat meihin?

Kehottaessaan juutalaisuskovia pysymään uskollisina Paavali lainaa Viidettä Mooseksen kirjaa, joka oli varhaisempi juutalaisuskoville annettu kehoitus pysyä uskollisina Jumalalle. Paavali lainaa 5. Moos. 17:6 siitä, miten kenellekään ei voinut langettaa kuolemantuomiota, ellei ainakin kaksi ihmistä todistanut henkilöä vastaan.

Paavali viittasi tekstiin korostaakseen sitä, että jos uskotomuus saattoi johtaa kuolemaan vanhan liiton aikana, kuinka paljon "ankaramman rangaistuksen ansaitsekaan mielestänne se, joka polkee jalkoihinsa Jumalan Pojan, pitää epäpyhänä liiton verta, jolla hänet itsensä on pyhitetty, ja häpäisee armon Henkeä" (Hepr. 10:29). Toisin sanoen, teillä on enemmän valoa ja totuutta kuin heillä oli, ja te tiedätte Jumalan Pojan uhrista syntienne sovituksi; jos te lankeatte, teidän tuomionne tulee olemaan ankarampi kuin heidän.

Tukeakseen väitettään Paavali palaa Viidenteen Mooseksen kirjaan, tällä kertaa 5. Moos. 32:35 (VKR). Koska heille oli annettu niin paljon Kristuksessa ja heillä oli tieto kaikesta heille tarjotusta, Herra, joka sanoi: "Minun on kosto", on myös "tuomitseva kansansa" (Hepr. 10:30) heidän uskotomuudestaan. Olihan Herra tuominut heidän esi-isänsäkin, joilla ei ollut sitä, mitä näillä Uuden testamentin uskovilla oli eli täydempää ilmoitusta Jumalan rakkaudesta, joka paljastettiin ristissä. Perimmiltään Paavali sanoi: *teitä on nyt varoitettu.*

Mikä on ainoa toivomme tuomiolla? (Room. 8:1.)

KERTAUS

Lisäaineistoa: Kuten Vanha testamentti lainaa itseään (eli jotkut profeetoista lainaavat esimerkiksi ajatuksia jostakin Mooseksen viidestä kirjasta tai viittaavat niihin), samoin Uusi testamentti on täynnä suoria lainauksia Vanhasta testamentista tai viittauksia siihen. Eniten on lainattu Psalmeja, Jesajan kirjaa ja Viidettä Mooseksen kirjaa. Usein Uuden testamentin kirjoittajat lainasivat myös Septuagintaa (LXX), joka on ensimmäinen tunnettu Heprealaisen Raamatun kreikan-kielinen käännös. Raamatun viisi ensimmäistä kirjaa, jotka tunnetaan nimellä Toora tai Pentateukki, käännettiin kolmannella vuosisadalla eKr., ja loput Vanhasta testamentista toisella vuosisadalla eKr.

Voimme oppia paljon Raamatun tulkitsemisesta katsomalla, miten innoitetut Uuden testamentin kirjoittajat käyttivät Vanhaa testamenttia. Yksi ensimmäisistä asioista, joita huomaamme, on se, että toisin kuin monet tutkijat nykyään, Uuden testamentin kirjoittajat eivät koskaan kyseenalaistaneet Vanhan testamentin kirjojen aitoutta tai arvovaltaa. Mikään heidän kirjoituksissaan ei viitannut epäilyksiin Vanhan testamentin kertomusten historiallisesta paikkansapitävyydestä. He eivät epäilleet, olivatko Aadam ja Eeva, syntiinlankeemus, vedenpaisumus, Abrahamin kutsu jne. totta vai ei. ”Oppineisuus”, jossa kyseenalaistetaan nämä asiat, on vain ihmisten skeptisyyttä, eikä sellaisella tulisi olla sijaa sydämessämme eikä mielessämme.

Keskustelunaiheita:

1. Ottaen huomioon sen suuren valon määrän, jota olemme saaneet, mitä meidän tulisi oppia siitä suuresta vastuusta, joka meillä on olla uskollisia niille totuuksille, joita meille on annettu?

2. Lue uudestaan 5. Moos. 18:9-14. Millaisia nykyajan ilmene-mismuotoja esiintyy näistä asioista, joita Herra pitää iljetyksinä? Miten voimme varmistaa, että pysymme niistä kaukana?

3. Miksi kaikista ihmisistä juuri kristittyjen, jotka ymmärtävät Kristuksen ristinkuoleman yleismaailmallisen merkityksen, ei tulisi koskaan ”kohottaa kasvoja” (ks. maanantain tutkistelu-isuus)? Miten voimme tunnistaa itsessämme taipumuksen tehdä niin? (Ja emmekö petä itseämme, jos kiellämme, ettei meillä ainakin jossain määrin ole tällaista taipumusta?) Miten risti ja sen pitäminen mielessämme voi parantaa meidät tällaisesta väärästä asenteesta?

Mooseksen ylösnousemus

“Ei edes ylienkeleli Mikael, kiistellessään Mooseksen ruumiista Paholaisen kanssa, rohjennut herjata eikä tuomita tätä, vaan sanoi: ‘Nuhdelkoon Herra sinua!’” (Jood. 9.)

Avaintekstit:

- 4. Moos. 20:1-13;
- 5. Moos. 31:2;
- 5. Moos. 34:4;
- 5. Moos. 34:1-12;
- Jood. 9;
- 1. Kor. 15:13-22.

Kuten olemme koko neljänneksen ajan nähneet, Mooses on Viidennen Mooseksen kirjan keskeisin henkilö, kun lasketaan vain ihmiset. Hänen elämänsä, luonteensa ja sanomansa ovat nähtävissä läpi koko kirjan. Vaikka Viides Mooseksen kirja on kirja Jumalasta ja hänen rakkaudestaan Israelin kansaa kohtaan, Jumala käytti usein Moosesta ilmaistakseen tuon rakkauden ja puhuakseen kansalleen Israelille.

Kun nyt tulemme tämän neljänneksen loppuun ja Viidennen Mooseksen kirjan tutkistelumme päätökseen, tulemme samalla Mooseksen elämän päätöskohtaan, ainakin hänen maallisen elämänsä päätökseen.

Ellen G. White on ilmaissut asian näin: ”Mooses tiesi, että hänen oli kuoltava yksinään; kukaan mainen ystävä ei saisi palvella häntä hänen viime hetkinään. Se, mikä häntä odotti, oli niin salaperäistä ja kammottavaa, että hän mielessään kavahti sitä. Ankarimmalta koetukselta tuntui hänen eronsa kansasta, jota hän oli hoivannut ja rakastanut - kansasta, johon hän oli niin kauan liittänyt kaiken harrastuksensa ja elämänsä. Mutta hän oli oppinut luottamaan Jumalaan, ja mitään kyselemättä hän uskoi itsensä ja kansansa hänen rakkautensa ja armonsa huomaa.” (2AO 71.)

Aivan kuten Mooseksen elämä ja työ paljastivat paljon Jumalan luonteesta, samoin tekivät myös Mooseksen kuolema ja ylösnousemus.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 25.12.2021

MOOSEKSEN SYNTI, OSA 1

Jumala huolehti ihmeellisesti Israelin tarpeista, jopa heidän luopumuksensa ja erämaavaelluksensa keskellä. Vaikka he olivat täysin ansiottomia, Jumalan armo virtasi heille. Mekin saamme vastaanottaa hänen armonsa, olimmepa kuinka ansiottomia tahansa. Eihän kyse olisi edes armosta, jos se olisi ansaittua!

Runsaan ruoan lisäksi, jota Herra oli järjestänyt heille erämaassa, toinen hänen armonsa ilmentymä oli vesi, jota ilman he olisivat pian menehtyneet erityisesti kuivassa, kuumassa ja autiossa erämaasta. Tähän viitaten Paavali kirjoitti: "[Kaikki he] joivat samaa hengellistä juomaa. Hehän joivat siitä hengellisestä kalliosta, joka kulki heidän mukanaan; tämä kallio oli Kristus." (1. Kor. 10:4.) Ellen G. White lisäsi vielä: "Missä tahansa he matkallaan tarvitsivatkin vettä, sitä kumpusi esiin kallion halkeamista heidän leiripaikkansa lähellä." (2AO 15.)

Lue 4. Moos. 20:1-13. Mitä tässä tapahtui? Kuinka ymmärrämme Herran Moosekselle antaman rangaistuksen?

On helppo ymmärtää Mooseksen turhautuminen. Herra oli tehnyt heille suuria (antanut heidän nähdä merkkejä ja ihmeitä sekä kokea ihmeellisen vapautuksen), ja tässä he viimein olivat luvatin maan rajalla. Ja mitä tapahtui? Yhtäkkiä heiltä loppui vesi, ja kansa alkoi vehkeillä Moosesta ja Aaronia vastaan. Eikö Herra enää kyennyt antamaan heille vettä, kuten oli tehnyt niin usein aiemmin? Totta kai kykeni! Hän kylä pystyisi ja aikoikin antaa heille vettä jälleen.

Katsokaa kuitenkin Mooseksen sanoja hänen lyödessään kalliota, peräti kahdesti: "Kuulkaa nyt, kapinoijat! Tästä kalliostako meidän muka pitäisi saada teille vettä?" (4. Moos. 20:10.) Voimme melkein kuulla suuttumuksen hänen äänensä, sillä hän kutsuu heitä kapinoijiksi.

Ongelma ei ollut niinkään Mooseksen vihaisuus, joka oli kyllä paha asia, mutta ymmärrettävää. Ongelma oli siinä, mitä Mooses sanoi: "Tästä kalliostako *meidän* muka pitäisi saada teille vettä?" Ikään kuin hän tai kukaan ihminen pystyisi saamaan vettä kalliosta. Vihassaan Mooses tuntui hetkellisesti unohtavan, että tällaisen ihmeen saisi aikaan vain heidän keskuudessaan vaikuttava Jumalan voima. Hänen jos kenen olisi tullut tietää tämä.

MOOSEKSEN SYNTI, OSA 2

Lue 4. Moos. 20:12, 13. Minkä syyn Herra antoi Moosekselle siihen, ettei tämä pääsisi luvattuun maahan? Ks. myös 5. Moos. 31:2 ja 5. Moos. 34:4.

Mooseksen synty oli muutakin kuin yritys ottaa Jumalan paikka. Lisäksi hän osoitti uskonpuutetta, mikä ei ollut Mooseksen asemassa olevan ihmisen kohdalla puolusteltavissa. Olihan kyseessä mies, joka palavalta pensaalta (2. Moos. 3:2-16) lähtien oli saanut sellaisia kokemuksia Jumalan kanssa, joita muille ei ole suotu, ja kuitenkin tekstissä Jumala sanoo, ettei Mooses uskonut häneen. Mooses osoitti uskonpuutetta siihen, mitä Herra oli sanonut, ja sen seurauksena hän epäonnistui pitämään Jumalan pyhänä israelilaisten edessä. Jos Mooses olisi pysynyt rauhallisena ja toiminut oikein osoittamalla uskoa ja luottamusta Jumalaan, hän olisi kirkastanut Herraa kansan edessä ja ollut esimerkkinä heille siitä, millaista todellinen usko ja kuuliaisuus on.

Huomaa se, miten Mooses oli tottelematon, kun hän ei tarkasti noudattanut Herran käskyä.

Lue 4. Moos. 20:8. Mitä Herra oli käskenyt Mooseksen tehdä? Mitä Mooses sen sijaan teki? (4. Moos. 20:9-11)?

Jakeessa 9 Mooses ottaa sauvan, kuten Herra oli käskenyt. Tähän asti kaikki on hyvin. Jakeessa 11 hän kuitenkin sen sijaan, että olisi puhunut kalliolle, jolloin sieltä olisi virrannut vettä hämmästyttävänä osoituksena Jumalan voimasta, löi sitä. Eikä vain kerran, vaan kahdesti. Ihmehän sekin oli, että kalliota lyömällä saatiin vettä, mutta se olisi ollut vielä suurempi ihme, jos se olisi tapahtunut vain puhumalla kalliolle.

Pintapuolisesti arvioituna saattaa vaikuttaa, että Jumalan Moosekselle antama tuomio oli liian ankara: kaiken sen jälkeen, mitä Mooses oli kokenut, hänen ei sittenkään sallittaisi päästä luvattuun maahan. Niin kauan kuin tätä kertomusta on kerrottu, ihmiset ovat ihmetelleet, miksi yksi ajattelematon teko saattoi johtaa siihen, että häneltä kiellettiin pääsy sinne, mitä hän oli niin pitkään odottanut.

Mikä läksy israelilaisten tuli oppia siitä, mitä Moosekselle tapahtui?

MOOSEKSEN KUOLEMA

Mooses-parka! Koettuaan niin paljon Jumalan yhteydessä häneltä jäi kokematta sen lupaukseen täyttymys, joka oli annettu Abramille vuosisatoja aiemmin: ”Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan.” (1. Moos. 12:7.)

Lue 5. Moos. 34:1-12. Mitä Moosekselle tapahtui?

”Jäätyään yksikseen Mooses kertaili elämänsä vaihtelevia kohtaloita ja vaikeuksia aina siitä lähtien, kun hän hylkäsi hovin ja Egyptin tulevan hallitsijan arvoasemat liittyäkseen Jumalan valittuun kansaan. Hän muisteli niitä pitkiä vuosia, jolloin hän paimensi Jetron laumoja erämaassa, enkelin ilmentymistä palavassa pensaassa ja omaa kutsumistaan Israelin vapauttajaksi. Hänen mieleensä palautui jälleen kuva niistä mahtavista ihmeteoista, joilla Jumala auttoi valittua kansaansa, ja hänen pitkämielinen armonsa kaikkina heidän vaelluksensa ja napinoimisensa vuosina. Kaikista Jumalan toimenpiteistä ja hänen omista rukouksistaan ja ponnisteluistaan huolimatta Egyptistä lähteneestä aikuisten suuresta joukosta vain kaksi oli havaittu niin uskollisiksi, että he saattoivat päästä Luvattuun maahan. Arvioidessaan työnsä tuloksia Mooseksesta tuntui, kuin hänen koetusten ja uhrausten täyteinen elämänsä olisi kulunut miltei hukkaan.” (2AO 72.)

5. Moos. 34:4 sanotaan jotakin mielenkiintoista: ”Tämä on se maa, josta olen puhunut Abrahamille, lisakille ja Jaakobille ja jonka olen vannonut antavani heidän jälkeläisilleen.” Se oli lähes sanatarkka lainaus siitä, miten hän puhui patriarkoille ja heidän lapsilleen aikomuksestaan antaa heille tämä maa.

Herra sanoi myös: ”Minä olen *antanut sinun nähdä* sen, mutta sinä et pääse sinne.” (5. Moos. 34:4, kurssiivi lisätty.) Ei ole mitenkään mahdollista, että Mooses siltä paikalta, jolla seiso, olisi voinut tavallisella näkökyvyllä nähdä kaiken, mitä Herra hänelle näytti: Moabista Danin ja Naftalin alueille asti jne. Kyseessä täytyi olla ylliluonnollinen ilmestys, kuten Ellen White antaa ymmärtää.

Voisi melkein luulla, että Herra kiusasi Moosesta, käänsi puukkoa haavassa. *Tänne olisit päässyt, jos olisit totellut minua niin kuin sinun olisi kuulunut.* Sen sijaan Herra näytti Moosekselle, että kaikesta (jopa Mooseksen virheestä) huolimatta, hän aikoi olla uskollinen liittolupaukselleen, jonka oli tehnyt Israelin ja sen esi-isien kanssa. Sitä paitsi Herralla oli jotakin vielä parempaa suunnitteilla uskolliselle, joskin erehtyneelle, palvelijalleen.

MOOSEKSEN YLÖSNOUSE- MUS

”Mooses, Herran palvelija, kuoli Moabin maassa, kuten Herra oli määrännyt. Herra hautasi hänet laaksoon, joka on Bet-Peorin lähellä Moabissa, mutta kukaan ei tähän päivään mennessä ole saanut tietää hänen hautansa paikkaa.” (5. Moos. 34:5, 6.) Näin kuoli Mooses – mies, jolla oli ollut niin keskeinen osa Israelin vaiheissa; mies, jonka kirjoitukset ovat yhä käytössä kristillisissä seurakunnissa ja juutalaisissa synagogoissa.

Mooses kuoli ja hänet haudattiin, ihmiset surivat, ja siinäkö kaikki? Varmasti Ilmestyskirjan sanojen periaate soveltuu tähänkin tapaukseen: ”Autuaita ne, jotka tästä lähtien kuolevat Herran omina. He ovat autuaita, sanoo Henki. He saavat levätä vaivoistaan, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä.” (Ilm. 14:13.)

Mooseksen kuolema ei kuitenkaan ollut hänen elämäkertansa viimeinen luku.

Lue Juud. 9. Mitä tässä tapahtuu, ja miten jae auttaa ymmärtämään sen, että Mooses ilmestyi myöhemmin Uudessa testamentissa?

Meille paljastetaan vain välähdys siitä uskomattomasta kohouksesta, joka tässä oli meneillään. Mikael, Kristus itse, kiitelti Paholaisen kanssa Mooseksen ruumiista. Mooses oli epäilemättä syntinen. Hänen viimeisin tunnettu syntinsä, kun hän otti Jumalalle kuuluneen kunnian itselleen, muistutti kovin paljon sitä syntiä, jonka takia Luciferkin heitettiin pois taivaasta – ”minä nousen pilviä ylemmäksi, olen korottava itseni Korkeimman vertaiseksi” (Jes. 14:14). Kiista Mooseksen ruumiista syntyi varmaankin sen takia, että Kristus vaati Moosekselle nyt luvattua ylösnousemusta.

Miten Kristus saattoi vaatia sellaista Moosekselle – syntiselle, joka oli rikkonut hänen lakiaan? Vastaus on tietysti, että vain ristin perusteella. Kuten eläinuhrit olivat viitanneet Kristuksen tulevaan kuolemaan, samoin Herra nyt selvästi katsoi tulevaan ristiin ja vaati saada herättää Mooseksen ruumiin. ”Synnin tähden Mooses oli joutunut saatanan valtaan. Omilla ansioillaan hän ei pystynyt vapautumaan laillisesta kuoleman vankeudestaan, mutta Lunastajan nimen turvin hänet herätettiin kuolemattomaan elämään. Mooses tuli esiin haudasta kirkastettuna ja kohosi Vapauttajansa kanssa Jumalan kaupunkiin.” (2AO 78.)

MEIDÄN KAIKKIEN YLÖSNOUSE- MUS

Uuden testamentin valossa se, että Mooses jätettiin luvattuun maan ulkopuolelle, ei vaikutakaan enää kovin suurelta rangaistukselta. Maallisen Kanaaninmaan ja myöhemmän maallisen Jerusalemin sijaan taivaallinen Jerusalem (Hepr. 12:22) on nyt Mooseksen koti. Varmasti paljon parempi asuinsija!

Mooses oli Raamatun ensimmäinen esimerkki kuolleiden ylösnousemuksesta. Henok pääsi taivaaseen kuolemaa maistamatta (1. Moos. 5:24), samoin Elia (2. Kun. 2:11), mutta ainakin kirjoitusten perusteella Mooses oli ensimmäinen kuolleista ikuisen elämään herätetty henkilö.

Emme tiedä, kuinka kauan Mooses nukkui maassa, mutta hänen näkökulmastaan asialla ei ollut merkitystä. Hän sulki silmänsä kuolon uneen, ja se, kestikö kuolema kolme tuntia tai 300 vuotta, oli hänen kannaltaan yhdentekevää. Sama koskee kaikkia kuolleita läpi historian. Suljemme silmämme kuolon uneen ja seuraava asia, jonka tajuamme, on joko Jeesuksen toinen tuleminen tai viimeinen tuomio (ks. Ilm. 20:7-15).

Lue 1. Kor. 15:13-22. Mikä suuri lupaus tekstistä löytyy? Miksi Paavalin sanoissa onärkeä vain, jos ymmärrämme kuolleiden nukkuvan Kristuksessa ylösnousemukseen asti?

Ilman ylösnousemustoivoa meillä ei ole toivoa lainkaan. Kristuksen ylösnousemus takaa meidänkin ylösnousemuksemme. "Toimitettuaan puhdistuksen synneistä" (Hepr. 1:3) ristillä meidän uhrikaritsanamme Kristus kuoli ja nousi kuolleista. Hänen ylösnousemuksensa ansiosta meillä on varmuus omasta ylösnousemuksestamme. Mooses oli ensimmäinen esimerkki siitä, miten langennut ihminen herätetään kuolleista. Mooses herätettiin sen perusteella, mitä Kristus oli vielä tekävä; meidät herätetään sen perusteella, mitä Kristus on jo tehnyt.

Moosesissa meillä on esimerkki pelastuksesta uskon kautta - uskon, joka ilmeni uskollisuutena ja luottavaisuutena Jumalaa kohtaan, vaikka Mooses lopussa kompastelikin. Halki koko Viidennen Mooseksen kirjan näemme, miten Mooses pyrki kutsumaan kansaa samankaltaiseen uskollisuuteen, reagoimaan samalla tavoin samaansa armoon - armoon, joka oli heille sama kuin meillekin, jotka myös olemme luvattuun maan rajalla.

KERTAUS

Lisäaineistoa: "Huutaessaan: 'Onko meidän saatava teille vettä tästä kalliosta?' he asettuivat Jumalan paikalle ikään kuin heillä, poloisilla heikoilla ja vajavaisilla ihmisillä, olisi ollut voimaa itsessään. Kansan jatkuvan napinoimisen ja niskuroinnin väsyttämänä Mooses oli kadottanut näkyvistään kaikkivaltiaan Auttajansa, ja jäädessään vaille jumalallista voimaa hän pilasi mainettaan paljastamalla inhimillisen heikkoutensa. Mies, joka olisi voinut pysyä puhtaana, lujana ja epäitsekäänä uransa loppuun asti, joutui sittenkin lopulta tappiolle. Jumala tuli häväistyksi Israelin seurakunnan edessä, vaikka häntä olisi pitänyt korottaa ja ylistää." (2AO 19, 20.)

"Kirkastusvuorella Mooses oli Elian vierellä, joka oli elävänä muutettu kuolemattomuuteen. Isä lähetti heidät tuomaan valoa ja kirkkautta Pojalleen. Ja niin täyttyi lopulta Mooseksen rukous, jonka hän esitti niin monia vuosisatoja aikaisemmin. Hän seiso i'ihanalla vuorella, keskellä kansansa perintöosaa' todistamassa hänestä, johon keskittyivät kaikki Israelille annetut lupaukset. Tällainen on viimeinen kuolevaisten katseltavaksi suotu näkymä sen miehen vaiheista, jota taivas niin suuresti kunnioitti." (2AO 78.)

Keskustelunaiheita:

1. Mooses herätettiin kuolleista ja hänet vietiin taivaaseen pian hänen kuolemansa jälkeen. Mooses-parka (näin me olemme) joutuu kuitenkin todistamaan kaikkea sitä kauheaa sotkua, joka maan päällä vallitsee. Miten onnekasta onkaan, että useimmat meistä herätetään vasta Kristuksen toisessa tulemisessa, kun kaikki maan taistelut ovat jo ohi. Millä tavoin tämä on jopa vielä suurempi siunaus kuin se, minkä Mooses sai?
2. Millä tavoin kertomus Mooseksen kuolemasta ja hänen myöhemmästä ylösnousemuksestaan osoittaa meille, miten Uusi testamentti, vaikkakin suurelta osin Vanhaan testamenttiin pohjautuen, vie meitä pidemmälle kuin Vanha testamentti, ja miten se voi antaa uutta valoa myös Vanhan testamentin tulkintaan?
3. Miten kertomus Mooseksen elämästä (johon kuului myös se, miten hän löi kalliota vihan puuskassaan) on esimerkki siitä, mitä uskon varassa eläminen ja uskosta pelastuminen ilman lain vaatimia tekoja tarkoittavat?